

INHOUDSOPGAVE JAARGANG III

Van de voorzitter	Afl. 3, blz. 151
Van de penningmeester	Afl. 1, blz. 99
	Afl. 2, blz. 125
	Afl. 3, blz. 152
Van bestuur en redactie	Afl. 1, blz. 98
Genealogie + bijlage 6	Afl. 1, blz. 120
Genealogie	Afl. 2, blz. 146
Genealogie + bijlage 7	Afl. 3, blz. 179
De "Groningse" tak V	Afl. 1, blz. 108
De "Groningse" tak VI	Afl. 2, blz. 133
De "Groningse" tak VII	Afl. 3, blz. 170
De oorsprong van de heraldiek IV	Afl. 1, blz. 105
De oorsprong van de heraldiek, nawoord	Afl. 2, blz. 130
Van sterven, begraven en rouwen IV	Afl. 1, blz. 114
De Republikeinse kalender	Afl. 2, blz. 128
Rond de geboorte I	Afl. 3, blz. 173
Over Cornelis J. Sparreboom, de glasschilder	Afl. 1, blz. 100
Een dubbele naam in de familie	Afl. 1, blz. 111
Leendert Sparreboomstraat	Afl. 2, blz. 126
Vroeger en nu: Leen Sparreboom	Afl. 2, blz. 127
Het veer van Midden-Delfland	Afl. 2, blz. 128
Cornelis en Berendina Sparreboom	Afl. 2, blz. 136
Sparrebomen in Amerika	Afl. 3, blz. 163
Een groene hobby	Afl. 3, blz. 167
De derde familiereunie	Afl. 3, blz. 152
Het Sparreboomdevies	Afl. 3, blz. 155
Klederdrachten	Afl. 3, blz. 156
Geen gegevens burgerlijke stand	Afl. 1, blz. 109
Archievenopslag	Afl. 1, blz. 110
De pen op papier	Afl. 1, blz. 117
Hollandse kaaskop	Afl. 2, blz. 127
Plat glas	Afl. 2, blz. 138
Naamswijziging	Afl. 2, blz. 142
O kersnacht	Afl. 3, blz. 161
Tuinen in Vreewijk	Afl. 3, blz. 165
Sparren en zure regen	Afl. 3, blz. 172
Stadsrechten Emmeloord	Afl. 3, blz. 178
Sprokkelhout	Afl. 1, blz. 117
	Afl. 2, blz. 143
	Afl. 3, blz. 174
Familieberichten	Afl. 1, blz. 118
	Afl. 2, blz. 143
	Afl. 3, blz. 175

Familiestichting Sparreboom
(opgericht 26 januari 1990)

Bestuur:

Voorzitter : Gerrit Sparreboom

Secretaris : Mr. Carlo Sparreboom

Penningmeester: : Jaap Sparreboom

Leden : ?????

Redactie Familieblad:
Frieda Sparreboom

Genealoog Miep Sparreboom

Alle genealogische gegevens vallen onder verantwoording van de genealogen Miep en Jan Sparreboom, tenzij anders vermeld.

Dit Familieblad is het orgaan van de Familiestichting Sparreboom en wordt gratis verstrekt aan de donateurs.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij de secretaris en hun donatie overmaken op gironr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom (voor 1993 f 25,-) onder duidelijke vermelding van naam en adres.

De reeds verschenen nummers (met de genealogieën en bijlagen) worden opgestuurd indien f 6,-- verzendkosten extra worden overgemaakt.

VAN HET BESTUUR: BELANGRIJK!

We mogen welhaast zeggen "traditiegetrouw" - dit wordt tenminste de vierde jaargang van ons blad - bereiden we u in deze aprilaflevering voor op onze reüniedag. De datum is vastgesteld op **2 oktober 1993** (vóór de wissel van zomer- naar wintertijd was niet mogelijk). De plaats zal voor u allemaal een verrassing zijn: **Restaurant Plaswijck in Rotterdam-Hillegersberg**. Deze lokatie is voor iedereen gemakkelijk te bereiken, met welk vervoermiddel u ook komt: auto, trein, bus, tram, fiets! Iedere keer luistert 't bestuur naar de wensen en opmerkingen van de bezoekers en zo hopen we het u steeds meer naar de zin te maken. We menen dat Plaswijck ons goede mogelijkheden biedt wat bereikbaarheid betreft, terwijl ook de omgeving aangenaam is voor wie zich even buiten wil verpozen. Nadere gegevens over tijdstip van aanvang, openbaar vervoer, ligging, programma, enz. zullen u in de augustus/septemberaflevering worden meegedeeld.

Het zal deze keer waarschijnlijk beter lukken fotoreportages en de genealogische overzichten ten toon te stellen. Wie van u stuurt ons foto's van de reünie in Arnhem, zodat we de zaal met "kijkborden" kunnen aankleden? Zijn er leden die iets op 't Sparreboomterrein kunnen laten zien, bijvoorbeeld een bijzonder gebruik van ons wapen (geborduurd kussen), zoals twee jaar geleden Roelof Sparreboom uit Zwijndrecht een in hout gesneden wapenbord toonde. Misschien komt u zelf met een idee(tje) om weer eens iets anders aan ons samenzijn toe te voegen; denkt u er zo terloops eens over na en dan horen of zien we het wel. **Wacht niet tot het te laat is!**

Over "de lepeltjes" kunnen we u helaas niets nieuws vertellen. Het laten vervaardigen van lepeltjes met een wapen blijkt voor een (relatief) niet zo grote familie geen eenvoudige zaak. We vergeten het onderwerp niet!

VAN BESTUUR EN REDACTIE

Bij deze eerste aflevering van jaargang 4 vindt u op blz. 202,203 en 207 de beloofde verbeterde druk van de genealogieën met bijlage van het kerstnummer van de derde jaargang (hierin blz. 179,180 en 181). Enkele gegevens konden aangevuld worden. Tegen een geringe kostenverhoging hebben we nu gekozen voor een betere kwaliteit drukplaat, zodat misdrukken niet meer zullen voorkomen.

Studie naar stress bij sparrebomen

Het Rijksinstituut voor Volksgezondheid en Milieuhygiëne (RIVM) is in Garderen begonnen met een onderzoek naar de relatie tussen vervuiling van lucht en regenwater en stress bij Douglassparren. In het Speulderbos bij Garderen wordt regenwater onder de bomen in plastic buizen opgevangen. Verder meet het RIVM de concentraties van verontreinigende stoffen in de lucht, zoals zwaveldioxyde, stikstofoxyden, ammoniak en ozon. De samenstelling van regenwater uit het bos en uit het open veld én de verontreiniging van de lucht worden tijdens het onderzoek vergeleken. Uit de resultaten daarvan hoopt het instituut een verband te vinden tussen de stress van de sparren, de droogte van de bodem en de luchtvervuiling.

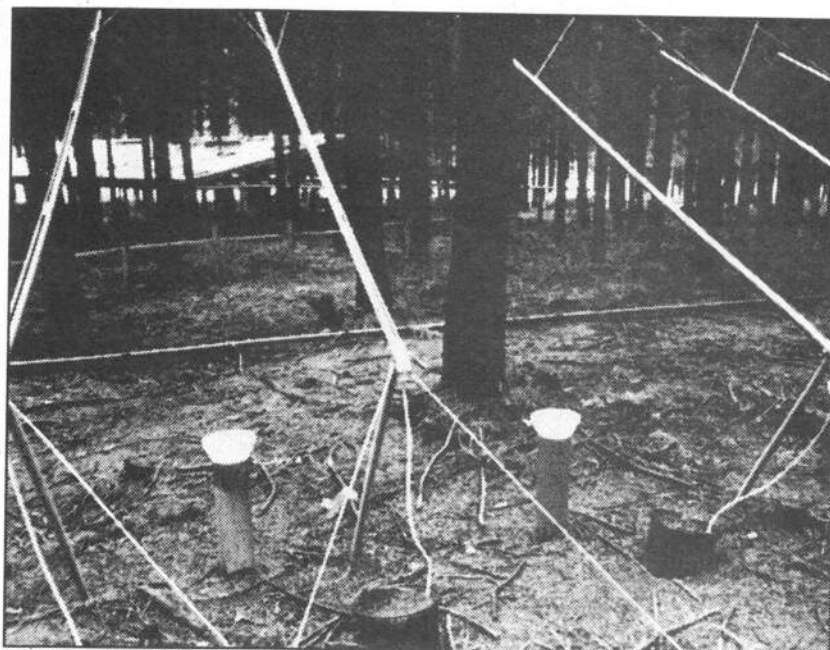

FOTO AC/VD

Met plastic buizen als gootjes wordt in het Speulderbos het regenwater opgevangen.

HAAGSCHE COURANT / HET BINNENHOF
DINSdag 8 DECEMBER 1992

FINANCIEEL OVERZICHT 1992

Ontvangsten			Uitgaven		
Saldo per 1/1/'92	f	2502,27	Kosten Familieblad	f	1148,80
Donaties 1992	f	2907,81	Kosten geneol. onderzoek	f	480,--
Donaties 1993	f	667,50	Portokosten	f	785,97
Extra giften 1992	f	446,17	Inkoop glaswerk	f	394,31
Extra giften 1993	f	276,17	Kamer van Koophandel	f	61,--
Verkoop glaswerk	f	423,--	Lidm. St. Fed. van Ned.		
Rente	f	4,97	Familie-organisaties	f	50,--
			Réuniekosten	f	985,--
			Kantoorben. (env. etc.)	f	204,15
			Naar Plusrekening	f	1250,--
			Saldo per 31/12/'92	f	1868,66
Totaal	f	7227,89		f	7227,89

Plusrekening

Ontvangsten			Uitgaven		
Saldo per 1/1/'92	f	1264,39	Saldo per 31/12/'92	f	2625,25
Van Girorekening	f	1250,--			
Rente	f	110,86			
Totaal	f	2625,25		f	2625,25

TOELICHTING

In 1991 en 1992 is voor het jaar 1992 een totaalbedrag van f 4403,98 aan donaties ontvangen, waarvan f 546,17 aan extra giften. Hartelijk dank daarvoor.

De opbrengst van glaswerk en wapenafbeeldingen bedroeg f 423,--.

Uitgaven

De totale kosten van ons Familieblad bedroegen in 1992 f 1331,50. Een stijging van ongeveer 50% t.o.v. 1991. Oorzaken van deze forse stijging zijn o.a. prijsverhogingen van drukkosten en uitbreiding van het aantal pagina's.

De portokosten zijn in vergelijking met 1991 nagenoeg gelijk gebleven.

In 1992 is aan ons glaswerkassortiment een whiskyglas met ons wapen toegevoegd. Op de réuniedag is de verkoop daarvan gestart.

Ons glaswerkassortiment bestaat nu uit een groot wijnglas, een klein wijnglas en een whiskyglas. Prijzen zijn f 6,-- per glas of 6 glazen voor f 30,-- . Er zijn nog glazen in voorraad. Informatie bij het bestuur.

De réuniekosten bestaan uit bijdragen in de toegangsprijzen van het Openluchtmuseum, welkomstkoffie en presentatiekosten.

Helaas hebben wij in augustus enkele donateurs, die om welke redenen dan ook hun donatie nog niet hadden overgemaakt, een "herinnerings-" accept-girokaart moeten toezenden. Omdat dit voor ons extra kosten (porto) met zich meebrengt, verzoeken wij u toch vooral tijdig uw bijdrage te willen overmaken.

Jaap Sparreboom, Penningmeester

JAN PIETERSZ (MOLENAAR) SPARREBOOM.

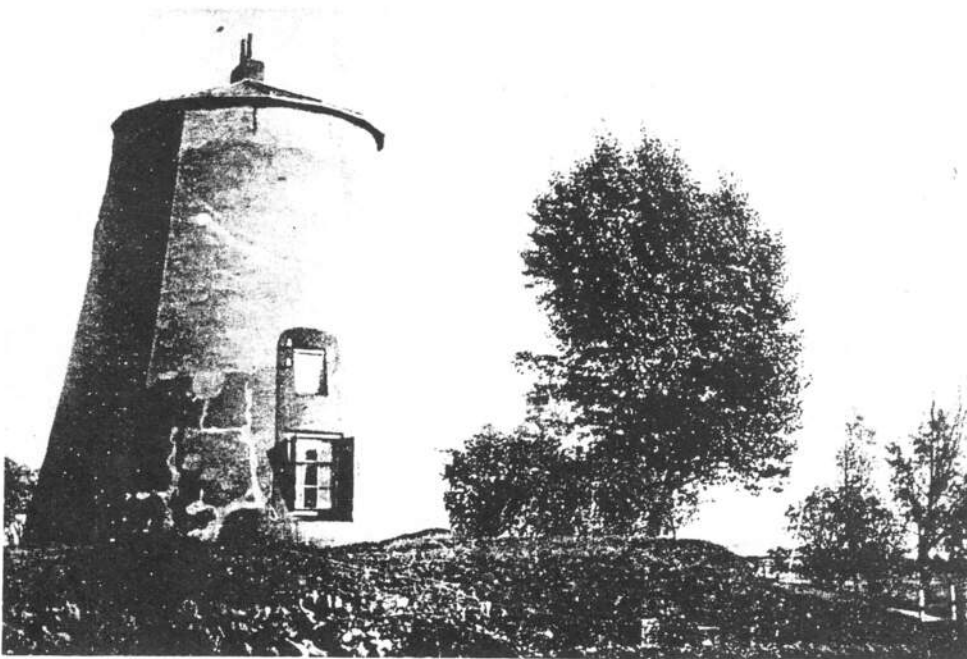
Het is altijd interessant iets meer te weten over onze voorvaderen dan alleen de stereotiepe "geboorte-huwelijk- en overlijdensdata". Toch is dat vaak het hoogst haalbare, zeker wanneer zij gewone mensen waren, meestal zonder bezittingen en niet in het oog lopend door bijzonder gedrag. Wanneer wij dan ook iets over onze gezamenlijke IJsselmondse voorvader Jan Pietersz. Sparreboom vermelden, blijft dat beperkt tot enkele bijzonderheden.

Jan Pietersz. -vermeld in blad 2, jrg. 1, in de genealogie onder no. IV c - werd geboren na 5 augustus 1662 (zie blz. 46 blad 1, jrg. 2) uit het huwelijk van Pieter Jan Arentsz. en Jannigje Roocke. Van hem wordt voor het eerst vernomen op 29 december 1691, wanneer zijn zuster in haar testament bepaalt, dat, mocht zij kinderloos overlijden, alles naar haar broeder gaat. Later op 14 oktober 1702 benoemt zijn moeder hem in haar testament tot enig en universeel erfgenaam. In dat testament worden geen roerende of onroerende goederen vermeld, dus van hun bezittingen is niets bekend, behalve dan dat Jan's zuster, Roockje Pietersdr., bedacht wordt met 50 carolusguldens. Minder dan twee jaar later sluit Jan Pietersz. een "accoort" met zijn moeder, waardoor hij nu reeds in het bezit komt van zijn te verwachten erfenis. Hij moet dan wel het één en ander gaan betalen, zoals twee maal per jaar aan zijn moeder één ducaton en ieder jaar 12 ton turf en aan zijn zuster, die de zorg voor hun moeder op zich nam, het eerste jaar 100 carolusguldens en de volgende jaren 50 stuks.

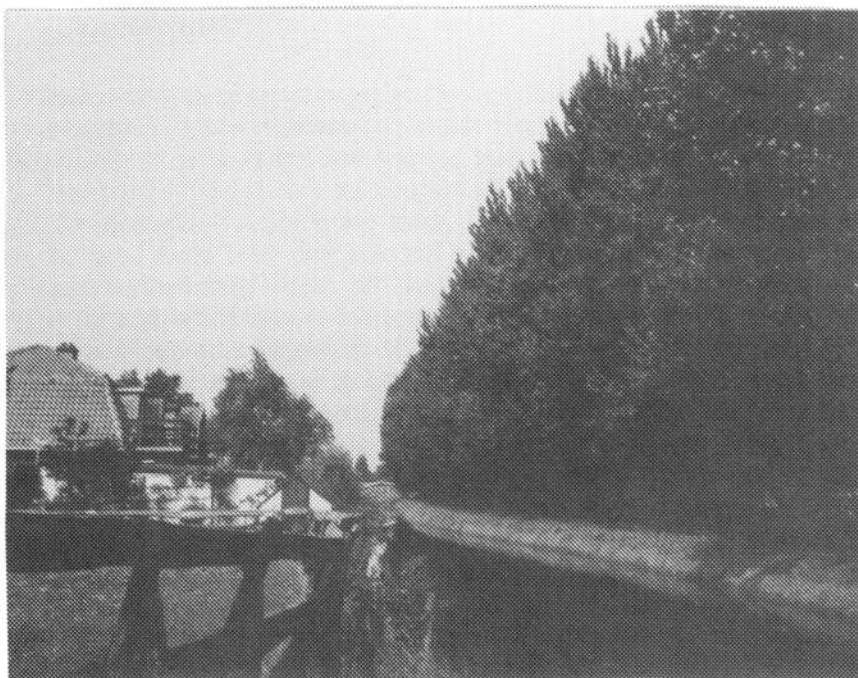
Op 26 oktober 1703 huwde Jan Pietersz. met Geertruy Hendriksdr. van Mullum en - heel normaal in die tijd - kort daarna op 9 december 1703 werd hun eerste kind geboren. Daarmee begon een nieuwe puzzel. In de doopboeken van die tijd werd niet al te veel vermeld: de doopdatum, naam van het kind, naam vader, meestal de moedersnaam en soms ook de doopgetuige(n). Jan en Geertruy kregen 10 kinderen en achter de namen van de eerste drie stond vader Jan Pietersz. en moeder Geertie Hindriks; de volgende vier kinderen met vader Jan Sparreboom en moeder Geertruy van Mullum en bij de laatste drie kinderen vader Jan Molenaar en moeder Geertruy Hendriksdr. De eerste indruk was dan dan ook, dat het hier om drie verschillende gezinnen ging. Doordat aan het einde van die eeuw een geschil voor de rechtbank moest worden uitgevochten (waarover een volgende keer) kon bewezen worden dat het echt om één gezin handelde.

Jan Pietersz. was molenaar van beroep en als zodanig in het dorp bekend, zodat hij zich op een bepaald moment Jan Molenaar ging noemen. Wanneer hij molenaar is geworden, is niet terug te vinden. Blijft echter wel de intrigerende vraag: waar had hij het geld van zijn moeder voor nodig? Had hij ermee gehandeld in grond of goederen, dan was er zeker iets van gevonden via de notariële akten. Was de molen waarmee hij zijn brood verdiende een korenmolen geweest, dan had hij die molen moeten kopen of pachten. Wij weten dat hij molenaar op een watermolen was, eigendom van het waterschap en dat hij dus in loondienst was. Moest hij zich soms inkopen? In de polderverslagen uit die periode is niets te vinden over deze zaken, ook geen personeels- of loonlijsten, zodat het altijd wel een vraag zal blijven: over-over-over opa, wat heb je met ons erfdeel gedaan?

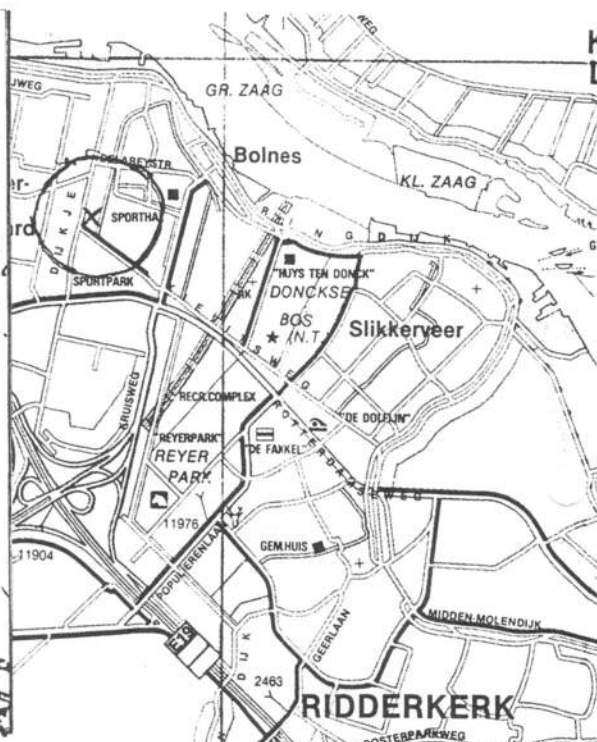
Aan het begin van deze eeuw heeft het onderstel van Jan en Geertruys molen er nog gestaan, zoals op de foto te zien is. Dat was dus het stamhuis van heel wat Sparrebomen! Nu is er geen spoor van terug te vinden.

Molen aan het Dijkje, welke destijds het polderpeil op hoogte hield

De tweede foto toont links bebouwing langs het Dijkje aan de overkant van de sloot (rechts) een rij bomen, die nu als windvang dienst doen en die er ten tijde van de molen-inwerking dus niet geweest kunnen zijn. Aan het eind van de sloot moet de molen gestaan hebben.

Naast elkaar ongeveer hetzelfde kaartfragment. De oude kaart werd in de allereerste aflevering in zijn geheel afgebeeld. Hier is het fragment noord-zuid gericht, zoals tegenwoordig gebruikelijk is. De molen is omcirkeld. We zien op beide stukjes het Dijkje, dat overging in de Joris Jan Dammesweg, nu het verkeersknooppunt en de E 19. Ook vinden we de Kruisweg = Kruyswegh terug, de Kievitsweg = Kiewitswegh en de Donckseweg met Huys ten Donck.

VAN BOMEN, BOSSEN, HOUT EN MENSEN. I.

Wij menselijke Sparrebomen kunnen dankzij de ijver van de genealogen onze afstamming tot ca. 1540 terugvinden. Maar dat is een lachertje voor de echte sparrebomen waaraan we onze naam te danken hebben! In het Carboon (zo'n 280 tot 180 miljoen jaren geleden; ik kijk niet op een miljoen meer of minder) ontwikkelden zich de eerste **naaktzadigen***. De belangrijkste afdeling van deze groep, de **coniferen** (de naaldbomen dus), hebben een "stamboom" die 200 miljoen jaar teruggaat. Ze zijn sindsdien een zeer belangrijke plaats in de bossen blijven innemen. De meeste naaktzadigen van nu hebben zich uit verdwenen fossiele soorten ontwikkeld. Enkele schijnen niet veranderd te zijn: ginkgo biloba, de Chinese en Japanse tempelboom met waaiervormige bladeren, komt voor sinds Jura en Krijt (180 miljoen jaar geleden) en is sinds kort zeer populair omdat uit de bladeren een middel tegen vergeetachtigheid wordt gebrouwen!; metasequoia (glyptostroboides), een bladverliezende conifeer, in 1941 voor het eerst beschreven als **20 miljoen jaar oud fossiel** en in datzelfde jaar ook **levend** ontdekt in China.

Vanaf het Perm, (200 miljoen jaar geleden) tot aan het Mioceen (12 miljoen jaar geleden) beheersen coniferen het toneel. Families als de sequoia's gingen in soorten achteruit, andere met een groter aanpassingsvermogen namen de plaatsen in, vooral de over de hele wereld verspreide 200 soorten tellende pinaceae: sparren, zilver- en hemlocksparren, lorken (larixen), ceders en dennen (bijna de helft van het totaal).

Veel coniferen voelen zich thuis in een mild en vochtig klimaat. De douglassparren in het zuiden van Brits-Columbia (Canada) en de reuzensequoia's op de oostelijke hellingen van de Sierra Nevada in Californië kunnen enorme hoogten bereiken en tot meer dan 4000 jaar oud worden. In een ruwer klimaat groeien andere soorten langzamer; aan de rand van toendra's komen heel oude bomen voor, die toch maar een klein, gedrongen stammetje hebben. De douglasspar gedijt overal, van Mexico tot Alaska; hij is tegen droogte bestand, ook in strenge kou als er sneeuw valt en het grondwater in ijs veranderd is! Hoog op de zuidelijke bergketens en ten noorden van de grote loofwouden vindt men het altijdgroene coniferenbos of de taiga. Het vormt een brede gordel tot tegen het Noordpoolgebied, van Scandinavië door Rusland en Siberië tot de Stille Oceaan, en van Alaska door Canada en de Noordelijke Ver. Staten tot Newfoundland. In de subtropische en mediterrane zones van Europa, Californië, Zuid-Afrika en Australië groeien bostypen die meer tegen warmte zijn bestand dan tegen kou. De coniferen ontwikkelen daar lange, dikke, taaie naalden, vaak met een blauwig, wasachtig oppervlak.

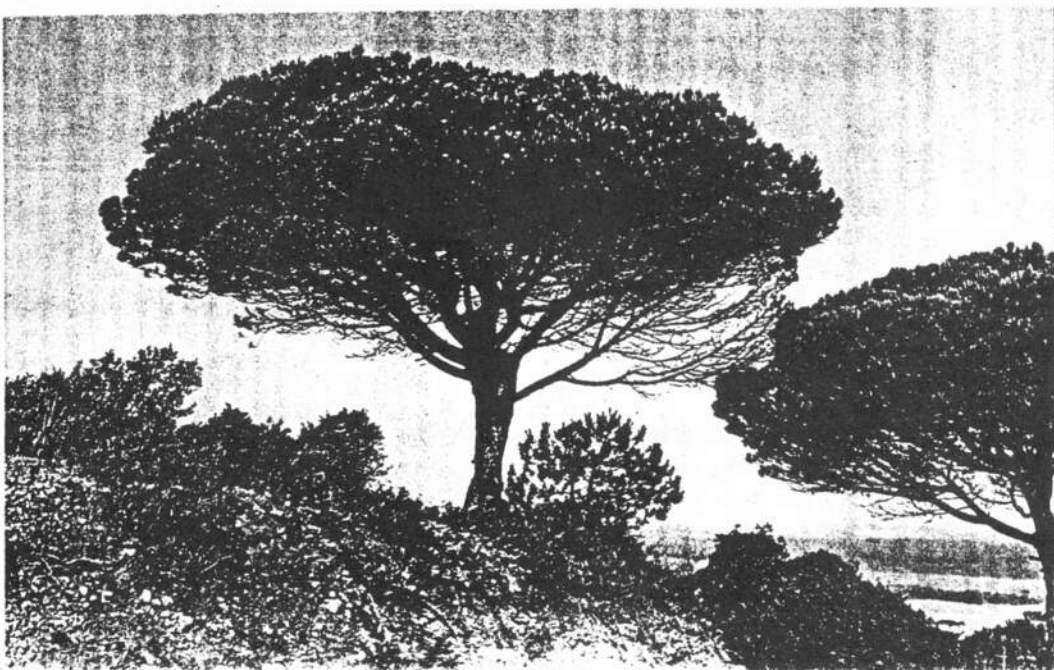
Bomen in het noordelijke naaldbos groeien dicht opeen. Er hangt een dichte schaduw (wel eens in de duisternis van de "Onzalige Bossen" bij Arnhem gewandeld?), de bodem is bedekt met een dikke laag naalden, die langzaam vergaan en hun voedzame bestanddelen dus langzaam aan de bodem teruggeven. De taaken, die door gebrek aan licht afsterven, liggen kriskras op de grond gestapeld en hinderen de vogels in hun bewegingsvrijheid. Een naaldbos is dus een stil gebied. Wel geven de bomen 's winters door hun naaldenpak beschutting, de vorst dringt er niet zo diep in de grond als op de vlakte en dieren houden er hun winterslaap. Vuur, een brand (met mate), kan voor naaldbossen gunstig zijn. Op de ontstane open lichtplek groeien planten en de alkalische as na de brand vermengt zich met de onder naaldbomen gewoonlijk zure humus. Zo ontstaat een vruchtbaarder bodem waar

jonge bomen zich kunnen ontwikkelen. (De haast waarmee branden, die ook op natuurlijke wijze kunnen ontstaan, bij ontweer, tegenwoordig geblust worden, blijken ecologisch dus niet eens zo onverdeeld gunstig te zijn!)

F.J.S.

* Naaktzadigen: zaden liggen niet binnen vruchtbladen besloten, maar bevinden zich zonder omhulsel op kleine kegelschubben. Echte coniferen (waar ondanks verschillen ook taxussen en de ginkgo bij gerekend worden) dragen hun zaden in harde, houtige kegels. De bladeren van coniferen zijn lang en smal, naaldachtig, bedekt met een wasachtige laag, zodat ze in droogte en kou het vochtverlies door transpiratie zoveel mogelijk beperken en in zomer en winter groen blijven. Het hout van coniferen bevat hars. Barnsteen is fossiele hars. De zaden worden voornamelijk door de wind verspreid. Bedektzadige bomen hebben zich in een periode van het Krijt, 100 miljoen jaar geleden, meester gemaakt van de macht in het plantenrijk; in de periode namelijk waarin de dieren zich ontwikkeld hebben, die voor de bestuiving en verspreiding van zaden zorgen. De naaktzadigen hadden alleen de elementen lucht en water voor hun voortplanting beschikbaar.

Onder: Naaldbomen zijn niet uitsluitend aan een koud klimaat gebonden; veel soorten gedijen in hitte en droogte, o.a. de parasoldennen uit het Middellandse-Zeegebied.

Misschien een vakantieherinnering voor deze en gene?

semper crescens

Voor uw medeleven en belangstelling ons betoond na het overlijden van mijn man, onze vader en grootvader

Jan Hendrik Sparreboom

betuigen wij U onze oprechte dank.

Uit aller naam:

J.T. Sparreboom - Stolk

Brielle, februari 1993.

JAN HENDRIK SPARREBOOM DROEG DEVIES FAMILIEWAPEN ZIJN LEVEN LANG AL UIT

Het heengaan van mijn vader, Jan Hendrik Sparreboom, op 11 januari, vormt voor mij aanleiding om in ons familieblad iets te schrijven over zijn lange doch lang niet altijd gemakkelijke leven. Met name de laatste vier maanden van zijn leven waren buitengewoon moeilijk. Het ouder worden was voor hem op zich al moeilijk te aanvaarden en toen zich in september een kwaadaardige vorm van slokdarmkanker openbaarde, probeerde hij toch overeind te blijven. Alle door de doctoren aangedragen oplossingen greep hij met beide handen aan, hoewel hij ervan overtuigd was dat het maar om "lapmiddelen" ging. Juist in die laatste maanden bleek telkens weer, welk een sterke persoonlijkheid mijn vader was. *Semper crescens*, altijd groeiend, zelfs tegen de verdrukking van zijn lijden in. Het devies van ons familiewapen had, als ik terugzie op het leven van mijn vader, niet beter gekozen kunnen worden. Hij droeg het, onwetend, namelijk al zijn leven lang uit.

Jan Hendrik Sparreboom werd op 4 juli 1909 geboren uit het huwelijk van Jan Hendrik Sparreboom en Elizabeth Boel. Hij was de jongste van de acht kinderen en groeide op in Feijenoord. De Oranjeboomstraat vormde het decor van zijn jeugd. Hij woonde er niet alleen, maar hij hielp er ook zijn vader die naast zijn dagelijks werk bij Piet Smit zondagsschoolmeester in de Wilhelminakerk was. Al op de bewaarschool raakte hij bevriend met Louw Speksnijder, deze vriendschap hield pas op toen mijn vader definitief de ogen sloot. Was het toeval dat Louw Speksnijder ook in het Sint-Claraziekenhuis werd opgenomen, toen mijn vader daar zijn laatste dagen sleet?

Na de lagere school ging Jan Sparreboom naar de toenmalige ambachtsschool. Zin om naar Piet Smit te gaan, had hij niet zo zeer. Aan een der "Vakteekenscholen der Afdeeling Hillesluis-Fijenoord van het Nederlandsch Werklieden-Verbond Patrimonium" behaalde hij in april 1926 een getuigschrift, bij het regelen van zijn uitvaart vonden we het terug tussen andere stukken.

Elektriciteit had al vroeg zijn grote belangstelling en hij bekwaamde zich daar verder in. Op 16 september 1936 trouwde Jan Hendrik Sparreboom met Johanna Teuntje Stolk. Zij woonde op het Noordereiland aan de Prins Hendrikkade en het huwelijk werd, hoe kon het anders, kerkelijk ingezegend in de Wilhelminakerk. Het jonge paar ging in de Polderlaan wonen, in die tijd begon mijn vader ook een eigen elektriciteitszaak nadat hij het diploma erkend installateur behaald had. Er moest hard worden gewerkt, door de oorlog trad er vertraging op in de uitbreidingsplannen die hij voor ogen had "Altijd groeiend", het werd al vermeld. Maar de verwachte groei kwam na de oorlog in 1946, het jaar waarin ik als oudste dochter geboren werd. Mijn vader was een keiharde werker en vanuit de

werkplaats aan de Hilledijk werden vele karweien op elektriciteitsgebied gedaan. Er trad steeds meer personeel in dienst en al gauw genoot het Elektro Technisch Bureau J.H. Sparreboom een reputatie die niet tot de provinciegrens beperkt bleef. In mei 1951 werd mijn zusje Liesbeth geboren, mijn ouders beschouwden hun gezin met twee dochters toen als compleet hoewel een zoon voor de zaak zeker ook zeer welkom zou zijn geweest. In de tweede helft van de jaren vijftig gingen we als gezin al met de auto met vakantie naar het buitenland, iets wat in die tijd niet heel gebruikelijk was. Maar het paste in vaders ideeën: hij was vooruitstrevend en wilde meer van de wereld zien, hij werkte keihard en niet voor niets en hij reed graag auto.

In diezelfde tijd verhuisden we, inclusief het kantoor, naar de Gijsbert Steenhoekstraat in de wijk Zomerland. Daar beleefden mijn ouders, zo hebben ze steeds verteld, de gelukkigste jaren van hun leven. Het ging zakelijk in alle opzichten goed en er was toch voldoende tijd voor een normaal gezinsleven.

In 1965 werd een huis in Kreekhuizen gekocht, enige tijd later ook een kantoor geopend in Ridderkerk. Na rijp beraad werd besloten om van de zaak een B.V. te maken, mede met het oog op de toekomst waarin geen zoon Sparreboom het bedrijf zou kunnen voortzetten. In november 1971, juist voor zijn eerste kleindochter werd geboren, trok mijn vader zich uit het ETB J.H. Sparreboom B.V. terug. Nu meer dan twee decennia later floreert het bedrijf nog steeds onder zijn naam. Mijn vader ging niet stilzitten, hij bleef mensen helpen die hem voor "een klusje" vroegen. Verder was er zijn tuin, waren er reizen en uitjes en zijn lidmaatschap van de Independent Order of Odd Fellows. Aandacht voor zijn dochters en schoonzons en zijn drie kleindochters, de dagen van Jan Hendrik Sparreboom bleven gevuld.

Toen het huis en de tuin aan de Sluiskreek te groot werden, betrokken mijn ouders een mooie flat in Brielle. Ze hebben heel veel moeite gehad om daar te wennen. Rotterdam bleef trekken en het was dan ook heel fijn, dat mijn vader tot september auto heeft kunnen rijden. Wekelijks werden meerdere malen bezoeken aan Rotterdam gebracht en zaterdags werd er dan meestal ook nog wel "een Bijenkorfje gepikt". Nu is dat alles verleden tijd. Er is een gemis, ondanks het feit dat mijn vader gelet op zijn leeftijd toch een voltooid leven achter de rug had. In de dagen na zijn sterven bleek voor hoevelen hij van grote betekenis is geweest en dat er vele mensen veel van hem geleerd hebben. Ontroerend en tekenend was ook het gebaar van een van mijn vriendinnen, die vroeger kind bij ons aan huis was. Aan het boeketje rozen dat zij in het crematorium bij de baar legde, zat een kaartje met het opschrift "voor mijn tweede vader". Jan Hendrik Sparreboom, een loot van de grote familie, heeft zeker niet voor niets geleefd. Met hem is een bijzondere "Spar", zoals hij vaak werd genoemd, heengegaan. Een die er altijd op wees, dat leven doorgaat. Semper crescens!

Trudy E.H. Schipper-Sparreboom.

HET LEVEN OP OUD-FEIJENOORD: herinneringen uit de jaren veertig en vijftig.

In februari maakte ik kennis met Jan Hendrik Sparreboom en Aaltje Neeltje Sparreboom - de Heer uit Hellevoetsluis. Wij weten allemaal al heel wat over Jan, want op blz. 59 van jrg. 2, afl. 2, begint het verslag van Klaas Schipper over het avontuurlijke bestaan van Jan als radiotechnicus in dienst van Radio-Holland; leest u het er nog maar eens op na. Al pratende kwamen we echter op herinneringen aan de jeugd van Jan en Ali en daar zijn we wat dieper op ingegaan: ik merk dat in Rotterdam-Zuid heel wat Sparrebomen wortel hebben geschoten (maar mensen zijn gemakkelijker over te planten dan bomen!)

Jan H. is nog niet te vinden in de genealogie-afleringen.

Daarom kunnen we het beste beginnen met een stukje stamboom. Jan Hendrik, de grootvader van Jan, woonde in Oud-IJsselmonde, nu moeten we zeggen: onder de oprit van de Briene Noordbrug. Zijn kinderen zijn in volgorde: Jaantje; Maaïke; Arie (jong gestorven); Adam; Nico; Saartje; Marie; Jan Hendrik ("ome Jan"; hij is op 11 januari 1993 overleden, zoals u in deze aflevering leest). Adam huwde met Annigje de Keizer en ze kregen twee kinderen: Jan Hendrik en Hermien (overleden). Voor wat de voortzetting van deze Sparreboomtak betreft, zijn de kansen niet sterk. Onze Jan en Ali kregen twee dochters: Elisabeth Annie (Bea) en Ada Bertina; ome Jan had ook twee dochters (Trudy en Liesbeth; Caroline is de dochter van Trudy en Klaas), alleen Nico heeft een zoon (Jan Hendrik)

Opa Sparreboom was een bevoegen zondagsschoolmeester, een grootse verteller. Op een reis met een schip kwam Jan een machinist tegen die zich herinnerde: Sparreboom? Ik heb vroeger een meneer gekend op de zondagsschool, die noemden we Opa Sparreboom. Die zondagsschool werd gehouden in "t kleine kerkje" op Oud-Feijenoord, waar ook de gasfabriek heeft gestaan. Jans vader, Adam, heeft het zondagsschoolwerk overgenomen. Toen Jans zus voor het eerst naar de grote school ging, vertelde de juffrouw over Adam en Eva; zijn zus kwam verontwaardigd thuis: de juffrouw vertelde lelijke dingen over d'r vader!

Jan had in zijn jonge jaren vooral contact met de familie van zijn moeder. Opa de Keizer woonde Persoonshaven 29a, het gezin van Adam Persoonshaven 29b. Opa was parlevinker; dat was het leven voor Jan! Trouwens, als hij met zijn vader op zondag ging wandelen, dan liepen ze samen altijd langs de waterkant. Vader Adam was modelmaker bij Piet Smit. Scheepsmotoren werden vroeger van gietijzer gemaakt. Eerst werd een houten vorm, mal, gemaakt, die in het zand gestopt werd en dan

werd er gietijzer in gegoten. Adam maakte ook mooie houten boegbeelden, o.a. voor de schepen Tero en Tamo, die eigendom waren van Van Beuningen, die directeur was van de werf Piet Smit. Als hobby maakte Jans vader ook scheepswerven. De scheepswerf van Piet Smit lag vlakbij de Persoonshaven, tussen het stadion en de Oranjeboomstraat. Daar waren ook de suikerwarenfabriek van Van Melle en de houthandel van Van Schijndel gevestigd; nu is alles verdwenen. Op de kale vlakte wordt weer opnieuw gebouwd in het kader van de nieuwe stedelijke bouwplannen.

Grootvader De Keizer was dus parlevinker. Zijn drijvende winkeltje lag in de Persoonshaven en als hij zijn klanten - vooral de opvarenden van lichters, die getrokken werden door sleepboten - ging opzoeken, dan werd de roeiboot geladen met blikken suiker, met flessen bier en flessen verse melk, zo van de fabriek, Van-Nellesblikken met koffie en thee, kaas en niet te vergeten petroleum voor de olielampen!. Op het water kostte de koopwaar natuurlijk een paar centen duurder, maar de kwaliteit was bij De Keizer gegarandeerd: hij lengde de melk niet aan en sjoemelde niet met het handwegertje! Jan mocht dikwijls mee en dan pompte hij de petroleum omhoog in het vat en vulde de kannetjes; opa kon dat niet doen, want dan stonken zijn handen ernaar! Als de vloed opkwam, roeiden ze met het tij mee langs de schepen. Weer terug in de haven laadden ze de overgebleven handelswaar op een handkarretje en reden die naar huis. Eerst nam opa op de hoek in het café van Keizer twee borreltjes en als hij dan naar buiten kwam, stond grootmoeder al op de stoep: "Nog wat verdiend vandaag?" "Ja...., ja...., dat gaat wel".

Opa De Keizer kwam ook oppassen als de kinderen ziek waren, roodvonk of zo, en dan zong hij altijd over Sarie Marijs, zo ver van mijn hart.... In de oorlogstijd stonden de mannen op straat over politiek te praten, altijd bij opa voor de deur. "Let op mijn woorden...." "Nou komt de bevrijding er gauw aan...." In het oude Feijenoord leefden de mensen op straat, zomersavonds was het dan gezellig, als jongen probeerde je dan wat langer op te blijven. Op een nacht stond er een opslag van boter, kaas, eieren in brand. De brandweerlieden hadden het niet te druk met blussen, iedereen trachtte binnen te halen wat-ie kon: een buitenkansje in de oorlogsschaarste!

Voor zijn werd bij opa heeft Jan nooit gespijbeld. De school stond ook al op de Persoonshaven. Een van zijn schoolkameraden heeft Jan niet zo lang geleden weer ontmoet en nu wordt de vriendschap met de echtgenoten erbij voortgezet; zondags gaan ze naar de ochtendconcerten in de Doelen. Die vriend woonde, hoe kan het anders, op de Persoonshaven, in een huis met een hoge stoep: dat was een beetje deftiger! Nu is er niets meer terug te vinden van die oude bebouwing, alles is gesloopt en de stukhaven is een prachtige jachthaven geworden. Ook de fabrieken (bijv. de RMI-melkfabriek - Ermi-ij, weet u 't nog?), die er hun afvalwater loosden, waardoor de Persoonshaven zeer terecht "de stinkhaven" heette en de sloperij zijn verdwenen.

Toen Jan in 1948 van de ambachtsschool kwam, ging hij werken bij Radio-Holland, gevestigd in het "bananenloodsje" op de Parallelweg. Hij begon als tassendrager van de monteurs en het eerste maandsalaris dat hij thuisbracht, bedroeg de som van zevenenzeventig gulden. Zijn vader zei echter: "Dat geeft niet, jongen, als je maar een goed vak leert". Maar het werk in het havengebied leverde toch wel wat meer op. Voor het betreden had je een vergunning nodig, maar dan kwam je ook op de Amerikaanse schepen! En omdat Jan toen een mager ventje was, kreeg hij van alles toegestopt. Ook sigaretten en als de politie aan de uitgang van het terrein controleerde, dan gaf je die een pakje.

Jans vrouw Ali komt van het Noordereiland, Oeverstraat 5. Tijdens de herdenking van de watersnoodramp moest Jan er weer aan denken dat het Noordereiland en de Oranjeboomstraat met omgeving toen ook onder water waren gelopen, niet lang, maar hij hoorde mensen zeggen: het water is gezakt, het heeft een andere uitweg gevonden, dus nu loopt heel Zeeland onder. Ali en Jan kennen elkaar al vanaf hun zestiende jaar; Jan werkte net, Ali zat op de huishoudschool. Eigenlijk had Ali verkering met een vriend van Jan en Jan met Ali's vriendin. Maar wat hun lengte betrof, pasten Ali en Jan beter bij elkaar; de ruil is hun goed bevallen. Jan hielp zijn vader (niet met vertellen) bij diens werk op de zondagsschool Bethel in de Oranjeboomstraat: "Dient elkander door de liefde". Daar werden op zaterdagmiddag oude stomme films gedraaid, van de dikke en de dunne en Charlie Chaplin. Hij en zijn vriend brachten de films ook naar de dependance in de Prins Hendriklaan op het Noordereiland en daar ontmoette Jan dus Ali. Het kerstfeest werd door de zondagsscholen gezamenlijk gevierd in de Wilhelminakerk in de Oranjeboomstraat. In die kerk zijn Ali en Jan ook getrouwd toen ze 21 en 23 waren, op 24 mei 1956.

Dat was dus een lange verlovingstijd, maar het was in die jaren bepaald niet gemakkelijk aan een woning te komen. Jans ouders woonden op de Persoonshaven in een eigen huis en daar heeft Jans vader van de zolder een prachtig (kabouter)huis voor Ali en Jan gemaakt, voor een huur van vijfendertig cent per week. Hun beide dochters, Bea en Ada, zijn daar geboren. Toen de tweede op komst was, ging Jan naar Volkshuisvesting. "Meneer, dan moet u wachten tot de tweede er is, want 't kan wel doodgeboren worden". Na de geboorte weer naar Volkshuisvesting, op de oude koemarkt (Koeweide, Crooswijk). Daar waren deuren in de kleuren rood, geel, blauw geschilderd. Jan ging door de blauwe deur naar binnen: nee, nog geen kijk op een vergunning. Weer op de gang dacht hij: laat ik een andere deur proberen en hij opende een gele; laat daar nou de vergunning al klaar liggen! Nou ja, een vergunning betekende nog geen huis en dat werd dus zoeken, zoeken. Gelukkig hielp het lot een flink beetje en ze kregen een huis, een flat in Kreekhuisen in 1962. Dat was wel een overgang: van de zolder naar een benedenhuis, van de zinken teil naar een lavet, van een petroleumstel naar de kachel! Hun eerste televisietoestel bouwde Jan helemaal zelf en dan kwamen burens en vrienden kijken als er een voetbalwedstrijd werd uitgezonden. Na veertien jaar zijn ze naar een vrij huurhuis getrokken in Hellevoetsluis.

Sinds Klaas Schipper zijn verslag schreef, is Jan dan met sput (speciale pensioenuittreding) gegaan. Hoe bevalt hem dat nu? De reis naar Indonesië, die ze zo graag wilden maken, hebben Ali en Jan achter de rug en ze zijn een stapel dia's en veel herinneringen rijker. Maar ja, 't vakantiegevoel verdwijnt toch, je gaat het dagelijkse menselijk contact missen en Jan is niet zo'n grote hobbyist. Maar dan ziet hij een advertentie in de krant, waarin een garage een vutter of gepensioneerd vraagt voor lichte werkzaamheden. Jan informeert, gaat eens langs en doet er nu min of meer als vrijwilliger allerlei klussen: auto's ophalen, klanten wegbrengen, hij kan komen en gaan wanneer hij wil, heeft geen verplichtingen, dus eigenlijk ideaal. Hij heeft zich intussen verdiept in de elektronica van auto's en weet daar nu zo goed de weg in, dat hij zich onmisbaar heeft gemaakt. Van een oude, op straat gedropte televisie en een elektrisch oventje heeft hij goed funktionerende apparaten gemaakt, zodat zelfs van nabijgelegen bedrijven in de lunchpauze verzoeken om broodjes met warme kroket komen!

Over Jans avontuurlijke beroepsleven heeft Klaas Schipper ons al een en ander geschreven. Zelf schrijven doet Jan niet graag, vertellen des te liever (zou hij dat toch van zijn vader en grootvader hebben?). Enkele van zijn verhalen zijn ook opgetekend door Jan Noordergraaf in een Boekje "Schip op, schip af", uitgegeven door De Boer Maritiem, Bussum (Zijn naam wordt niet vermeld).

F.J.S.

Persoonshaven 25 t/m 37, ± 1930-1935

- nr. 25: waterstokerij tot ver na de oorlog.
 nr. 29: hier woonde op iedere verdieping een gezin De Keizer; achter de dakkapel kwam het kabouterhuis van Ali en Jan (achter het boompje zie je dat de voordeur open staat.)
 nr. 31: na de oorlog kwam hier bloemist Korink.
 nr. 33: al voor de oorlog kruidenier en parlevinker V.d. Wijngaard.
 nr. 35: het huis met de hoge stoep van schoolkameraad.

HERALDIEK

Ik "sprokkelde" nog eens wat wetenswaardigheden over ons wapen bij elkaar. In jrg. 1, afl. 2, blz. 21 e.v. meldde ik dat "spar" zoiets als "steun" heeft betekend en dat de boom zijn naam ontleende aan het gebruik van de rechte stammen als dakspanten. Nu las ik in Jan Zeeman, Familiewapens, Alkmaar 1987, de symbolische betekenis van de heraldische keper (of chevron): hechtheid, steun, kracht.

In jrg. 2, afl. 2, blz. 55 staat o.a. de betekenis van onze wapenkleuren: wit (zilver) = reinheid, wijsheid, onschuld, kuisheid en vreugde, en groen (sinopel) = vrijheid, schoonheid, vreugde, gezondheid, hoop. De kleur groen als symbool voor een schoon milieu is met de oude waarde nog steeds verbonden en heeft zelfs een versterkte betekenis gekregen!

f.j.s.

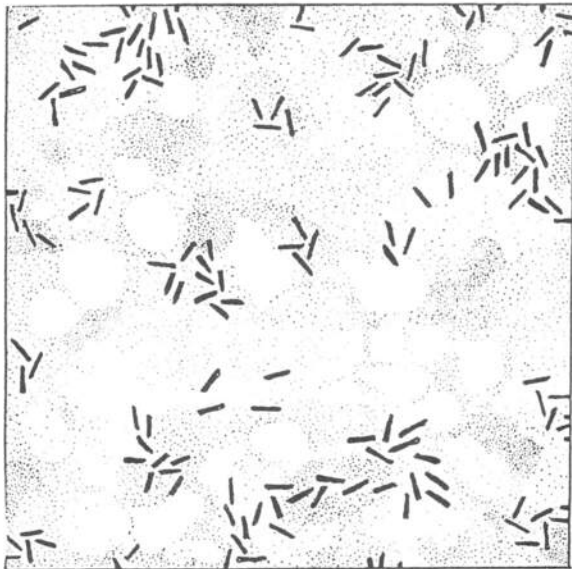
ROND DE GEBOORTE.

II. KRAAMVROUWENKOORTS.

(endometritis puerperalis)

Met het toenemend aantal doktoren in de verloskunde steeg ook de zogenaamde kraamvrouwenkoorts, een plaag die vanaf de zeventiende eeuw bijna twee eeuwen lang aanhield en heel veel slachtoffers maakte. Van hygiëne was weinig tot niets bekend, noch bij de vroedvrouw, noch bij doktoren. De laatsten kwamen vaak van een ziektegeval bij een bevalling, terwijl de vroedvrouw uitsluitend bevallingen deed; de kans op een infectie was dus bij haar geringer. De vroedvrouw bleef ook veel langer, zonodig dagen, bij een bevalling, terwijl de dokter op het kritieke moment kwam en zich daarna weer naar de volgende zieke of bevalling haastte.

De Hongaarse arts (gynaecoloog). **I.Ph. Semmelweis** (1818-1865), in 1846 in het grote Allgemeines Krankenhaus in Wenen werkzaam, kwam door zijn onbevooroordeeld fundamenteel onderzoek tot de conclusie dat de kraamvrouwenkoorts door de artsen zelf werd veroorzaakt. In die tijd stierf 11,4% van de vrouwen die in dit ziekenhuis bevielen, aan kraamvrouwenkoorts. Dat is dan nog een bescheiden aantal; in sommige klinieken stierf de helft van de jonge moeders aan kraamvrouwenkoorts. In de ongeveer tien dagen na de bevalling moet de wand van de baarmoeder, die sterk uitgerekt en tenslotte naar buiten gekeerd is, zich weer tot de normale proporties terugtrekken. Deze wand is uiterst gevoelig voor infectie en mag niet aangeraakt worden met handen die niet gedesinfecteerd zijn. Dr. Semmelweis bracht de resultaten van zijn onderzoek onder de aandacht van zijn studenten, die vanaf dat moment hun handen moesten wassen met desinfecterende middelen, voor zij zwangere vrouwen aanraakten. Het sterftecijfer in dit ziekenhuis daalde binnen twee jaar van 11,4% naar 1,27%!

bacillen door de microscoop gezien (ongeveer 5000 x vergroot).

Verbazingwekkend is het, dat deze ontdekking niet in heel Europa met gejuich werd ontvangen. Integendeel, voor de artsen, die in die tijd al in staat waren om gecompliceerde bevallingen tot een goed eind te brengen, was het onaanvaardbaar dat ze door zoiets eenvoudigs als het wassen van hun handen, de risico's bij een bevalling konden beperken. Pas toen **Louis Pasteur** in 1879 het verband aantoonde tussen **kraamvrouwenkoorts en de aanwezigheid van bepaalde bacteriën in het bloed van de moeder** werden de bevindingen van Dr. Semmelweis algemeen aanvaard. (Semmelweis sprak over "smetstof"; het bacteriologisch onderzoek nam pas in de tweede helft van de negentiende eeuw een grote vlucht dankzij vooral Louis Pasteur en Robert Koch (tuberkelbacil)).

"Met smart zult gij kinderen baren"

De middeleeuwse vroedvrouwen waren in staat om door middel van kruiden de pijn van de barendende vrouw te verlichten. Het Kleyn Vroetwijfsboek uit de zeventiende eeuw, dat talloze malen werd herdrukt, vermeldt ook tientallen bezweringsformules. Werd bekend dat zij die toepasten, dan liepen ze het risico als heks verbrand te worden. De kerk verbood dergelijke middelen, want in de Bijbel staat immers: "met smart zult gij uw kinderen baren". Het was Eva's gerechte straf dat zij zou lijden bij zwangerschap en baring, omdat zij van de boom der kennis had gegeten.

GENESIS 3, 4

gij vervloekt onder al het vee en onder al het gedierte des velds; op uw buik zult gij gaan en stof zult gij eten, zolang gij leeft. En 15 Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, en tussen uw zaad en haar zaad; dit zal u den kop vermorzelen, en gij zult het den hiel vermorzelen. Tot de 16 vrouw zeide Hij: Ik zal zeer vermeerderen de moeite uwer zwangerschap; met smart zult gij kinderen baren en naar uw man zal uw begeerte uitgaan, en hij zal over u heersen. En tot den mens 17 zeide Hij: Omdat gij naar uw vrouw hebt geluisterd en van den boom gegeten, waarvan Ik u geboden had: Gij zult daarvan niet eten, is de aardbodem om uwentwil vervloekt; al zwoegende zult gij daarvan eten zolang 18 gij leeft, en doornen en distelen zal hij u voortbrengen, en gij zult het gewas des velds eten; in het 19 zweet uws aanschijns zult gij brood eten, totdat gij tot den aardbodem wederkeert, omdat gij daaruit genomen zijt; want stof zijt gij en tot stof zult gij wederkeren. 20 En de mens noemde zijn vrouw Eva, omdat zij de moeder van alle levenden is geworden. En de HERE God maakte voor 21 den mens en voor zijn vrouw klederen van vellen en bekleedde hen daarmee. En de HERE God zeide: Zie, 22 de mens is geworden als Onze een door de kennis van goed en kwaad; nu dan, laat hij zijn hand niet uitstrekken en ook van den boom des levens nemen en eten, zodat hij in eeuwigheid zou leven. Toen zond de HERE God 23

Toen **James Simpson** in 1847 ether gebruikte bij een bevalling en aantoonde dat de contracties (samentrekkingen) gewoon door bleven gaan, ook al was de vrouw bewusteloos en dus gevoelloos, ontbrandde er in de religieuze wereld een heftige discussie. De anaesthesie werd een uitvinding van Satan genoemd. **Koningin Victoria** nam een werkelijk revolutionaire beslissing door in 1853 bij de geboorte van haar zevende kind aan James Simpson te vragen haar chloroform toe te dienen. Daarmee ging zij in tegen de kerk, maar het resultaat was dat pijnbestrijding nu geoorloofd was.

In de Verenigde Staten was men rond 1900 enthousiast over de toepassing van de "schemerslaap", artsen wilden zoveel mogelijk bevallingen met behulp van deze pas ontdekte narcose uitvoeren, ook bij de gewone bevalling. De consequentie ervan was wel dat de vrouw niet langer thuis kon gevallen. Het betekende ook dat de vroedvrouw, getraind als ze was in de natuurlijke gang van zaken bij zwangerschap en geboorte, niet langer de barende vrouw kon bijstaan, omdat ze niet de beschikking had over narcotiserende middelen. Zo verdween in veel landen de vroedvrouw uit het gezichtsveld, of werd hoogstens als assistent van de arts of gynaecoloog aangesteld.

Marian Groot-van der Hoofd, Rotterdam.

Rectificatie: op blz. 174 van jrg. 3, afl. 3, onder (1) is een misleidende schrijffout terechtgekomen; de tekst moet luiden: Een boreling moest dus zo snel mogelijk **gedoopt** worden.....

Opmerking. In onze eeuw is de vroedvrouw teruggekeerd, maar met heel wat meer status en kennis! Ze heet nu echter verloskundige. Na een algemene middelbare-schoolopleiding, bij een minimumleeftijd van 19 jaar en goede gezondheid, kan een candidate zich aanmelden bij de Rijksopleiding voor Verloskundigen in Rotterdam. Jaarlijks worden niet meer dan 75 studenten aangenomen, verdeeld over de instituten in Rotterdam, Amsterdam en Heerlen. De HBO-opleiding duurt 3 jaar, waarvan het eerste jaar intern. (in mei 1992 waren er 3 mannen in opleiding!) Een gediplomeerde verloskundige mag controle uitoefenen op het verloop van de zwangerschap, adviezen geven en een normale verlossing verrichten; tijdens het kraambed moeder en kind onder toezicht houden. Indien nodig, roept ze de hulp in van een arts.

Deze afbeelding hoort bij Rond de geboorte I; ik kwam haar bij toeval tegen. Ze stelt de uitvoering van een keizersnede voor in een Frans boek over de antieke geschiedenis uit 1375!

f.j.s.

IN GESPREK MET DE "ELFDE" GENERATIE

In deze afdeling vindt u een redelijke doorsnede van onze stamboom. Jan Pietersz (Molenaar) zit in de binnenste, harde kern van onze sparrestam; dan moeten we toch een heleboel jaarringen overslaan voor we aan Jan Hendrik (1909-1993) komen; hierop volgt Jan Hendrik (geb. 1932) en dan vinden we in de op één na buitenste ring, waar de sappen voor de groei van de boom nog rijkelijk doorstromen, Govert Martinus (geb. 1962). Over deze laatste Sparreboom gaat dit artikel. Naar Govert en zijn echtgenote Karin kan ik gelukkig verwijzen: u vindt ze op de bijlage van deze aflevering blz. 207 en in de genealogieën van deze aflevering op blz. 205 XI ae, 2. Goverts vader heet ook Govert, zijn grootvader heet Simon. Via een broer van Simon, Jacob, is Govert verwant met Jacobs zoon Jan en die is onze genealoog. Via een andere broer van Simon, Johannes, is hij verwant met Johannes' zoon Jacob en die is onze penningmeester. In jrg. 3, afl. 3, blz. 177 staat de huwelijksaankondiging van Govert en Karin Hut. Karin is in verwachting, zodat we hopen binnenkort een geboortekaartje in ons blad te kunnen opnemen! Govert is 31 jaar, Karin 29.

Toen Govert 16 jaar was, bleek uit een beroepskeuzetest al dat bouwkunde hem zou liggen en dat is het ook geworden. Hij heeft aan de T.U. in Delft, faculteit bouwkunde, gestudeerd en van de richtingen stedenbouw, volkshuisvesting, architectuur, de laatste gekozen; hij is nu bouwkundig ingenieur, heeft de titel architect en staat ingeschreven in het register van architecten (dat de titel wettelijk beschermt). Govert en Karin leerden elkaar kennen in een woongroep, een van die moderne woonvormen, waar de bewoners ieder een eigen woonruimte hebben, maar een aantal gemeenschappelijke voorzieningen, zoals de keuken, met elkaar delen.

Karin studeert kunstgeschiedenis aan de Rijksuniversiteit in Leiden en zal over enige tijd afstuderen in de 17de-eeuwse schilderkunst. Hiernaast heeft ze zich ook in haar studie gespecialiseerd in de hedendaagse beeldende kunst en is goed op de hoogte van de ontwikkelingen in de nationale en internationale kunstwereld. Karin zal zich binnenkort met de verzorging en opvoeding van de kleine Sparreboom bezighouden, maar daarvoor zal Govert zich als moderne vader ook regelmatig overdag vrijmaken. Karin hoopt dan als kunsthistorica adviserende en bestuurlijke taken op zich te kunnen nemen voor gemeentelijke beeldende-kunst-commissies, voor aankopen/opdrachten voor bedrijven die kunst verzamelen en particuliere verzamelaars van hedendaagse of specifiek 17de-eeuwse schilderkunst. Voor die laatste categorie wil ze nog meer expertise opbouwen, hoewel ze bij kunsthandel Hoogsteder (bekend van TV als expert bij "Tussen Kunst en Kitsch") al een goede leerschool heeft gehad.

CORSMIT RAADGEVEND INGENIEURSBUREAU BV

Henri ter Hallsingel 68
2284 XD Rijswijk (ZH)
postbus 208
2280 AE Rijswijk (ZH)
telefoon 070-3949305
telex 26401 intx nl
telefax 070-3941396

ir. G.M. Sparreboom b.i.

Het bureau Corsmit waar Govert werkt, telt 25 medewerkers, waarvan 12 ingenieurs voor verschillende richtingen: weg-en-waterbouw, civiele techniek, bouwkunde. De uitvoering van een bouwproject geschiedt door een (hoofd)aannemer, Corsmit geeft adviezen. Een lopend project is het hoogste gebouw dat in Den Haag gaat verrijzen naast het Centraal Station: 115 m. Ook in Amsterdam is Corsmit betrokken bij een "skykiller" die 225 m. hoog moet worden, maar de voorbereiding staat momenteel stil omdat de projectontwikkelaar zich heeft teruggetrokken. (Het gebouw van de Nat. Nederlanden in Rotterdam is 150 m. hoog). (Corsmit is een raadgevend ingenieursbureau dat zich bezighoudt met de voorbereiding en projectbegeleiding van bouwprojecten in de woningbouw en utiliteitsbouw: het maken van ontwerp, bouwtekeningen, constructieve berekeningen, materiaalkeuze, bestek, planning, begroting, aanbesteding, directievoering enzovoort....)

Aan de hand van zijn bezigheden voor een lopend project maakt Govert duidelijk waaruit zoal zijn werk bestaat. Dit betreft de bouw van een ziekenhuis in Naaldwijk, waar hij als projectarchitect verantwoordelijk voor is. Nu het werk wordt uitgevoerd, voert hij de directie en ziet erop toe dat alles binnen de tijd, de gestelde kwaliteit en het budget gebeurt: boeiend, afwisselend, maar zeer verantwoordelijk werk! Er kan nog wel eens wat mis gaan: de gemeente kan onverhoeds de constructie afkappen, onverwacht meerwerk van de aannemer, tekeningen die niet op tijd afkomen.... Maar goed, zaken zijn zaken en als de rekeningen komen, heeft Govert een dwangmiddel in handen: we zijn niet goed, geen geld! (De totale bouwkosten zijn op 6 miljoen gesteld; om de paar weken dienen de aannemers hun rekeningen in). Hij geeft ook op bij welke bedrijven de materialen moeten worden

gekocht, van plafonds tot vloerbedekkingen, van kranen tot tegels. Komt er een andere leverancier aan te pas, dan moet worden aangetoond dat het materiaal gelijkwaardig is.

Aannemers hebben tegenwoordig een beperkt aantal bouwvakkers in dienst, enkele metselaars en timmerlieden; de meeste onderdelen worden uitbesteed aan gespecialiseerde bedrijven, bijv. een tegelbedrijf, een elektrotechnisch bedrijf. Govert ontdekte zo dat er bij het funderingstechnisch bedrijf Voorbij in Wilnis ook een Sparreboom werkt. (De genealogen hebben intussen deze onbekende opgespoord!) Vóór de bouw begint, wordt bodemonderzoek gedaan door een van de vier Nederlandse grondmechanische bedrijven. Een pijp van 25 m. lengte wordt in de grond gedrukt, waarbij op een metertje afgelezen wordt welke weerstand de pijp hierbij ondervindt. Tot hij op zand komt - dat is in de Randstad bijna overal het geval. Dan leest men méér weerstand op het metertje af; de heipalen moeten tot die diepte worden ingeslagen. Voorbij Funderingstechniek B.V. maakt alleen de palen, door een ander bedrijf worden ze ingeslagen. We begrijpen zo langzamerhand dat een hoofdaannemer met haast eindeloos veel onderaannemers moet werken en "sluitende" afspraken moet maken.

Ook voor Govert valt er genoeg te regelen, soms zit hij hele ochtenden alleen maar te bellen. Er zijn bouwvergaderingen, werkvergaderingen, vergaderingen met de opdrachtgever, gemeente, enz. Een leek heeft geen idee van de vergunningen die eerst afgegeven moeten worden: bouw-, oprichtings-, vestigings-, hinderwet-, gebruiksvergunningen; voor het dempen van een sloot moet het Hoogheemraadschap toestemming geven; omdat er op het terrein fraaie bomen stonden, heeft Govert er de plantsoenendienst bijgehaald.

"Artistiek" is hij bezig als hij bijvoorbeeld de kleuren voor het gebouw bespreekt. Daarbij is hij gebonden aan de kleurenwaaier van sommige leveranciers. Dat beperkt de keus; voor bepaalde deuren zijn er bijv. maar zo'n dertig kleuren, die kies je dus eerst en je stemt andere kleuren daarop af. In een ziekenhuis zijn veel ruimten, voor evenzoveel doeleinden bestemd. Ook daar moeten de kleuren op worden afgestemd. Govert noemt dat een "emotionele" bezigheid. Voor de buitenkant zijn sprekende kleuren gekozen, geel en leverkleur voor de gevels en blauw en rood worden in de raampartijen gebruikt.

Het creatieve moment is in de huidige architectenpraktijk helaas vaak van korte duur. Govert is geen avant-garde kunstenaar; zijn creatieve gaven gebruikt hij bij het zoeken naar praktische oplossingen. Hij is zeer tevreden met de afwisseling die hij nu heeft. Tot slot praten we nog even over de voorgaande generaties. Goverts vader is 66 jaar, gepensioneerd, was voordien hoofd van de bedrijfsadministratie van de Schiedamse vestiging van de Verenigde Glasfabrieken. Zijn grootvader woonde lang in Vlaardingen en was machinebankwerker. Dit wordt een herkenbaar beeld in de evolutie van de Sparrebomen: we passen in onze tijd, we gaan met onze tijd mee!

F.J.S.

Computerfoto van het ziekenhuis in Naaldwijk.

SPROKKELHOUT

Even stilstaan bij zomaar een paar genealogische gegevens.

Voordat ik deze aflevering eens rustig kan doorlezen bij een kopje koffie, net als u allemaal - en dan ben ik nog nieuwsgierig alsof ik alles voor de eerste maal lees! - heb ik ieder blad een aantal malen in mijn handen gehad! Ook de genealogieën, al bezorgt Jan Genealoog die kant en klaar aan huis. Deze keer werd mijn aandacht getrokken door gegevens die toch wel een bijzondere levensgeschiedenis vertellen.

Op blz. 202 wordt als vierde zoon van Joris en Pieterella Verschoor, Leendert genoemd. Op blz. 205 en 206 vinden we deze Leendert terug onder nummer VIII n. Hij is geboren in Ridderkerk, trouwt er met Elisabeth de Bel en samen krijgen ze 5 kinderen, althans zoveel worden er geboren, maar ze blijken weinig levensvatbaar. Tot driemaal toe wordt hun kind Pieterella genoemd, waarschijnlijk naar de moeder van Elisabeth, Pietertje. De laatste Pieterella houdt stand, al haalt zij haar veertigste verjaardag niet. Twee meisjes na haar overlijden weer, een tweeling, die na enkele dagen worden gevolgd door hun moeder, die dan net 27 jaar is. Is dat niet een levenslot waar je om zou kunnen huilen? Laten we maar geloven dat het toch een huwelijk met liefde was.

Leendert wordt nog een tweede kans gegeven. Van Ridderkerk verhuist hij naar IJsselmonde (misschien kwam hij zelfs ook nog wel eens tot een uitstapje naar Rotterdam!) en huwt met Maria van der Waal; Leendert is nu bijna 40 jaar, Maria 30 jaar. Leendert zal haar bijna veertien overleven. Ondanks Maria's voor die tijd vrij hoge leeftijd baart ze vijf kinderen; het laatste kind - Maria is dan bijna 43 - leeft maar enkel maanden. De oudste, Adriana, blijkt een taaie.

Nadat Adriana op 21-jarige leeftijd in het huwelijk is getreden met Pieter Smit, schenkt ze hem zestien kinderen, overleeft haar man bijna zestien jaar en sterft op ruim 82-jarige leeftijd. Alle kinderen zijn in IJsselmonde geboren, waar Adriana en Pieter uiteindelijk 6 kinderen naar het kerkhof moeten brengen, het laatste in 1925, als hun eerstgeborene intussen al 24 jaar jaar is. Van de tien kinderen die in leven blijven, zijn er zes jongens, maar die dragen de naam Smit. Zal Adriana zich als een ferme oude vrouw, met de keuvel en de zwarte japon getooid en op feestdagen in haar stoel gezeten, zich verheugd hebben in een zwerm kleinkinderen? Waarom is ze in Rotterdam overleden? Is ze gaan inwonen bij een van haar kinderen, die naar Rotterdam (Zuid?) getrokken was om daar op de scheepswerven te werken?

F.J.S.

FAMILIEBERICHTEN

Overleden

Jan Hendrik Sparreboom, echtgenoot van J.T. Sparreboom-Stolk, te Brielle, 11 januari 1993, 83 jaar.

Getrouwd

Hans Groot en Marian van der Hoofd ("onze vaste medewerkster!")

*Doe wat je kan, met wat je hebt,
waar je bent.*

Th. Roosevelt

Na een arbeidzaam leven is vredig ingesla-
pen mijn man, onze vader en grootvader

JAN HENDRIK SPARREBOOM

oprichter en oud-directeur E.T.B. J.H. Sparreboom
* 4 juli 1909 † 11 januari 1993

J. T. Sparreboom-Stolk

Brielle: Trudy Schipper-Sparreboom
Klaas Schipper

Den Haag: Caroline

Huizen: Liesbeth Bosch-Sparreboom
Hans Bosch
Marjolein
Leontien

van der Fuyckstraat 69
3232 AM Brielle

Bezoek en gelegenheid tot afscheid nemen
donderdag van 19.15 tot 19.45 uur in de
rouwkamer aan de [redacted] te
Rotterdam.

De crematieplechtigheid zal plaatsvinden
vrijdag 15 januari om 13.15 uur in het cre-
matorium Rotterdam-Zuid, Maeterlinckweg
101 te Rotterdam.

**Hans Groot &
Marian van der Hoofd**

gaan trouwen op 29 januari 1993
om 15.25 'Stadhuis Rotterdam'.

Wie heeft belangstelling?

In ons Familieblad van december 1992 stonden twee oproepen die de leden van onze Sparreboomfamilie gelegenheid bieden tot onderling contact. Hierop zijn geen reacties gekomen. Dat hoeft ons niet te verbazen, want ze kwamen ons onder ogen in een periode waarin er aan feestelijk samenzijn geen gebrek is. Meestal doen we er de hele maand januari over om daar weer van bij te komen en dan is iedereen het Familieblad alweer vergeten. Daarom nogmaals:

Wie zin heeft samen met Dick Sparreboom-Mooren, [redacted]
[redacted] eens iets gezelligs te doen: een bezoekje, een uitstapje, kan zich bij haar melden!

En wie van biljarten houdt, die moet zich maar eens melden bij Joop Sparreboom, [redacted]
[redacted] dan kan er een potje in familieverband georganiseerd worden!

Het vergeten bombardement

Vijftig jaar geleden werden op 31 maart de wijken Bospolder en Tussendijken in Rotterdam-West gebombardeerd door de Geallieerden: een van die noodlottige vergissingen, offers die moesten worden gebracht voor de vrede. Ik vraag me af wie van onze familie dit bombardement heeft meegemaakt en zijn herinneringen daaraan zou willen vertellen voor onze augustus/september-aflevering en vooral wat voor invloed heeft het op uw verdere leven gehad? (Over de gebeurtenissen hebben we intussen al veel gehoord op radio en T.V.). Aarzelt u niet en neem contact op met de redactie.

- VIII l Maria Sparreboom, geb. Ridderkerk 10-4-1840, overl. Ridderkerk 15-12-1865 Jacob Leentvaar, geb. Ridderkerk 24-11-1834, arbeider, zn. van Elisabeth Leentvaar.
Uit dit huwelijk:
1. Leendert, geb. Ridderkerk 28-8-1865.
 2. Elisabeth, geb. IJsselmonde 16-6-1867, overl. IJsselmonde 30-3-1868.
 3. Johannes Leendert, geb. Ridderkerk 11-2-1872, overl. IJsselmonde 16-2-1936.
 4. Jan, geb. Ridderkerk 24-11-1873, overl. Ridderkerk 14-2-1874.
 5. Jan, geb. Ridderkerk 18-7-1875.
 6. Jacob, geb. Ridderkerk 29-4-1877, overl. Ridderkerk 1-12-1877.
 7. Jacob, geb. Ridderkerk 19-6-1878, overl. Ridderkerk 6-11-1878.
 8. Lena, geb. Ridderkerk 30-12-1879.
 9. Jacob, geb. Ridderkerk 28-1-1882, overl. Ridderkerk 9-4-1882.
- VII j Joris Sparreboom, geb./ged. NH Ridderkerk 28-6-1794, overl. Ridderkerk 7-6-1869, tr. Ridderkerk 22-5-1824 Pieterella Verschoor, ged. NH Ridderkerk 27-10-1799, overl. Ridderkerk 14-1-1886, dr. van Arie Verschoor en Beligje Hardam.
Uit dit huwelijk:
1. Adrianus, geb. Ridderkerk 3-3-1825, overl. Ridderkerk 16-3-1901.
 2. Beligje, geb. Ridderkerk 3-4-1826, overl. Ridderkerk 5-1-1902.
 3. Arie, geb. Ridderkerk 4-12-1829, overl. Ridderkerk 27-5-1848.
 4. Jan, geb. Ridderkerk 10-10-1831, volgt VIII m.
 5. Elisabeth, geb. Ridderkerk 26-8-1834, overl. Ridderkerk 7-4-1837.
 6. Leendert, geb. Ridderkerk 3-12-1836, volgt VIII n.
 7. Elisabeth, geb. Ridderkerk 8-11-1838, tr. Ridderkerk 13-8-1869 Pieter Soeteman, geb. Ridderkerk 9-10-1841, arbeider, overl. IJsselmonde 22-11-1904, zn. van Leendert Soeteman en Grietje Maaskant.
- VIII m Jan Sparreboom, geb. Ridderkerk 10-10-1831, arbeider, overl. Rotterdam 19-5-1921, tr. (1) Ridderkerk 14-12-1860 Hendrika Koedood, geb. Ridderkerk 18-5-1839, overl. Ridderkerk 22-4-1864, dr. van Jacob Koedood en Cornelia Vlasblom.
Uit dit huwelijk:
1. Jacob, geb. Ridderkerk 3-1-1861, volgt IX k.
 2. Pieterella, geb. Ridderkerk 16-8-1862, overl. Ridderkerk 20-5-1863.
 3. Joris, geb. Ridderkerk 1-3-1864, overl. Ridderkerk 20-6-1864.
- Jan Sparreboom tr (2) IJsselmonde 3-1-1884 Lena de Jong, geb. IJsselmonde 4-1-1838, overl. Ridderkerk 20-11-1907, dr. van Hendrik de Jong en Jannigje Post.
- IX k Jacob Sparreboom, geb. Ridderkerk 3-1-1861, ijzerdraaijer, overl. Rotterdam 1-4-1919, tr. Ridderkerk 23-11-1888 Geertruy Dirkje Sparreboom, geb. IJsselmonde 3-11-1861, overl. Rotterdam 4-1-1908, dr. van Pleun Sparreboom en Adriaantje Visser.
Uit dit huwelijk:
1. Pleun, geb. Ridderkerk 5-4-1889, volgt X u.
 2. Jan Pieter, geb. Ridderkerk 12-6-1890, volgt X v.
 3. Pieter Jan, geb. Ridderkerk 22-7-1891, volgt X w.
 4. Hendrika Adriaantje, geb. Ridderkerk 22-9-1892, overl. Rotterdam 9-1-1982, tr. (1) Rotterdam 12-11-1919 Albert Willems, geb. Rotterdam 25-7-1890, overl. Rotterdam 2-4-1949, zn. van Wouterus Franciscus Willem Willems en Adriana van Beurden, tr. (2) Willem Smits, geb. Andel 8-2-1895, overl. Rotterdam 18-2-1978.
 5. Adriaantje Hendrika, geb. Ridderkerk 12-10-1893, overl. Rotterdam 6-3-1909.
 6. Beligje Lena, geb. IJsselmonde 30-12-1894, overl. Rotterdam 20-2-1989, tr. Rotterdam 16-8-1922 Jacob Willem Buurman, geb. Kralingen 15-3-1894, ijzergieter, overl. Rotterdam 12-8-1963, zn. van Jan Hendrik Buurman en Pleuntje Jacoba Klootwijk.
 7. Lena Maaïke, geb. Rotterdam 15-7-1896, volgt X x.
 8. Johannes, geb. Rotterdam 7-4-1898, volgt X y.
 9. Jacob, geb. Rotterdam 25-6-1900, volgt X z.
 10. Simon, geb. Rotterdam 8-6-1903, volgt X aa.
 11. Adrianus, geb. Rotterdam 13-7-1905, overl. Rotterdam 15-7-1905.
- X u Pleun Sparreboom, geb. Ridderkerk 5-4-1889, bankwerker, overl. Rotterdam 4-6-1982, tr. Rotterdam 28-6-1922 Cornelis Leentje Pouwe, geb. Barendrecht 9-12-1894, dr. van Huig Pouwe en Johanna Wiekeraad.
Uit dit huwelijk:
1. Jacob, geb. Rotterdam 24-3-1923, huistimmerman, overl. Rotterdam 31-5-1974.

- X v Jan Pieter Sparreboom, geb. Ridderkerk 12-6-1890, steenhouwer-metaal draaier, overl. Rotterdam 1-7-1964, tr. (1) Ridderkerk 23-7-1913 Aponia van Pelt, geb. Ridderkerk 15-6-1891, overl. Rotterdam 13-11-1941, dr. van Floris van Pelt en Geertruy Adriana Bravenboer.
Uit dit huwelijk:
1. Geertruy Dirkje, geb. Rotterdam 4-10-1914, volgt XI v.
 2. Adriana Geertruy, geb. Rotterdam 11-4-1918, volgt XI w.
 3. Jacoba, geb. Rotterdam 27-10-1920, tr. Rotterdam 26-6-1946 Willem Adrianus Roodenburg, geb. Dordrecht 4-2-1922, techn. medewerker, overl. Rotterdam 28-2-1986, zn. van Johannes Cornelius Roodenburg en Wilhelmina Elizabeth Kool.
- Jan Pieter Sparreboom tr. (2) Rotterdam 24-7-1946 Adriana Hendrijntje van Dijk, geb. Ridderkerk 6-11-1900, overl. Rotterdam 31-5-1968.
- XI v Geertruy Dirkje Sparreboom, geb. Rotterdam 4-10-1914, tr. Rotterdam 1-11-1939 David van der Pol, geb. Leeuwarden 5-4-1914, chef buitendienst bakkerij, overl. Haarlem 27-9-1976, zn. van Jan van der Pol en Anne Villinga.
Uit dit huwelijk:
1. Jan Pieter, geb. Rotterdam 26-10-1941.
 2. Anne Johannes Bernardus, geb. Rotterdam 2-7-1944.
 3. Sake Pieter, geb. Haarlem 10-7-1946, tr. Hetty Gargelink.
 4. Aponia Adriana Hendrina, geb. Haarlem 22-2-1952, tr. Hans Claus.
- XI w Adriana Geertruy Sparreboom, geb. Rotterdam 11-4-1918, tr. Rotterdam 2-9-1942 Gerrit Vonk, geb. Rotterdam 16-9-1912, electrician/project foreman, overl. Saskatoon (Canada) 14-6-1985, zn. van Adriaan Vonk en Hendrika Dennis.
Uit dit huwelijk:
1. Jan Adriaan, geb. Rotterdam 27-5-1946, tr. Patricia Dawn Inman.
 2. Margaret Hendrika, geb. Saskatoon (Canada) 6-10-1953, tr. Gordon Roberts.
- X w Pieter Jan Sparreboom, geb. Ridderkerk 22-7-1891, metaalfraiser, overl. 's-Gravenhage 14-3-1971, tr. Rotterdam 3-5-1911 Maria Beaujean, geb. IJsselmonde 6-2-1892, overl. Rotterdam 7-6-1983, dr. van Bartholomeus Beaujean en Martijntje Kind.
Uit dit huwelijk:
1. Geertruy Dirkje, geb. Rotterdam 13-2-1913, volgt XI x.
 2. Bartholomeus, geb. Rotterdam 5-12-1915, overl. Rotterdam 15-12-1916.
 3. Martijntje, geb. Rotterdam 13-11-1917, volgt XI y.
- XI x Geertruy Dirkje Sparreboom, geb. Rotterdam 13-2-1913, tr. Rotterdam 1-4-1942 Hendrik Willem de Wit, geb. Rotterdam 19-8-1915, metselaar-aannemer, zn. van Jan Dirk de Wit en Neeltje de Lange.
Uit dit huwelijk:
1. Jan Dirk, geb. Rotterdam 25-1-1943, tr. Gré van der Jagt.
 2. Pieter Jan, geb. Rotterdam 27-11-1946.
- XI y Martijntje Sparreboom, geb. Rotterdam 13-11-1917, tr. Rotterdam 19-6-1946 Jan Hendricus Hommes, geb. Rotterdam 15-7-1916, ziekenhuisassistent, overl. Rotterdam 16-4-1992, zn. van Hilbertus Hommesen Maartje Witte.
Uit dit huwelijk:
1. Maria Martijntje, geb. Rotterdam 29-2-1952, tr. Adriaan Jacobus van Noort.
 2. Rudolf, geb. Rotterdam 25-1-1958, tr. Connie de Laat.
- X x Lena Maaïke Sparreboom, geb. Rotterdam 15-7-1896, overl. Haarlem 29-8-1985, tr. Rotterdam 7-12-1921 Meindert de Koning, geb. Hellevoetsluis 15-6-1895, machinetekenaar, overl. Haarlem 23-12-1972, zn. van Meindert de Koning en Aagje Hoogenboom.
Uit dit huwelijk:
1. Jacob, geb. Rotterdam 24-8-1922, tr. Elisabeth Marie Ruigrok.
 2. Meindert, geb. Rotterdam 1-11-1924, tr. Joan Marjorie Grant.
 3. Johan, geb. Rotterdam 4-12-1927, tr. Heiltje Bakker.

- X y Johannes Sparreboom, geb. Rotterdam 7-4-1898, bankwerker, overl. Rotterdam 20-1-1982, tr. (1) Rotterdam 5-3-1924 Adriana Cornelia Remus, geb. Kralingen 16-4-1900, overl. Rotterdam 7-9-1945, dr. van Willem Remus en Lena Wielaard.
Uit dit huwelijk:
1. Lean, geb. Rotterdam 22-8-1925, volgt XI z.
 2. Jacob, geb. Rotterdam 23-8-1925, volgt XI aa.
 3. Willem, geb. Rotterdam 28-8-1928, tekenaar-constructeur.
- Johannes Sparreboom, tr.(2) Rotterdam 27-11-1946 Lena Bervoets, geb. Klaaswaal, 25-10-1896, overl. Rotterdam 25-11-1965.
- XI z Lena Sparreboom, geb. Rotterdam 22-8-1925, tr. Rotterdam 23-10-1946 Arie Huijzer, geb. Rotterdam 8-5-1922, bedrijfsleider, zn. van Arie Huijzer en Martina Hendrika van Duijsen.
Uit dit huwelijk:
1. Adriaantje Cornelia, geb. Rotterdam 16-7-1947, tr. Antonie H. Kleinbloesem.
 2. Alida Elisabeth, geb. Rotterdam 17-12-1949, tr. Johannes Wilhelmus Spruit.
 3. Martina Hendrika, geb. Rotterdam 9-6-1951, tr. Leendert Hogerwerf.
- XI aa Jacob Sparreboom, geb. Rotterdam 23-8-1925, medewerker personeelszaken, tr. (1) Rotterdam 20-2-1946 Alida Pieterella Stokman, geb. Rotterdam 3-1-1928.
Uit dit huwelijk:
1. Marianne, geb. Rotterdam 3-10-1946.
- Jacob Sparreboom, tr. (2) Delft 4-6-1959 Ciska Priem, geb. Rotterdam 17-7-1936, dr. van Franciscus Adrianus Priem en Maria Johanna Barbara van Ree.
Uit dit huwelijk:
1. Karin, geb. 's-Gravenhage 8-5-1962, volgt XII i.
 2. Ellen, geb. 's-Gravenhage 3-5-1964, tr. Delft 27-8-1988 Frank Mannes, geb. Leek 27-1-1963, hofd. middenstandswetten KvK., zn. van Geert Mannes en Ietje Nieboer.
- XII i Karin Sparreboom, geb. 's-Gravenhage 8-5-1962, tr. Nieuwerkerk aan de IJssel 3-6-1991 Franciscus Theodorus Maria Jacobse, geb. 's-Gravenhage 12-3-1958, banketbakker, zn. van Jacobus Cornelis Maria Jacobse.
Uit dit huwelijk:
1. Leon, geb. Rotterdam 3-6-1990.
 2. Justin, geb. Capelle aan de IJssel 11-3-1992.
- X z Jacob Sparreboom, geb. Rotterdam 25-6-1900, machinist, overl. Ermelo 25-2-1945, tr. (1) Rotterdam 2-9-1925 Janna Rietveld, geb. Rotterdam 18-6-1899, overl. Rotterdam 3-8-1935, dr. van Jan Rietveld en Antonia Cornelia Hofwegen.
Uit dit huwelijk:
1. Geertruy Dirkje, geb. Rotterdam 1-8-1928, volgt XI ab.
 2. Jan, geb. Rotterdam 19-4-1931, volgt XI ac.
- Jacob Sparreboom, tr. (2) Rotterdam 11-12-1935 Catharina Francina Mosterd, geb. Rotterdam 17-10-1902, overl. Rotterdam 28-8-1963, dr. van Jan Johannes Mosterd en Guliana Schuierman.
- XI ab Geertruy Dirkje Sparreboom, geb. Rotterdam 1-8-1928, tr. Rotterdam 3-5-1950 Johannes van der Wal, geb. Rotterdam 17-1-1924, automonteur, overl. Rotterdam 13-1-1984, zn. van Abraham van der Wal en Arigje Swaan.
Uit dit huwelijk:
1. Janna Jacoba, geb. Rotterdam 1-8-1953, tr. (1) John Penders, tr. (2) Albert Anderson.
 2. Erna, geb. Rotterdam 29-9-1957, tr. Ton Korenhof.
- XI ac Jan Sparreboom, geb. Rotterdam 19-4-1931, chef service liften, tr. Rotterdam 22-5-1957 Jochemina van der Kleij, geb. Rotterdam 23-4-1935, dr. van Adolf van der Kleij en Dirkje Mastenbroek.
Uit dit huwelijk:
1. Rudolf, geb. Rotterdam 19-1-1964, banketbakker.
 2. Ronald, geb. Rotterdam 7-9-1967, ing. technische computerkunde.

- X aa Simon Sparreboom, geb. Rotterdam 8-6-1903, winkelbediende - metaaldraaier, overl. Vlaardingen 18-1-1975, tr. (1) Rotterdam 31-8-1921 Adriana Huibertina Vuik, geb. Capelle aan de IJssel 29-8-1899, overl. Vlaardingen 17-5-1963, dr. van Govert Vuik en Martijntje Broere.
Uit dit huwelijk:
1. Jacob, geb. Rotterdam 5-11-1921, volgt XI ad.
 2. Govert Martinus, geb. Rotterdam 14-2-1927, volgt XI ae.
 3. Geertruy Dirkje, geb. Rotterdam 9-8-1932, dir. maatsch. werk en gezinsverz.
 4. Martiena Adriana, geb. Vlaardingen 16-11-1938, volgt XI af.
 5. Adriana Annie, geb. Vlaardingen 9-2-1941, volgt XI ag.
- Simon Sparreboom, tr. (2) Vlaardingen 16-12-1965 Liesbeth Dijkstra, geb. Kootstertille 7-9-1912, dr. van Pieter Dijkstra en Aafke Schuurmans.
- XI ad Jacob Sparreboom, geb. Rotterdam 5-11-1921, accountant, overl. Dordrecht 18-6-1987, tr. Vlaardingen 15-6-1950 Dirkje van Hoogteijlingen, geb. Vlaardingen 24-12-1928, dr. van Sacharias van Hoogteijlingen en Francina Seen.
Uit dit huwelijk:
1. Jacob, geb. Delft 20-7-1951, volgt XII j.
 2. Carla Maria, geb. Vlaardingen 3-3-1953, grafisch ontwerpster, tr. Amsterdam 17-9-1992 Berend-Jan Spaink, geb. Amsterdam 13-8-1952, hfd. planning, zn. van Hendrik Frederik Spaink en Nellie Robér.
 3. Agnes Yvonne, geb. Vlaardingen 24-3-1955, volgt XII k.
- XII j Jacob Sparreboom, geb. Delft 20-7-1952, hfd. keuken, tr. Dordrecht 13-10-1977 Hendrika Martha Monster, geb. Dordrecht 7-8-1955, dr. van Adrianus Monster en Francijna Maria Nugteren.
Uit dit huwelijk:
1. Sander, geb. Dordrecht 13-5-1980.
 2. Vincent, geb. Barendrecht 10-8-1982.
- XII k Agnes Yvonne Sparreboom, geb. Vlaardingen 24-3-1955, adm. medewerkster, tr. Dordrecht 17-6-1977 Cornelis Stolk, geb. Dordrecht 30-8-1954, directeur, zn. van Hendrik Stolk en Clara Vormer.
Uit dit huwelijk:
1. Susanna Daniëlle, geb. Dordrecht 11-10-1980.
 2. Brigitte Michelle, geb. Dordrecht 1982.
 3. Richard Hendrik Jacob, geb. Dordrecht 10-7-1988.
- XI ae Govert Martinus Sparreboom, geb. Rotterdam 14-2-1927, administrateur, tr. Rotterdam 21-10-1954 Wilhelmina Maria Walison, geb. 's-Gravenhage 13-8-1927, dr. van Reintje Johannes Pieter Walison en Wilhelmina Maria de Raaf.
Uit dit huwelijk:
1. Wilhelmina Maria, geb. Vlaardingen 17-5-1956.
 2. Govert Martinus, geb. Vlaardingen 18-1-1960, lr. bouwkunde, tr. Rijswijk 4-9-1992 Karin Johanna Hut, studente kunstgeschiedenis, dr. van Willem Nico Hut en Clara Dirkje Nijdam.
 3. Yvonne Martina, geb. Vlaardingen 13-11-1963, volgt XII l.
- XII l Yvonne Martina Sparreboom, geb. Vlaardingen 13-11-1962, tr.
Uit dit huwelijk:
1. Sebastiaan, geb. Rotterdam 24-4-1986.
- XI af Martiena Adriana Sparreboom, geb. Vlaardingen 16-11-1938, tr. Vlaardingen 12-12-1956 Leendert Berkhout, geb. Vlaardingen 7-4-1938, zn. van Jan Abram Berkhout en Dingena de Leeuw.
Uit dit huwelijk:
1. Jan Abraham, geb. Vlaardingen 5-3-1959, tr. Marjo Nimeijer.
 2. Simon Rudolf, geb. Vlaardingen 29-3-1961, tr. Monique van Lier.
- XI ag Adriana Annie Sparreboom, geb. Vlaardingen 9-2-1941, adm. medewerkster, tr. Vlaardingen 19-8-1959 Arie Roza, geb. Vlaardingen 11-11-1938, gemeenteambtenaar, zn. van Leendert Roza en Johanna van Everdingen.
Uit dit huwelijk:
1. Adriana Huiberta, geb. Vlaardingen 19-1-1960, tr. Raymond Nijns.
 2. Leendert, geb. Maasland 3-2-1964, tr. Nurma Sinaga.
 3. Sandra, geb. Maasland 22-10-1971.

VIII n Leendert Sparreboom, geb. Ridderkerk 3-12-1836, arbeider, overl. IJsselmonde 30-1-1928, tr. (1) Ridderkerk 29-11-1861 Elisabeth de Bel, geb. IJsselmonde 1-10-1840, overl. Ridderkerk 30-11-1867, dr. van Johannes de Bel en Pietertje van der Ven.

Uit dit huwelijk:

1. Pieterella, geb. Ridderkerk 28-2-1862, overl. Ridderkerk 6-3-1862.
2. Pieterella, geb. Ridderkerk 24-3-1863, overl. Ridderkerk 15-7-1864.
3. Pieterella, geb. Ridderkerk 25-11-1864, dienstbode, overl. Ridderkerk 25-3-1903, tr. Ridderkerk 18-5-1888 Jan van Driel, geb. Ridderkerk 31-10-1866, arbeider, zn. van Mels van Driel en Pietertje Rijdsdijk.
4. Beligje, geb. Ridderkerk 10-8-1867, overl. Ridderkerk 27-11-1867.
5. Johanna, geb. Ridderkerk 10-8-1867, overl. Ridderkerk 26-11-1867.

Leendert Sparreboom, t. (2) IJsselmonde 18-8-1876 Maria van der Waal, geb. IJsselmonde 22-7-1846, overl. IJsselmonde 10-8-1914, dr. van Leendert van der Waal en Adriana Zevenbergen.

Uit dit huwelijk:

1. Adriana, geb. IJsselmonde 3-7-1877, volgt IX l.
2. Beligje, geb. IJsselmonde 5-2-1880, volgt IX m.
3. Leendert Joris, geb. IJsselmonde 13-7-1882, volgt IX n.
4. Joris Leendert, geb. IJsselmonde 20-7-1885, timmerman, overl. Rotterdam 19-7-1959, tr. IJsselmonde 17-7-1913 Arina Cornelia Barendrecht, geb. IJsselmonde 21-12-1889, overl. Rotterdam 22-12-1971, dr. van Klaas Barendrecht en Willempje Brink.
5. Sijgje, geb. IJsselmonde 17-4-1889, overl. IJsselmonde 23-9-1890.

IX l Adriana Sparreboom, geb. 3-7-1877, overl. Rotterdam 8-2-1959, tr. IJsselmonde 16-2-1899 Pieter Smit, geb. IJsselmonde 25-4-1878, smid, overl. Rotterdam 6-1-1943, zn. van Arie Smit en Annigje van Geene.

Uit dit huwelijk:

1. Arie, geb. IJsselmonde 11-2-1900, lasser.
2. Grietje Maria, geb. IJsselmonde 26-1-1901, overl. IJsselmonde 6-8-1901.
3. Maria, geb. IJsselmonde 21-3-1902.
4. Leendert, geb. IJsselmonde 9-4-1904, smid.
5. Willem, geb. IJsselmonde 25-2-1904, overl. IJsselmonde 21-8-1904.
6. Grietje, geb. IJsselmonde, 7-4-1905.
7. Joris, geb. IJsselmonde, timmerman.
8. Willem, geb. IJsselmonde 25-8-1907, timmerman.
9. Annigje, geb. IJsselmonde 23-9-1909.
10. Pieter, geb. IJsselmonde 3-11-1911, overl. IJsselmonde 13-3-1912.
11. Pieter, geb. IJsselmonde 14-1-1913.
12. Adrianus, geb. IJsselmonde 2-3-1914, overl. IJsselmonde 22-1-1916.
13. Pietje Jacoba, geb. IJsselmonde 13-10-1915, overl. IJsselmonde 25-9-1916.
14. Adriana, geb. IJsselmonde 28-6-1917.
15. Jacobus, geb. IJsselmonde 18-11-1919.
16. Adriana Cornelia, geb. IJsselmonde ca. 1924, overl. IJsselmonde 21-4-1925.

VIERDE REÜNIEDAG OP ZATERDAG 2 OKTOBER 1993 IN RESTAURANT PLASWIJCK IN ROTTERDAM-HILLEGERSBERG, AANVANG HALF ELF.

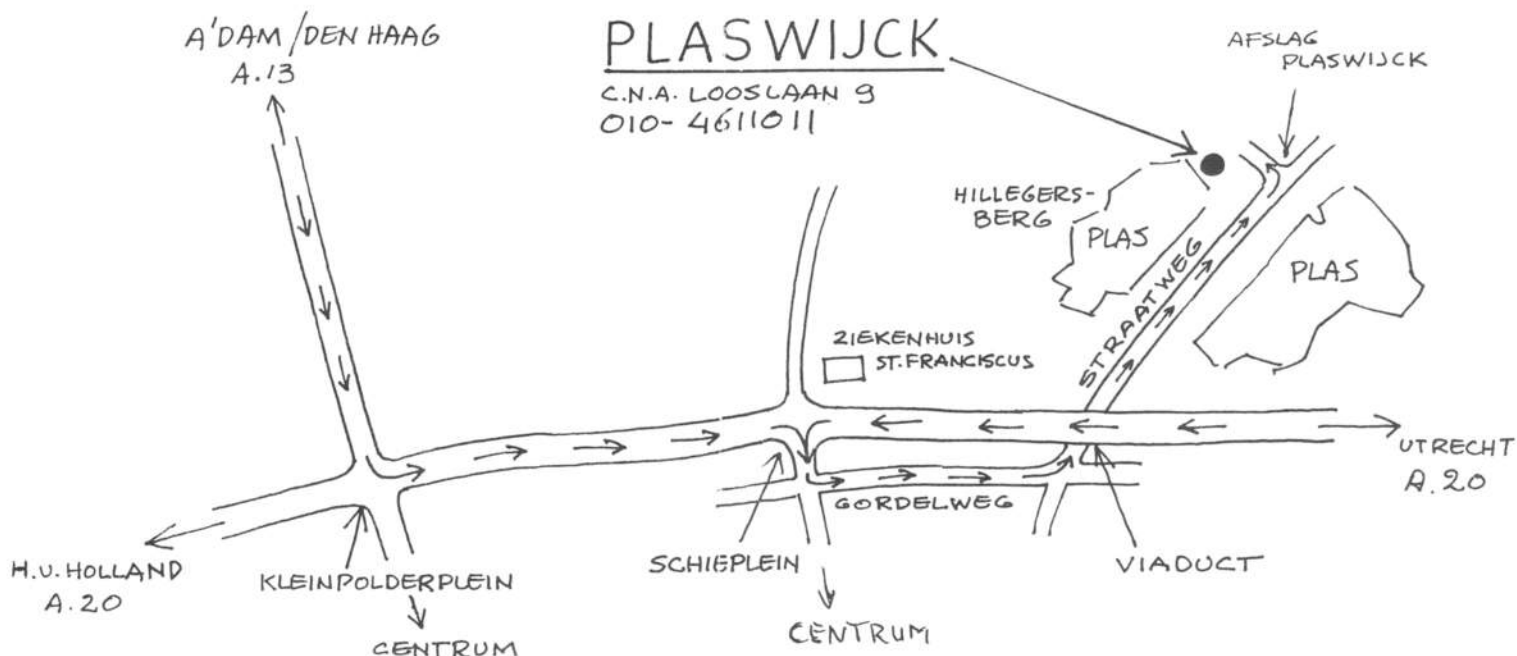
Het restaurant Plaswijck maakt deel uit van het Van der Valk-concern; het adres is: C.N.A. Looslaan 9, 3054 BN Rotterdam, tel. 010-4611011. De Flamingozaal staat tot onze beschikking; deze is gelegen op de eerste verdieping en goed bereikbaar met de lift. Ons bestuur hoopt u daar weer in groten getale te kunnen begroeten, met koffie en cake, vanaf 10 uur. Gastspreker is de heer A. van der Woel, een zeer bekende medewerker van het Gem. Archief Rotterdam, die een dialezing zal houden over Oud-Rotterdam.

Voor de lunch zullen er broodjes en soep verkrijgbaar zijn. Natuurlijk kunt u beneden in het restaurant ook een warme lunch gaan gebruiken. De lunch is uiteraard voor eigen rekening.

Bij 't restaurant is voldoende parkeergelegenheid. Wie met de trein reist, stapt uit òf bij Rotterdam CS en neemt tramlijn 4 richting Hillegersberg tot de Looslaan, òf bij Rotterdam-Noord, waar ook lijn 4 langsrijdt; de loopafstand van Noord is ca. 20 minuten over de Straatweg tot de Looslaan.

Voor wie na de reünie nog wat wil napraten, zal daarvoor in het restaurant zeker gelegenheid vinden. Ook kunt u de dag afronden met een wandeling in het naastgelegen Plaswijckpark, waar vooral voor kinderen veel te beleven valt. Het park is geopend tot 17.00 uur, de entreprijzen zijn: kinderen tot 12 jaar f 3,-, volwassenen f 4,-, 65+ f 3,-.

Laten we hopen dat ons voor 2 oktober een zomerse dag te wachten staat! In ieder geval zullen we elkaar weer met blijde gezichten als oude bekenden begroeten!

Familiestichting Sparreboom
(opgericht 26 januari 1990)

Bestuur:

Voorzitter : Gerrit Sparreboom

Secretaris: : Mr. Carlo Sparreboom

Penningmeester: : Jaap Sparreboom

Leden : ???????

Redactie Familieblad:
Frieda Sparreboom

Genealoog Miep Sparreboom

Alle genealogische gegevens vallen onder verantwoording van de genealogen Miep en Jan Sparreboom, tenzij anders vermeld.

Dit Familieblad is het orgaan van de Familiestichting Sparreboom en wordt gratis verstrekt aan de donateurs.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij de secretaris en hun donatie overmaken op giro nr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom (voor 1993 f 25,-) onder duidelijke vermelding van naam en adres.

De reeds verschenen nummers (met de genealogieën en bijlagen) worden opgestuurd indien f 6,- verzendkosten extra worden overgemaakt.

VAN BESTUUR EN REDACTIE

Met artikelen voor de verkoop zijn we nog niet verder gekomen. Er zijn nog grote en kleine wijnglazen en whiskyglazen te koop. Zou er bij onze donateurs misschien iemand zijn die ons kan helpen voor de aanschaf van lepeltjes? Zou er belangstelling zijn voor stropdassen met ons wapentje? Er is ook een voorstel om een "filet", een lijnstempel van ons wapen, te laten maken; onze voorzitter zou in verband hiermee graag nog eens contact hebben met de donateur (uit Arnhem of omgeving?) die tijdens de reünie in Arnhem met hem gesproken heeft over boekbinden en 't inbinden van 't Familieblad. Wilt u zich alstublieft melden?

Nu Sieb Sparreboom zijn Groningse serie heeft afgerond, lijkt 't misschien of alle aandacht naar Rotterdam en omgeving gaat. Dat is geen opzet, maar er wonen nu eenmaal de meeste familieleden in die streek. Schroomt u niet mij te helpen om in contact met heel Nederland te blijven!

Wie van plan is een en ander mee te nemen naar de reünie: foto's, ge"wapen"de handvaardigheid, ideeën - vergeet niet deze op 2 oktober voor te leggen (letterlijk of figuurlijk).

Toch nog even Rotterdam: wie toevallig op of bij de Coolsingel komt en even tijd over heeft, moet eens binnen lopen bij de heropende Archiefwinkel (naast De Slegte), waar mooi getroffen straatfaerieeltjes (foto's) uit diverse jaren zijn te bezichtigen (gratis).

UNPROFOR

BERICHT UIT "JOEGOSLAVIË"

Op de valreep ontving ik van Wilfred (zie blz. 227) een brief, waarin hij ons een en ander vertelt over zijn wederwaardigheden. Ik geef zijn brief aan u door.

.....
Ik ben 19 jaar jong, verleden jaar september heb ik me opgegeven voor een VN-vredesmissie; ik was van gedachte dat dat een veel nuttiger besteding was van mijn diensttijd. Tijdens mijn training werd ik geplaatst bij de Verbindingen; na de speciale opleiding van drie maanden ging ik met zo'n 112 jongens naar Joegoslavië. We kwamen aan in Zagreb, waarna we verspreid werden over heel Joegoslavië. De meeste jongens met wie ik naar het hoofdkwartier in Bosnië ging, kende ik gelukkig al van de training.

Met gemiddeld 17 jongens doen we de verbindingen hier in het hoofdkwartier, allemaal Nederlanders. (kpl. Stellaard is alweer terug naar Nederland). We slapen nu in een wooncontainer op het terrein van een hotel waar in totaal 400 mensen slapen en wonen. Het hotel is een oud Olympisch hotel in Kiseljak. Kiseljak is een klein plaatsje tussen zes bergen in: een heel mooie omgeving. We liggen zo'n 20 km. ten zuidwesten van Sarajevo. De Igmanberg is één van die bergen waar we tegenaankijken.

Als we dienst hebben dan werken we gemiddeld met z'n vijven, afhankelijk van het tijdstip en het aantal berichten. Post krijgen we onregelmatig; als het veilig is voor de vliegtuigen om te landen, dan pas hebben we post. Het eten is hier goed verzorgd; dat zal wel moeten, want hier zitten allemaal hoge officieren, inclusief zes generaals, onder wie Briquemont, de opvolger van Morillon.

Wat we in onze vrije tijd doen? We hebben hier een UN-bar, waar alle nationaliteiten komen, zo'n twaalf verschillende. In de eerste maand konden we nog naar buiten (het dorp in), maar de laatste drie maanden is het te gevaarlijk. Het hele dorp ligt plat. De meeste winkels waren van de moslims. Nu hebben Kroaten alle moslims uitgemoord of weggejaagd; alleen de groentezaak is nog open (geloof ik). Er wordt hier weleens gevochten tussen de bergen; 's nachts zie je regelmatig wat mortieren overvliegen en ontploffen. Maar op het hotel wordt weinig geschoten, af en toe door een sniper, of een handgranaat, maar meer niet.

Groetjes, Wilfred Sparreboom, Kiseljak, 13 augustus 1993.

HET LEVEN OP OUD-FEIJENOORD: een reactie.

In de vorige aflevering (jg. 4, afl. 1) blz. 192-195, kregen we een en ander te lezen over een in onze familie belangrijk stukje Rotterdam. Dat was voor Marian Groot-van der Hoofd (ons welbekend) aanleiding me een uitvoerige brief te schrijven over haar jeugd in dat stukje "Nederland". Ik mocht haar brief aan u doorsturen.

Hoewel ik in het jaar 1956, toen Jan en Alie huwden, pas werd geboren, herkende ik erg veel uit het stuk n.a.v. o.a. de oude wijk Feyenoord. Mijn ouders voeren op een binnenvaartschip van het bedrijf DAMCO aan de Stadionweg en vanaf mijn geboorte was ik mee aan boord van het schip "De Groothandel". Toen in 1959 mijn broer werd geboren, zijn we "aan de wal gegaan" en gaan wonen aan de Persoonshaven 79b, waar wij tot zomer 1969 hebben gewoond.

Op de Persoonshaven had je twee lagere scholen t.w. een Openbare en een Christelijke; de laatste had ook een aparte kleuterschool en de naam was "Heemskerkschool"; het pand is nu april 1993 nog aanwezig en herkenbaar aan zijn hoge, statige blauwe stoep. Ik zat als kind op de Christelijke kleuter- en lagere Heemskerkschool. De "waterstoker" die werd genoemd, op de Persoonshaven 25, kende ik ook; ik moest er in mijn jeugd wel eens boodschappen halen voor mijn moeder, de winkel werd toen "Duikertjes" genoemd. Ook het huis van de bloemist Korink is mij bekend; ik was een tijdje bevriend met zijn dochter Joke, haar vader had toen een vaste standplaats in de Oranjeboomstraat. De RMI-fabriek is zeer bekend, als kind deed je wel eens moeite om bij het ijs te komen dat niet meer geschikt werd geacht voor de verkoop i.v.m. de verpakking. Dat was dan natuurlijk smullen met alle kinderen uit de straat, als er iemand een doos had kunnen "jatten"! Naast de RMI was de Viveso, een meelfabriek, die toen al voor aardige stankoverlast kon zorgen. Daar woonden wij recht tegenover. Ook de oude gasfabriek is mij bekend, al was deze toen niet meer in gebruik. Op zondagsschool ben ik ook geweest en die werd vreemd genoeg gegeven iedere zondagochtend in een lokaal van de Openbare school. Wel ging ik eens per week in de vroege avonden naar Bethel in de Oranjeboomstraat, waar de Christelijke meisjesclub toen was. De Wilhelminakerk ken ik ook, ik ben er wel eens in geweest, vond het ook jammer dat die mooie kerk werd gesloopt. Van 1974 tot 1976 woonde ik met mijn eerste man in de Persoonsstraat en vroeger keek je dan uit op de ingang van de kerk, toen was er een leeg plein. Ook de "stinkhaven" is zeer bekend, onze ouders en waarschijnlijk alle ouders in de straat (buurt) waarschuwden ervoor dat het daar vies en gevaarlijk was: verboden daar te spelen! Op de Persoonshaven waren twee café's: op de hoek dicht bij de Heemskerkschool een café dat "De Windhoek" heette, op de andere hoek meer naar de RMI-fabriek toe café "Klein-Brabant". De genoemde suikerwarenfabriek van Van Melle is vooral in mijn familie zeer bekend. Behalve mijn moeder, die er werkte vanaf de lagere school tot haar huwelijk, werkte er ook een groot aantal familieleden van haar.

Ook grappig dat de wijk Zomerland genoemd wordt. Mijn tweede echtgenoot woonde daar zijn hele jeugd in deLeendert Sparreboomstraat! (zie hiervoor jr.3, afl.2, blz.126). De 17e april ben ik met bus 49 door de wijk Feyenoord gereden, maar er is erg weinig over van "vroeger", allemaal nieuwbouw.

Groot-
Marian van der Hoofd, Rotterdam.

De erfenis van Pietertje Sparreboom.

We schrijven 12 februari 1793.

Het was druk in het kantoor van de Rotterdamse notaris Anthonij Tijken. Twintig leden van de IJsselmondse stam Sparreboom waren aanwezig om hun handtekening of handmerk te plaatsen onder een notariële akte, waarin zij gezamenlijk protesteerden tegen.....

Maar laten we bij het begin beginnen.

De kinderen geboren uit het huwelijk van Jan Pietersz. Sparreboom de molenaar en zijn vrouw Geertruy Hendricks van Mullum waren: 1 Pieter, jong overleden; 2 Lijsbeth, later gehuwd met Jacob Heijnoort en daarna met Evert Damme; 3 Janet; 4 Pietertje, waarover straks meer; 5 Marrigje, later gehuwd met Maarten Huyser en daarna met Jan Jansz. Clercq; 6 Pieter, later gehuwd met Trijntje Visser en daarna met Klaartje Huijser; 7 Roockje, jong overleden; 8 Hendrick, later gehuwd met Lijsbeth Huijser; 9 Jan, later gehuwd met Susanna Visser en 10 Roockje. (zie ook bijlage 2, 1e jg., afl.2)

Kind nr. 4, Pietertje Jansdr. Sparreboom, ged. IJsselmonde 18 december 1712, trouwde te Moordrecht 15 mei 1757, dus op 44-jarige leeftijd, met Pieter Jacobsz. Schriek, weduwnaar van Catharina Bronswijk. Zij leefden lang en gelukkig, tenminste Pietertje, want Pieter overleed te Zevenhuizen op 8 januari 1767.

De "jonge" weduwe zat gelukkig niet bij de pakken neer, maar hertrouwde één jaar later te Rijnsburg 17 januari 1768 met Cornelis van Egmond, geb. te Catwijk aan Zee, weduwnaar van Dorothea van der Zee. Hij werd ruim vijf jaar later begraven te Rijnsburg 9 augustus 1773.

Negen maanden later trouwt Pietertje te Rijnsburg 22 mei 1774 met Jean Basomoine, weduwnaar van Marie Boulance. Even daarvoor op 16 mei 1774 maakten zij hun testament, waarbij al zijn bezittingen naar zijn a.s. vrouw gingen, behalve dat de drie kinderen van Jean en Marie hun rechtmatig erfdeel kregen. Dat was goed gezien van onze Pietertje, want voor 7 februari 1775 overleed Jean Basomoine en stond Pietertje wel rijker, maar toch weer alleen!

Niet lang echter, want op 23 april 1776 huwde zij te Gouda met Ary Leendertsz. Jongeneel, weduwnaar van Marietje Jacobsdr. van Vliet. Ook hij mocht niet lang van dit geluk genieten: hij werd begraven te Gouda op 30 september 1779.

Je zou denken dat Pietertje, ondertussen 67 jaar geworden, het nu wel rustig aan zou doen, maar nee hoor: 6 februari 1781 werd te Gouda haar vijfde huwelijk ingezegend met David Jacob Stork, weduwnaar van Margrietha Passet. Op 12 februari 1781 maakten David en Pietertje hun testament met daarin o.a. de volgende bepalingen:

"de langstlevende van hen beiden erf alles, met uitzondering van alle de kleederen, 't zij linnen, wollen of andere stoffen, goud, zilver en kleynodien en niets uitgezonderd, van de eerststervende van hen beiden welke naar de erfgenamen van die eerststervende zullen gaan en wel binnen zes weken na zijn of haar overlijden. Daarboven komt nog de som van 1600 gulden, welk bedrag belasting vrij moet zijn". Een leuk bedrag voor die tijd. De notaris voegt nog de zin toe "en dit alles zonder morren".

Geheel buiten de lijn der verwachting overlijdt Pietertje als eerste, bijna 77 jaar oud zijnde te Gouda 10 november 1789. En nu begon de ellende. David Jacob Stork deed net of zijn neus bloedde en liet niets van zich horen, ook niet nadat hij door de erfgenamen van zijn vrouw zaliger op zijn vingers werd getikt. Op 31 augustus 1792 overleed ook David en werd de toestand precair.

Om te voorkomen dat de wettige erfgenamen van David ook met het erfdeel van Pietertje aan de haal gingen, stapten haar erfgenamen gezamenlijk naar de notaris om deze zaak aan te spannen.

Om te beginnen zocht de notaris uit wie die erfgenamen waren en kwam met de volgende lijst:

Ten eerste de broeders en zusters van Pietertje genoemd (zie gezin Jan en Geertruy hierboven): Annetie = nr. 3 Janet; Marijtje = nr. 5 Marrigje; nr. 6 Pieter, reeds overleden; nr. 8 Hendrick, reeds overleden en nr. 9 Jan.

Omdat Pieter en Hendrick reeds overleden waren, komen hun kinderen op de lijst en dat levert de volgende personen op:

De tien kinderen van Pieter Sparreboom:

Jan; Adrianus; Geertje, gehuwd met Pieter Pietersz. van Driel; Teunis; Maarten; Hendrik; Johannes; Leendert; Arij en Abraham.

De acht kinderen van Hendrick Sparreboom:

Pieter; Maarten; Geertje, reeds overleden, gehuwd geweest met Mattheus de Haan, vader en voogd over hun twee kinderen Mattheus en Hendrik de Haan; Cornelia, gehuwd met Bastiaan de Wilt, beiden overleden. In hun rechten treedt op Cornelis Weda, armmeester en voogd over hun nagelaten zes kinderen: Hendrik, Bastiaan, Arij, Lijsbeth, Florina en Geertje de Wilt; Hendrijna, gehuwd met Pieter Foppe van Driel; Abraham; Maria, gehuwd met Jan Vliegenthart en als laatste Jan.

Waarom bijv. no.2 Lijsbeth of haar erfgenamen en no. 10 Roockje niet op deze lijst voorkomen is niet duidelijk. Vermoedelijk waren zij reeds overleden en was van hun evt. nageslacht niets bekend.

De notaris beschreef verder de voorwaarden uit het reeds beschreven testament van Pietertje en David Jacob Stork, de familie benoemde drie gemachtigden t.w. Leendert Pietersz. Sparreboom, Pieter Pietersz. van Driel en Cornelis Weda en uiteindelijk werd dan op 12 februari 1793 deze akte ondertekend, waarbij opvalt dat de meesten niet konden schrijven, maar diegenen die het wel konden, tekenden met Sparreboom.

Hoe het verder afgelopen is weet ik niet, ik heb althans niets kunnen vinden, maar ik neem aan dat het wel in orde gekomen is. Het ligt niet in onze aard zoiets over onze kant te laten gaan.

In het vorige familieblad in het artikel over Jan Pietersz. de molenaar (blz. 186) vertelde ik de problemen rond zijn gezin i.v.m. de verschillende namen van de ouders. Uit dit artikel blijkt dat het inderdaad om één en niet om drie gezinnen ging en dat hebben wij te danken aan David de nalatige.

Nog een ander raadsel werd opgelost. In het gezin van de bovengenoemde Hendrik Sparreboom, gehuwd met Lijsbeth Huijser werd op 15 november 1761 te Ridderkerk hun 9e kind gedoopt en kreeg de naam Pieterschriek. Nu is Pieter een normale naam, maar Pieterschriek? Nu blijkt dat dit de eerste echtgenoot van Pietertje was, waarbij haar broer Hendrik en diens vrouw als doopgetuigen zijn opgetreden, maar door de dominee foutief als de ouders in het doopboek zijn vermeld.

Tenslotte de ondertekenaars van de akte waarin u ook de verschillende handmerken ziet in de zin:

Dit merk is	gesteld bij	(de notarisklerk vult de naam in, de betrokkene zet een kruisje, soms een ander teken)
.....	Sparreboom	
merk van Jan Pietersz(oon) Sparreboom		merk Pieter Hendriks Sparreboom
		merk Maarten Hendriks Sparreboom
merk van Adrianus Pietersz Sparreboom		Mattheus de Haan; Cornelis Weda
Pieter Pieterse van Driel		Pieter Foppe van Driel
(handtekening)		merk Abram Hendr. Sparreboom
merk van Geertie Pieters		merk Jan Vliegenthart
Sparreboom		merk Maria Hendr. Sparreboom
merk van Teunis Pieters		Jan Heynderkse Sper(r)eboom
Sparreboom		en de getuigen
merk van Maarten Prs Sp.		J(ohannes) Pelser Brummel
merk van Hendrik Prs Sp.		Adrianus Tazelaar
merk van Johannis Prs Sp.		de notaris
Leendert Pieterse Sparreboom		Anthonij Tijken
Arij S(p)erreboom Pieterse		1793.
Abram Pieterse Sparreboom		

det meek is I getteld by
 Jan Pieterse I sparreboom
 det meek is I getteld by
 Jan Pieterse I sparreboom
 Pieter pieter so van Driel
 det meek is I getteld by
 Geertie I sparreboom. -
 det meek is I getteld by
 Janis I sparreboom. -
 det meek is I getteld by
 Maarten I sparreboom.
 det meek is I getteld by
 Hendrick I sparreboom
 det meek is I getteld by
 Johannes I sparreboom.
 Leendert pieterse sperreboom

det meek is I getteld by
 Pieter Hendrick sparreboom. -
 det meek is I getteld by
 Maarten I sparreboom.
 Mattheus de haan Cornelis Wda
 Pieter Foppe van Driel
 det meek is I getteld by
 Abraham Hendrick sparreboom.
 det meek is I getteld by
 Jan I sparreboom.
 det meek is I getteld by
 Maria Hendrick sparreboom.
 Jan heyn der lase sprie boom

Gelver Baummel

1793
 H. J. T. J. J. J.
 Antonij J. J. J.
 Notaris
 1793. 9

by gewebrom pieterse
 Jan pieterse sperreboom

Jan Sparreboom, IJsselmonde.

Opmerking.

Ik verzuimde de naam van Jan Sparreboom te zetten onder zijn artikel jr.4, afl.1, blz.186: mijn excuus!

Naast een korte klinker a, zoals in spar, komt dikwijls een korte klinker e voor, in verwante woorden, zoals in (ver)sper(ren). Ooit gebeurde dat onder invloed van een volgende klinker i, of een j: die zijn later òf verdwenen òf verzwakt tot de d -klank, b.v. in lopen. Dat kàn de oorzaak zijn van het voorkomen van Sperreboom naast Sparreboom (al weten we dat uiteraard niet met zekerheid!) Nog enkele voorbeelden van deze afwisseling vinden we in: kemmaan naast kampvechter, heg naast haag, hen naast haan, temmen naast tam, deken naast dak, omhelzen naast hals, denneboom naast Duits Tanne(=spar, zie hiervoor jr.1, afl.1, blz.9)

F.J.S.

MARLEEN VAN DER WEL - SPARREBOOM uit Rotterdam-Lombardijen.

"En een licht scheen in de woningen...."(Hand. 2)

Marleen en haar man wonen aan de rand van de stad, in een vriendelijke woning van een flatgebouw. Van hun balkon kijken ze uit over weilanden en bomen, de verte wordt verlevendigd door de snelweg, waar de auto's geluidloos voortvliegen. Ik word verwelkomd met thee en cake, Marleen overhandigt me een papier waarop ze haar levensgeschiedenis al heeft geschreven, "beknopt", zoals ze zegt, maar zo gemakkelijk komt ze niet van me af en we zitten nog een hele poos te praten.

We beginnen bij Marleens vader, Jan Sparreboom, die op 21 januari 1864 in IJsselmonde geboren werd. Hij trouwt met Aartje Oosthoek, er worden drie kinderen geboren: Adriaan, Willemina en Jan Johan, maar op 13 september 1901 sterft Aartje en Jan blijft met drie kleine kinderen achter. Op 22 januari 1904, een dag na zijn veertigste verjaardag, huwt hij Elisabeth Hendrika Visser (geb. 12-10-1870). Er worden vier kinderen geboren, de laatste zijn een tweeling, Marleen (doopnaam Leentje) en haar zusje. Als de tweeling negen dagen oud is, sterft moeder Elisabeth op 15 juni 1909, 38 jaar oud. Vader Jan, 45 jaar, blijft met zeven kinderen achter.

Jan was tuinder van beroep, een hard bestaan, altijd werken en als het getij niet mee zat op het land, dan werd de groente doorgedraaid. Maar omstreeks 1918 komt hij uit de zorgen en ziet hij kans een eigen tuinderij op te zetten in Rijsoord. Op de foto ziet u het door Jan gebouwde huis en de schuur, die de tand des tijds doorstaan hebben. Jan is op 61-jarige leeftijd overleden; hij heeft alles bij elkaar maar tien jaar huwelijksleven gekend.

Hoe ging het met de zeven kinderen? De drie jongste werden uitbesteed, de tweeling werd gescheiden; Marleens zusje kwam op de boerderij van hun tante, ze overleed toen ze twee jaar was. Dat moet voor Marleen toch allemaal erg triest geweest zijn, geen moeder, weg van thuis, gescheiden, en al gauw voorgoed, van haar tweelingzusje. Marleen kwam in huis bij een vriendin van haar moeder. Voor Jan en de overige kinderen zorgde een huishoudster. De Eerste Wereldoorlog breekt uit, met de tuinbouw gaat 't goed en Marleen komt in 1915, als ze zes jaar is, thuis wonen. Haar oudste zus

Willemien verzorgt het huishouden; aan de hartelijkheid die ze, ook in haar verdere leven, van Willemien ontving, bewaart Marleen heel goede herinneringen. Willemien was 13 jaar ouder dan Marleen. Tien jaar later, in 1925, Marleen is dan nog 15 jaar, sterft vader. Marleen en haar broer Arie staan alleen, Willemien en de andere broers waren intussen getrouwd. (Arie is na een goed huwelijk op 48-jarige leeftijd overleden aan een ernstige ziekte; hij liet een vrouw met twee kinderen achter.)

De zoons hielpen toen vader nog leefde, in de tuinderij, maar kozen tenslotte andere beroepen. De oudste zoon, Adriaan, heeft het bedrijf voortgezet tot 1983; toen nam zijn zoon Johan het over en zo is het bedrijf dus nog steeds in handen van een Sparreboom.

Broers en zusters van Marleen zijn inmiddels allen overleden, geen heeft de leeftijd van 80 jaar mogen bereiken. Marleen zelf is nu 84 jaar. Ze had een groot uithoudingsvermogen, maar sinds een ernstig ongeluk met haar fiets, een jaar geleden, is dat "ietsje minder geworden", maar geestelijk is ze nog volkomen fit en ze weet van alle kleine vreugden des levens te genieten.

Marleen is op 2 september 1936 getrouwd met Cornelis van der Wel, die 't beroep van "tijdschrijver" (administratieve verwerking van de arbeidstijden) uitoefende bij Wilton-Feijenoord. Wie de teleurstellingen van zijn jeugd heeft weten te overwinnen, heeft meestal zoveel kracht gevonden, dat hij later in staat is anderen te helpen. Marleen beschouwde het als vanzelfsprekend dat zij ook voor anderen op de wereld was (is). Door cursussen, in de Nederlandse taal en Engels, en door cursussen in 't leren omgaan met mensen heeft ze zich ontwikkeld. In de periode dat ze met haar man in Delfshaven woonde, heeft ze 43 jaar voor de Ned. Herv. Kerk zieken en eenzamen bezocht. Daarvóór heeft ze acht jaar aan patiënten van een reuma-inrichting voorgelezen. Nu moeten we vooral niet de indruk krijgen dat Marleen een type is dat met een zorgelijk gezicht bij zieken zit te zeuren. Nee, daar behoeden haar optimisme en... haar reislust en liefde voor de natuur haar voor! Over haar reizen wordt ze enthousiast en dat mag ook wel: waar ze allemaal al niet geweest is! In Europa heeft ze weinig overgeslagen en ook Amerika en Canada staan op haar lijstje. In Israël heeft ze de Bijbelse plaatsen bezocht, in een kibboets gelogeerd, de plaats waar de Dode-Zeerollen zijn gevonden, bezocht. Cornelis en Marleen hebben samen gereisd tot Cornelis' zeventigste jaar, toen werd het voor hem lichamelijk te zwaar. Daarna ging Marleen alleen, met de Ned. Ver. v. Huisvrouwen en de Ned. Chr. Reisver., waar ze steeds goede vriendinnen vond. Natuurlijk is ze zich ook in een vliegtuig thuis gaan voelen!

Nu is 't met 't reizen gedaan, Marleen zorgt voor haar man, die zich niet meer zo gemakkelijk beweegt, maar de foto-albums brengen de herinneringen weer naar boven, en eens in de maand gaat ze een dag op stap, meestal per bus. Met haar neven en nichten heeft ze een goed contact.

F.J.S.

Opm. Deze familietak is nog niet in de genealogie van ons Familieblad opgenomen.

ROND DE GEBOORTE

III DE BAKER/KRAAMHULP.

Voor 1900 kun je eigenlijk nog niet spreken van georganiseerde kraamhulp, maar het idee dat er iets dergelijks zou behoren te zijn, bestond al in 1828, toen er door particulieren een "Maatschappij tot verzachting van het lot van behoeftige kraamvrouwen en haar pasgeboren kinderen" werd opgericht. De hulp die deze organisatie bood, was gebrekkig, op uitzonderingen na en stond geheel in het teken van de liefdadigheid. Veel vrouwen hadden helemaal geen hulp tijdens of na de bevalling. De enige die hier en daar aan kraamvrouwen wat hulp kon bieden, was de baker. Zij hielp de kraamvrouw bij het verzorgen van de baby en het opvangen van de andere kinderen en ze deed het huishouden. Haar kennis putte ze uit ervaring; vaak was ze een weduwe die door te bakken in haar onderhoud voorzag. Ze was ongeschoold en dat betekende dat belangrijke ontwikkelingen die te maken hadden met hygiëne en zuigelingenverzorging, haar niet bereikten.

De kindersterfte was erg groot: in de periode 1880-1884 stierf in Den Bosch 21,48% van de zuigelingen in hun eerste levensjaar. Er waren zelfs gemeenten, in het zuiden van ons land, waar in die tijd één op de drie baby's stierf. De belangrijkste oorzaak van deze zuigelingensterfte was de

slechte voedingsgewoonte; er werd weinig borstvoeding gegeven, er was geen goede vervanging voor moedermelk en voor werkende moeders was er geen gelegenheid om hun baby's te voeden. Een andere oorzaak was de situatie waarin veel mensen leefden: veel te kleine woningen en uitermate onhygiënische toestanden, zoals een slechte riolering, mestvaalten voor de deur en slecht drinkwater.

Rond 1900 is er een lichte daling van het geboortecijfer, terwijl het sterftcijfer gelijk blijft; reden tot algemene ongerustheid, omdat de bevolking dreigt terug te lopen. Langzamerhand worden er pogingen ondernomen om moeders beter voor te lichten over de verzorging van zuigelingen; er wordt enorme propaganda gemaakt voor borstvoeding. Regelmatig gebeurde het dat er premies werden uitgelooft voor moeders die zelf hun baby's voedden, de zogeheten zoogpremies! Ook worden er klinieken opgericht voor baby's, waar o.a. onderzoek wordt verricht.

Eén van de eersten die begon voorlichting te geven aan moeders was Aletta Jacobs. Ze deed dat in Amsterdam, twee avonden per week; twee ochtenden per week stelde zij zich beschikbaar voor het verlenen van gratis medische hulp aan onbemiddelde vrouwen en kinderen. De initiatieven van Aletta Jacobs werden overal in het land overgenomen, al had niet iedereen veel op met de bescherming van baby's: "kindersterfte is de wieding van de mensheid door de natuur", maar de natuur wiede in de kleine, stinkende arbeidershuisjes doeltreffender dan waar die mensen woonden die kritiek hadden op Aletta Jacobs. In 1908 wordt er een Bond tot Bescherming van Zuigelingen opgericht, die zich ten doel stelde alle plaatselijke activiteiten op het gebied van de zuigelingenzorg te bundelen. Dit was de aanzet tot het consultatiebureau zoals wij dat nu kennen.

Naast de voorlichting aan moeders, gaat men de opleiding van de bakkers ter hand nemen. De opleidingen waren echter incidenteel en nog helemaal niet op elkaar afgestemd; er was nog steeds een tekort aan goed geschoolde bakkers en met name de grote massa bleef verstoken van kraamhulp. In 1925 wordt een wetswijziging aangenomen die voorziet in een landelijke opleiding voor kraamhulp en bakkers. In 1943 is de basis gelegd voor de organisatie van de kraamzorg zoals we die nu kennen.

Gegevens ontleend aan: "Bevallen en Opstaan", Jetske Spanjer, met dank aan Leny Schols.

Marian Groot-van der Hoofd,
Rotterdam.

Opmerking. In de vorige aflevering op blz. 197 wordt de opleiding tot vroedvrouw/verloskundige genoemd. Assistentie kan verleend worden door een A-verpleegkundige (in 't ziekenhuis of thuis) en/of een kraamverzorgende (thuis): haar taak is het voorbereiden van en assisteren tijdens de bevalling, het verzorgen van moeder en kind en het verrichten van huishoudelijke werkzaamheden. Voor alle opleidingen zijn er bij de arbeidsbureaus en de schooldekanen inlichtingen te krijgen.

Consultatiebureau in Harlingen omstreeks 1910

Voorbeelden van kindersterfte hebben we al veelvuldig gezien op onze genealogiebladen. Zie b.v. ook jr.4, afl.1, blz.200 Sprokkelhout.

F.J.S.

PIETER SPARREBOOM EN EEN STUKJE ROTTERDAM IN OORLOGSTIJD.

Toen ik in de vorige aflevering informeerde of iemand iets kon vertellen over 't "vergeten bombardement van Rotterdam", werden me naam en adres van Pieter Sparreboom in Ridderkerk doorgegeven. 't Duurde even voor ik bij hem op bezoek kon gaan, omdat hij intussen in 't ziekenhuis belandde. Gelukkig herstelde zijn hart zich weer en zo reed ik dan tegen 't einde van juni met de bus van Dordt naar Ridderkerk. Ik kreeg een ander verhaal over Rotterdam in oorlogstijd te horen dan ik verwacht had, maar dat misschien ook voor u daarom wèl zo interessant is. En natuurlijk heb ik de kans waargenomen met wéér een Sparreboom kennis te maken, zodat dit verhaal met even veel recht: PIETER EN JOHANNA SPARREBOOM-BERREVOETS:EEN STUKJE SPARREBOOMGESCHIEDENIS kan heten.

Pieter Sparreboom is geboren in 1908, in april van dit jaar is hij 85 geworden. Hij trouwde in 1935 met Johanna Berrevoets, die uit Zierikzee afkomstig is. Hoewel de autoriteiten de bevolking zo optimistisch mogelijk toespraken (Colijn!), zagen de meesten -zo maakt Pieter duidelijk- in 1938, '39 de oorlog toch wel aankomen. Toen het geweld losbarstte, waren in zijn gezin al twee kinderen geboren, een derde volgde en de laatste zag 't levenslicht in de donkere hongerwinter in 1944.

Rotterdam viel al in de meidagen van '40 in puin. Toen 't stof was weggetrokken, werden alle mannen tussen 17 en 40 jaar opgeroepen om 't puin te komen opruimen; aantreden met een schop! Vrachtwagens voerden 't puin af, o.a. naar de Kralingse Plas, die er gedeeltelijk mee gedempt is. (Toevallig las ik dat vlak na de oorlog huizen in korrelbeton werden gebouwd dat uit (oorlogs)-puin werd gemalen; dat zal ook wel in Rotterdam gebeurd zijn?) De Rotterdammers meldten zich dus; ook Pieter, die op dat tijdstip in de haven werkte, hoewel hij smid van beroep was, trad op 17 mei aan. De mannen werden verdeeld in groepen van 40 arbeiders, er werden een baas en twee voorlieden aan iedere groep toegevoegd en van half acht 's morgens tot half zes 's avonds werd er geschopt en geruimd, voor het loon van f 18,-- per week. Er was een uur schafttijd; toen alles op de bon ging, kwam er eten uit de gaarkeuken, ieder nam een pannetje mee en in de werkketen aten ze. Daar zaten ze ook te kaarten als het regende. Na een half jaar werden van elke ploeg dertig man ontslagen en naar Duitsland gestuurd om daar te werken. Pieter hoorde bij de tien per ploeg die nog drie jaar konden doorgaan met puinruimen. (Daarna dreigde ook voor hem tewerkstelling in Duitsland, maar 't is hem gelukt in de nabijheid van Rotterdam aan 't werk te kunnen blijven als smid). In publicaties wordt wel de indruk gewekt dat het puinruimen na een half jaar geklaard was. In 1940 werd de Dienst Wederopbouw Rotterdam (Diwero) ingesteld, die ook de lonen uitkeerde. Pieter ruimde behalve in de binnenstad, ook op het Noordereiland, waar o.a. de Van der Takstraat was getroffen.

De wederopbouw verliep, zoals we weten, heel langzaam, maar bijv. de huizen van de Goudse Singel dateren al van tijdens de oorlog. Daar werd vroeger op dinsdag en zaterdag een grote markt gehouden.

25 - wijk Bospolder
26 - " Tussendijken

De Engelsen vlogen dikwijls over de havens en de stad en dan moesten de puinruimers de schuilkelders in. En zo brak dan maandag 31 maart 1943 aan. Pieter werkte rond 't middaguur in de Hoogstraat en zag vandaar dat 't Westen gebombardeerd werd. Hij was lid van de vrijwillige hulp, droeg een witte band om zijn mouw; vrachtwagens reden rond om de vrijwilligers naar de gebombardeerde wijk te brengen. Daar was 't één vlammenzee, bij de Schiedamseweg, het Marconiplein, de Hudsonstraat hielp hij mensen weghalen en meubels uit huizen die nog niet in brand stonden, tot 's avonds laat. Het huisraad werd in de nabije havenloodsen opgeslagen; 't kostte later de eigenaars heel wat moeite om hun spullen in de chaos terug te vinden.

Juist in deze tijd stonden Pieter en Johanna ingeschreven voor een nieuwe woning in Tuindorp De Vaan bij 't Zuiderziekenhuis, omdat hun huis nat was en hun oudste zoon vaak verkouden. De 30-ste maart waren ze naar de nieuwe woning gaan kijken, maar ze hadden de sleutel nog niet. Na het bombardement waren er duizenden dakloos; die moesten eerst geholpen worden en de nieuwe woningen werden aan hen toegewezen. Op een middag gaat Pieter op 't stadhuis toch maar eens opnieuw informeren en dan hoort hij dat zijn huis niet "weg" is; als hij thuiskomt, heeft zijn vrouw de sleutel ontvangen en is ze al aan 't schoonmaken!

Pieters vader was klinker en hoort dus thuis in de groep Sparrebomen die op de scheepswerven hun brood verdienden. Hij woonde op Bolnes, in Hardinxveld en tenslotte op Feijenoord, waar hij op de gelijknamige werf werkte. Pieter is geboren en getogen op de Feijenoorddijk: dat is voor ons bekend terrein! (Zie 't kaartje op blz. 192 van de vorige aflevering: van de Persoonsdam loopt de Zinkerweg naar de Feijenoordhaven en doorsnijdt daarbij de Feijenoorddijk.) Pieter had vier broers; ze werkten allemaal bij de scheepswerven, op de jongste na. Die scheelde ook een aantal jaren met de oudsten en als hij zijn broers dan zag thuiskomen, vroeg hij wat benauwd of hij ook zo zwart moest worden bij 't werk? Hij mocht dus leren en is boekhouder geweest. Later zijn een paar broers ook ander werk gaan doen. Er waren ook vier zusters, waarvan er één nu de gezegende leeftijd van 89 heeft bereikt. De anderen, zusters en broers, zijn overleden.

Pieter trouwde dus in 1935 met Johanna Berrevoets. In de Wilhelminakerk aan de Oranjeboomstraat is hij gedoopt en later is een van hun kinderen er getrouwd. Ze kregen vier kinderen: de oudste, Willem, is boekhouder bij de NCOV (Ned. Chr. Ondernemersverbond); Cornelis is kunstschilder/reclame-ontwerper (en de vader van onze secretaris Carlo); de beide dochters zijn getrouwd. In Tuindorp De Vaan (Bollenland) hebben Pieter en Johanna met hun kinderen fijn gewoond, van 1943 tot 1957. Na de oorlog ging Pieter eerst bij een kleine smederij werken en daarna nog 23 jaar bij Boele in Bolnes. Daar fietste hij elke werkdag van Bollenland naartoe, tot ze dan in '57 een woning in Bolnes kregen. Bij Boele werkten wel meer Sparrebomen, dan probeerde je wel eens of je familie was, maar in die tijd interesseerde dat de mensen niet zo.

Na zijn pensionering zijn Pieter en zijn vrouw naar Ridderkerk verhuisd, dat is een prettiger woongebied (dat kan ik beamen; en wat een mooi winkelcentrum!) Eerst naar een flat op 14-hoog, maar na een ongeluk met de brommer in 1975 -Johanna lag anderhalf jaar in 't ziekenhuis- naar een

aanleunwoning van de Riederborgh. En daar wonen ze nu, heel tevreden met hun gerieflijk woninkje, met elkaar en met hun bezigheden. Om hen heen een aantal smeedwerken van Pieter: een kandelaar, vaasjes, een tafelonderstel; en nog is hij altijd bezig uit een of ander stukje hout iets te maken. In de woonkamer hangen geborduurde schilderijtjes van Johanna: vogels, molens. Iedere dag speelt het echtpaar een spelletje sjoelen; dat is goed voor de conditie en van 't spaar(verliezers)-potje wordt handwerkspul gekocht. Bezoeken van kinderen en kleinkinderen geven altijd vreugde. Toen ik weer naar de bushalte liep, overdacht ik dat ik had kennism gemaakt met twee mensen die in dankbaarheid op hun leven terugzien (In jg.1, afl.1, blz.10 vindt u de aankondiging van hun 50-jarige huwelijksfeest in 1985.....)

F.J.S.

Rotterdam voor en na mei 1940.

Opm. Gedurende de eerste oorlogsm maanden werd door 19.000 Rotterdammers het oorlogspuin opgeruimd en gestort op de volgende plaatsen: Rotterdamse Schie, de Kolk, de Blaak, de Schiedamse singel en de Kralingse plas.

Ook kan misschien vermeld worden dat in september 1944 Duitse commando's in de havens begonnen met het opblazen van kademuren, pakhuizen en kranen om de oprukkende geallieerde legers bij voorbaat van een aanvoerhaven te beroven.

Tijdens de eerste oorlogsjaren streefde men naar zoveel mogelijk restauratie van de oude toestand. Na de oorlog was de mentaliteit veranderd en wenste men een modern stadscentrum. Gelijksortige bestemmingen zouden zoveel mogelijk bij elkaar gevoegd worden: rond museum Boymans zou de cultuur geconcentreerd worden (dat is nu bijna verwezenlijkt); winkels en kantoren hoorden in de oude stadsdriehoek en tussen de Coolsingel en de Westersingel met de Coolsingel als centrale boulevard: de City; ten zuiden van de stad werden nieuwe woonwijken ontworpen. De verschillende "eenheden" zouden door een efficiënt weggennet verbonden worden. Na de oorlog kreeg het havenherstel prioriteit en de herbouw van de binnenstad kwam pas langzaam op gang. De Diwero werd pas in 1949 opgeheven.

Het verdwijnen van bewoners uit de City heeft de binnenstad onaangenaam gemaakt, zodat sinds $\pm$ 1980 weer geijverd wordt voor de terugkeer van woningen: niets veranderlijker dan de mens!

F.J.S.

VAN BOMEN, BOSSEN, HOUT EN MENSEN. II

Houtkap.

Naaldhout toont relatief weinig variatie, de kwaliteitsverschillen (hardheid b.v.) van de soorten zijn niet groot. Bovendien is 't hout in elk stadium gemakkelijk te bewerken en daarom veel gevraagd voor massaproductie zoals board en papier (door de lange buigzame vezels is naaldhout hiervoor beter

dan loofhout).

Tegenwoordig moeten de houtvesters rekening houden met de betekenis van bossen voor aarde, mens en dier. Er wordt dus met overleg gekapt. Dat kan uitdunnen zijn, zodat er slechts een gedeelte van de bomen verdwijnt en de rest meer ruimte krijgt. Voor kaalkap, of eindoogst, moet men voorzichtig te werk gaan. Technisch en economisch ligt het voor de hand een groot stuk in één keer kaal te kappen, maar men houdt 't meestal op kleine arealen, in de bergen b.v. om lawines en erosie te voorkomen. In een goed beheerd bosbedrijf zal niet méér gekapt worden dan jaarlijks bijgroeit, en in de kwekerij staan de kiemplanten al klaar als er een kaalkap op handen is.

Veel houtkap gebeurt mechanisch. Bij de oogst van naaldhout worden de gevelde bomen ter plaatse van takken ontdaan en in stukken verdeeld. Het vervoer van de stammen over het water, het vloten, is verdwenen. De romantische foto's van een rivier vol drijvende stammen ergens in Scandinavië, zijn enige tientallen jaren geleden geschoten! De vloten vervuilden het water in ernstige mate en in de winter tijdens de vorstperiode lag het vervoer stil. Het systeem bestaat nog wel in de tropen, waar de brede, langzaam stromende rivier als transportsysteem dienst doet.

Bossen worden tegenwoordig kunstmatig aangeplant: met één soort, met enkele soorten, of met verscheidene soorten door elkaar. De angst dat dergelijke aanplantingen- waar de bomen dus allemaal even oud zijn- gemakkelijk door ziekten en plagen aangetast zouden worden, blijkt ongegrond.

Nog voordat de mens zijn grotten verliet om in houten huizen te gaan wonen (althans als er bossen in de buurt waren, anders moest er met leem of klei gebouwd worden), gebruikte hij al hout voor zijn pijl-en-boog, zijn speer, bijl- en hamerstelen en voor bruggetjes van rondhout over smalle stroompjes. Houten huizen, boerderijen, schuren, stallen, bruggen, hekken, poorten, enz., zien we vooral in die streken waar nog steeds veel bossen voorkomen. In b.v. Engeland en Nederland zijn de bossen al eeuwen geleden vrijwel verdwenen- de Nederlandse schepen haalden gretig hout uit Scandinavië.

Naaldbos in de omgeving van Lillehammer, Noorwegen (Olymp. winterspelen), waar de zure regen over een groot gebied zeer duidelijke sporen achterlaat.

Een traditionele buitenbekleding van huizen is potdekselwerk: de horizontale delen overlappen elkaar. Brandgevaar werd in de steden, die in de Middeleeuwen ontstonden, de reden voor het toenemende gebruik van baksteen. Later waren baksteen en vooral ook beton gemakkelijker beschikbaar. Met de moderne impregneermethoden is hout veilig geworden en de vraag ernaar neemt sterk toe; de moderne houtskeletbouwmethode maakt een snelle bouw mogelijk, heeft een betere warmte-isolatie en is meestal goedkoper. In noordelijke streken zal natuurlijk uitsluitend hout (en natuursteen) gebruikt worden.

Het impregneren van hout gebeurt ook om schimmels en insecten te weren. Door het afnemen van de dikte van de stammen die naar de zagerij gaan, is het aandeel van spinthout, dat minder duurzaam is en gemakkelijker aangetast wordt, gestegen. Helaas is het meest gebruikte bouw hout in Nederland,

vurehout (wij dus?), niet alleen weinig duurzaam, maar ook moeilijk te impregneren, al kan 't wel zodanig gedroogd worden dat 't bij deskundige toepassing niet gemakkelijk door vocht aangetast kan worden.

Dankzij de moderne kunstharslijmen kunnen dunne houtdelen op elkaar gelijmd worden tot gelamineerd hout, dat gebogen vormen kan opleveren en waar fraaie bouwconstructies voor hallen en bruggen van geconstrueerd worden. Bovendien is dit materiaal veiliger dan metaal of beton, omdat het niet scheurt en bestand is tegen hoge temperaturen.

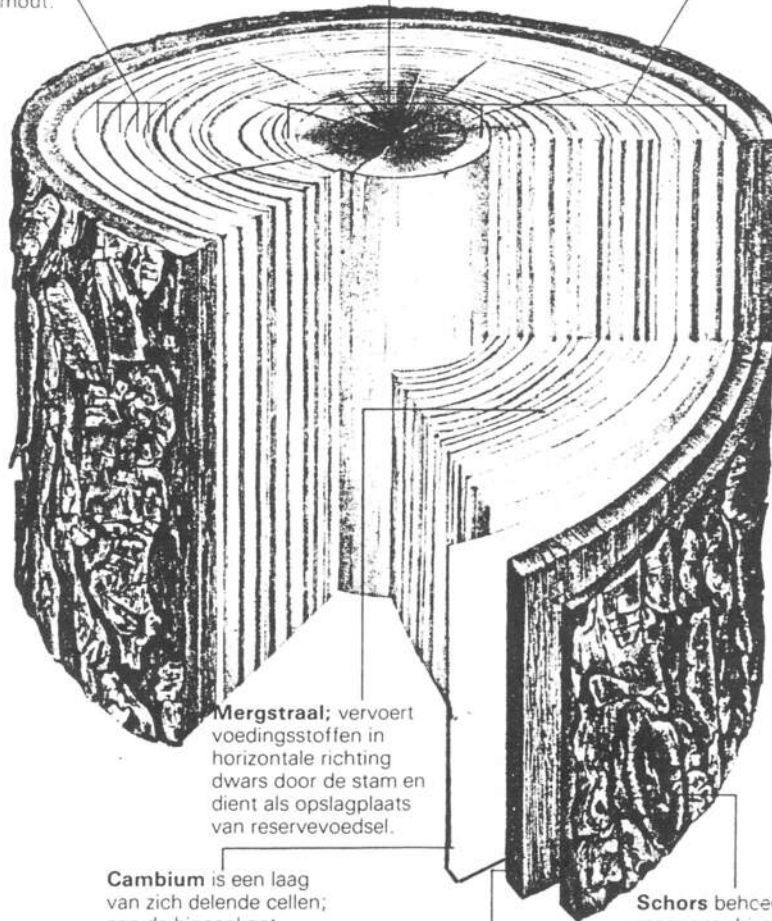
Voor triplex of multiplex worden dikke houtblokken ontschorst, gestoomd en daarna machinaal "afgeschild", zodat er een enorme fineerlaag ontstaat. De lagen worden beurtelings horizontaal en verticaal op elkaar gelijmd. Ook kan een blok in de lengterichting geschild worden. De smalle lagen worden als decoratieve fineer voor meubels gebruikt. De prijs van hout ligt hoog en alles moet zo mogelijk gebruikt worden, zelfs 't zaagselafval!

De anatomie van de stam

Groeiringen worden jaarlijks gevormd zolang de boom groeit en bestaan uit een binnenste laag van licht voorjaars- en een buitenste van donker zomerhout.

Kernhout is de binnenste zuil van oud hout, waar geen sap meer doorheen vloeit. Gewoonlijk donkerder dan het spint.
Bevat hars

Spint is het buitenste jonge hout, dat het sap van de wortels naar de bladeren transporteert.
weert schimmels

Mergstraal; vervoert voedingsstoffen in horizontale richting dwars door de stam en dient als opslagplaats van reservevoedsel.

Cambium is een laag van zich delende cellen; aan de binnenkant wordt nieuw hout, aan de buitenzijde nieuwe bast gevormd.

Bast bestaat uit weefsel, waardoor opgeloste voedingsstoffen van de bladeren naar alle delen van de boom worden vervoerd.

Schors behdect de meer naar binnen gelegen weefsels voor beschadiging en ziekten. Nieuwe aanwas vindt plaats door de laag van kurkcambium, vlak onder de schors.

Opm. In een boek uit 1914 over het gebruik van natuurlijke grondstoffen wordt al melding gemaakt van groeiende ongerustheid over de toekomstige voorziening in de houtbehoeften, maar dan alleen nog in de Verenigde Staten. De Ned. schrijver noemt dit "opvallend"! Een tabel laat ons zien dat in Engeland en Nederland in 1914 de bosoppervlakte per inwoner 0,04 ha. is, 't laagste!, in Noorwegen 2,80 ha., in Zweden 3,80 en in Finland 7.50.

EEN BAKJE TROOST UIT DE FABRIEK

Op de werkvloer geeft het onderwerp regelmatig aanleiding tot discussie. Vaak blijken de meningen mijlenver uiteen te lopen. Maar toch stellen ook wij de vraag: is een kop koffie uit de automaat net zo lekker als een vers gezet bakje thuis?

Commercieel directeur J. Sparreboom van Automatic Holland is vaak geconfronteerd met die vraag. "Vroeger trad ik er altijd over in discussie, maar tegenwoordig huldig ik het standpunt dat over smaak niet te twisten valt. Toch ben ik van mening dat koffie uit de automaat net zo lekker kan zijn als wat men een "echt" bakkie koffie noemt. Maar dat hangt sterk af van de vraag of er voldoende aandacht aan wordt besteed. Als het apparaat regelmatig wordt onderhouden en de verhoudingen van de ingrediënten goed op elkaar zijn afgestemd, dan biedt de automaat je een uitstekende bak koffie".

Niet alleen is de techniek in de afgelopen dertig jaren met sprongen vooruitgegaan, ook het produkt zelf heeft een lange ontwikkeling doorgemaakt. De poederkoffie uit de jaren zestig is al lang vervangen door gemalen koffie (fresh brew), waardoor de smaak eigenlijk niet meer verschilt van die van traditioneel gezette koffie. Sparreboom weer: "Nogmaals, het blijft een kwestie van smaak. Maar ik weet wel dat veel mensen zich onbewust laten beïnvloeden door het feit dat het produkt

zogenaamd niet op een natuurlijke manier tot stand komt. Een smaaktest zou nog wel eens verrassende gegevens kunnen opleveren!"

Het bedrijfspand langs de A16, waar Automatic Holland sinds 1985 huist, heeft het bedrijf een grotere uitstraling gegeven.

Op het moment dat Automatic Holland zich vestigde in een geheel nieuw bedrijfspand in Dordrecht, was de onderneming al bijna een kwart eeuw oud. Een kleine groep initiatiefnemers zette in 1961 een

bedrijf op poten aan de Groenendaal te Rotterdam. Zij lanceren een nieuw concept op de Nederlandse markt voor koffieautomaten, waar het bedrijf tot op de dag van vandaag de hand aan gehouden heeft: men levert zowel de automaten als de produkten en gratis service. "Met name dat laatste is bijzonder; daarin zijn we feitelijk nog steeds uniek", vindt Sparreboom. "Al in de begintijd had men de visie: als je nooit afhankelijk wil zijn van derden, kun je het beste alles in eigen hand houden." De formule bleek al in de beginjaren succesvol. Het feit dat de technische dienst drie jaar na de start moet uitwijken naar een groter pand in Rotterdam, onderstreept dat. Nog een jaar later, in 1965, lijft het bedrijf aan de Groenendaal een tweede pand in en in 1968 verhuizen diverse afdelingen naar een groter pand in Krimpen a/d IJssel. Weer later verhuist het expeditiegedeelte naar Dordrecht. De basis werd gelegd voor het huidige pand.

Sinds de overstap naar Dordrecht heeft de Automatic Holland Groep zich ontwikkeld tot een veelzijdige onderneming met ruim 550 medewerkers die van alle markten thuis zijn. Niet in de laatste plaats omdat men elk onderdeel van het geleverde eindprodukt onder handbereik heeft. Zo is het pand van I.C.S./Riant in de onmiddellijke nabijheid van Automatic Holland te vinden.

In 1973 werd het bedrijf I.C.S. opgericht voor produktie en verpakking van instantprodukten, zoals creamers, melkpoeders, cacaopoeders en instantsoepen. De koffiebrandery en Theepakkerij Riant werd hier in 1987 aan toegevoegd. I.C.S./Riant onderhoudt nauwe banden met o.a. Automatic Holland als belangrijk afnemer van het totale produktenpakket en heeft daarnaast een afzetgebied aan andere zusterorganisaties in binnen- en buitenland. Er werken ongeveer 75 medewerkers. Door de hoge mate van automatisering wordt er gewerkt met zeer geavanceerde apparatuur. In het moderne gebouw staat een uitgebreide collectie koffiemolens (en daar weten we meer van: zie jr.2, afl.3, blz.82!)

Sinds de start in 1961 heeft Automatic Holland zich gestaag ontwikkeld tot één van de grootste leveranciers van automatenkoffie en koffieautomaten in Nederland. Maar wie de naam uitsluitend verbindt aan het nationale bakkie troost, doet het bedrijf onrecht aan. Personeelsverzorging reikt heden ten dage veel verder dan het bekertje koffie, thee of chocolade uit de automaat. Met name de laatste tien jaar is de ontwikkeling van automaten in een stroomversnelling gekomen. De toenemende vraag van het bedrijfsleven naar uitgebreidere mogelijkheden is door Automatic Holland tijdig onderkend. Tegenwoordig biedt het bedrijf onder diverse namen een groot scala aan keuzes, variërend van een enkele koffieautomaat tot een volledig geautomatiseerde kantine. "We komen aan alle behoeften tegemoet: naast het traditonele aanbod van koffie, thee en chocolade kan men via ons bedrijf ook koeken, fruit, gekoelde zuivelprodukten en frisdranken, snacks en zelfs hele maaltijden uit de automaat halen. Ook het afrekenen kan helemaal geautomatiseerd verlopen. We zijn steeds een stap verder opgeschoven", licht commercieel directeur Sparreboom toe. "En steeds kwam de vraag naar iets extra's voort uit het bedrijfsleven. Toen men informeerde of we ook personeel konden leveren voor de bevoorrading en het onderhoud van de automaten, speelden we daarop in. Zo werd **Automatic Holland Operating** geboren." Een vakkundige beheerder zorgt er dan dagelijks voor dat de produkten en toebehoren in voldoende mate voorradig zijn. Hij reinigt ook de automaten, vult ze bij, controleert de afstellingen en stelt die zonodig bij.

Toen kwam de **Kantinette**: een complete automaten-unit voor zelfbediening; een vorm van personeelsverzorging waar men op ieder uur van de dag terecht kan. De samenstelling van het aanbod kan in overleg gekozen worden en voor het inpassen van de Kantinette in een bedrijfsruimte komt **Automatic Holland Projectservice** in actie. **Route Food Operating** tenslotte biedt bedrijven de verzorging aan van een geheel geautomatiseerde kantine. Het nieuwste systeem is de **Estafette**: de verzorging van drie aan elkaar gekoppelde automaten die personeelsleden of bezoekers een koele frisdrank, een tussendoortje of een pittig bakje koffie, kunnen aanbieden; een uitkomst ook voor sporthallen, wachtkamers, scholen en bibliotheken. "Onze mogelijkheden bleven zich doorontwikkelen en onze klantenkring groeit mee", zegt directeur Sparreboom. "Er zijn afnemers zoals het Rotterdamse Vervoerbedrijf RET, waar alle ontwikkelingsfasen zijn toegepast. Men begon met een eenvoudige koffieautomaat en heeft inmiddels de gehele automatenverzorging aan ons uitbesteed."

(Automatic Holland is lid van de Stichting Recycling Disposables Benelux, die onder meer polystyreen

koffiebekertjes inzamelt voor hergebruik. Van dit materiaal worden onder meer bermpaaltjes, lineaaltes en kleevers hangen geproduceerd.)

(met toestemming overgenomen uit De Dordtenaar van 26 juni 1993, enigszins verkort. F.J.S.)

FAMILIEBERICHTEN

Overleden

Jan Sparreboom, echtgenoot van Jacoba van der Tuin, Leiden, 11 april 1993, ruim 82 jaar.
Arina de Jong, sinds 1985 weduwe van M.G. Sparreboom, Alblasserdam, 15 april 1993, 76 jaar.
Niesje Maria Sparreboom-van der Jagt, weduwe van Bastiaan Hendrik Sparreboom, Barendrecht, 17 juli 1993, 82 jaar.

Geboren

Vincent Simon, zoon van Karin en Govert Sparreboom, Rijswijk, 8 april 1993. Zie voor zijn stamboom jr.3, afl.3, blz.177.
Sanne Adriana, dochter van Marian en Hans Groot, ^{Van der Hoofd} Rotterdam, 19 juli 1993.

Neeltje Judith, dochter van Yvonne en Johan Pos-Sparreboom, Zeist, 16 augustus 1993. Stamboom volgt.

Geslaagd

Michelle Sparreboom, HAVO, Emmauscollege, Rotterdams Dagblad 17 juni 1993.
Rolf Clements Sparreboom, AOC Groene Delta Klaaswaal, Afd. individueel onderwijs, Rotterdams Dagblad 21 juni 1993.

Welke genealogiebladen horen bij welke bijlagen?

Waarschijnlijk zal het u het zoeken in de genealogiebladen vergemakkelijken als voortaan aangegeven wordt waar een nieuwe bijlage begint. (Een enkele maal zal dit niet kloppen)

Wilt u dan op de reeds verschenen bladen als volgt aanvullen:

- jr.1, afl.2, blz.29: hier begint bijlage 2, boven Vg.
- jr.2, afl.1, blz.48: hier begint bijlage 3a, boven VIId.
- jr.2, afl.2, blz.68: hier begint bijlage 4, boven IXg.
- jr.2, afl.3, blz.94: hier begint bijlage 5, boven VIIf.
- jr.3, afl.1, blz.121: hier begint bijlage 6, boven VId.
- jr.4, afl.1, blz.202: hier begint bijlage 7, boven VIIj.

Rectificaties

In het aprilnummer van dit jaar zijn in de genealogie enkele foutjes gesloten.

blz. 202: achter VIII m 3de kind: overleden 2-6-1864.

Blz. 204: achter X y kind 1: Lena.

Blz. 204: achter XI aa Alida P.Stokman geb. 3-1-1928 moet zijn: 1-1-1928.

Franciscus moet zijn: Franciscus.

Blz. 204: achter XI ab Geertruy Dirkje geb. 1-8-1928 moet zijn: 11-8-1928.

Blz. 205: achter XII j Jacob geb. 20-7-1952, moet zijn: 20-7-1951.

Met grote blijdschap geven wij kennis
van de geboorte van onze zoon

Vincent Simon

Karin en Govert Sparreboom

8 april 1993

De machtige Schepper
geeft jou in dit land
een toekomst.
Pak onze hand
laat ons jou leren
je naam
te verstaan.

Vrijdag 2 juli 1993

Archeologie van IJsselmonde tentoongesteld

Rhoon – De rijke bewoningsgeschiedenis van het eiland IJsselmonde staat deze zomer centraal op een tentoonstelling in het Kasteel van Rhoon. Aan de hand van archeologische bodemvondsten, foto's, maquettes en kaarten geven de samenstellers de geschiedenis van het gebied weer vanaf de prehistorie tot in de zeventiende eeuw.

Al aan het eind van de negentiende eeuw zijn opgravingen verricht naar de restanten van het klooster Eemstein bij Kijfhoek. Maar pas de afgelopen dertig jaar is er sprake van echt archeologisch onderzoek op IJsselmonde. Door de opgravingen is onder meer komen vast te staan dat het gebied al in de Midden en Jonge Steentijd (tussen circa 9.000 en 2.000 vóór Christus) werd bewoond. Een voorbeeld van een plaats waar mensen verbleven, is de vindplaats op de Rijksweg, donk in de wijk Beverwaard.

Vondsten uit de Romeinse tijd zijn vooral gedaan bij Poortugaal. Daar heeft een groot boerenbedrijf gelegen, een 'villa' op een door sloten en hekken onderverdeeld erf. Op de tentoonstelling is een speciaal plekje ingeruimd voor Kasteel Valkenstein bij Rhoon. Dit slot, dat omstreeks 1305 is gebouwd door de heren van Putten, verdween in 1827 onder de sloophamer.

De tentoonstelling 'De Archeologie van IJsselmonde' is van 6 juli tot en met zondag 26 september te bezichtigen in het Kasteel van Rhoon aan de Dorpsdijk 63 in Rhoon. Bezoektijden zijn op dinsdag tot en met zondag van 14.00 tot 17.00 uur. De toegang is gratis.

ZEG NOU ZELF

Capelle's Nieuwsblad, 20-4-'93

Burgemeester

„De burgers moeten kiezen, dat is pas echte democratie”, zegt de heer Sparreboom. „En ik heb nog een wens: de CDA in de oppositie. Het wordt eens tijd na al die jaren”. De heer Sparreboom, voorzitter van de bewonerscommissie van De Roo, ziet zelf wat in een burgemeesterschap. „Lintjes doorknippen en feestjes daar ben ik een liefhebber van. En... ik ben niet zo duur”, grapt hij. En dan weer serieus: „Een gekozen burgemeester moet wel politieke vaardigheden hebben”.

De commissie Van Thijn heeft onlangs aan Tweede Kamer-voorzitter Deetman in een rapport voorgesteld om burgemeesters voortaan door de gemeenteraad te laten kiezen. Nu worden burgemeesters nog door de Kroon voor een periode van zes jaar benoemd. Een van de redenen tot dit voorstel is 'de stagnerende lokale democratie' weer vlot te trekken. In Zeg Nou Zelf reageren enkele Capellenaren op dit idee.

Capelle a/d IJssel.

• Burgemeester Borgdorff spelde drie inwoners van Liesveld, een koninklijke onderscheiding op.
(foto Henk van Veen)

Drie KO's in Liesveld

LIESVELD - Een Officier in de Orde van Oranje Nassau, een gouden eremedaille en een zilveren eremedaille. Dat is de oogst van de koninklijke onderscheidingen in Liesveld. Woensdagavond mocht burgemeester A.J. Borgdorff, voor het eerst in zijn loopbaan als burgemeester, in de raadzaal van het gemeentehuis in Groot-Ammeren de onderscheidingen opspelden.

De heer Cor Sparreboom uit Streefkerk kreeg de zilveren eremedaille toegekend wegens zijn 40-jarig lidmaatschap van het fanfarekorps OKK. Maar niet alleen vanwege dat lidmaatschap. Veel meer ook, aldus de burgemeester, voor de actieve manier waarop hij zich nog altijd voor deze muziekvereniging inzet.

De gouden eremedaille was voor de bekendste politiemans uit de gehele Alblasserwaard: de heer Andries van der Graaf, groepscommandant in Nieuwpoort. Maar ook een man die zich op veel meer terreinen verdienstelijk maakt voor de gemeenschap. Hij is al jarenlang vrijwillig molenaar op de Goudriaanse molen. "Maar ook kunst en geschiedenis houden hem intens bezig", aldus burgemeester Borgdorff.

Officier in de Orde van Oranje Nassau werd de heer G.B. Rijke wegens zijn afscheid als directeur van de tankrederij Van Ommeren NV te Rotterdam. De heer Rijke woont in Nieuwpoort. Ooit begon Rijke een loopbaan bij de Koninklijke Marine en in 1968 stapte hij over naar Van Ommeren.

HAGENAARS ONDER DE TROPENZON.

27-4-1950

Vandaag viert dpl. soldaat 1e kl. D.A. Sparreboom, Nieuwediep, 3 alhier, in Djakarta zijn 22e verjaardag. Ouders, broers, zuster en a.s. verloofde feliciteren hem hierbij hartelijk en hopen hem gauw weer persoonlijk de hand te kunnen drukken.

David Albertus Sparreboom
Zie jrg 2, afl. 2, aug. 1991,
blz 68 volgnr. X1 g

Automatic onderscheiden

DORDRECHT - Automatic Holland ontvangt vandaag, woensdag 11 augustus, van het Wereld Natuur Fonds een onderscheiding.

De onderscheiding bestaat uit een certificaat en een verzilverd beeldje van een eland. Het bedrijf krijgt deze vanwege het „getoonde energiebewuste ondernemerschap", aldus het WNF.

Automatic Holland heeft het afgelopen jaar maatregelen getroffen om de energiekosten van het kantoorpand en de bedrijfshallen omlaag te krijgen. Technisch directeur H. Salij zal het certificaat en het beeldje in ontvangst nemen.

*De groeten uit Kiseljak
(Bosnië) (voormalig Joegoslavië)
van kpl. Stellaard
en sld. Sparreboom (nu kpl.)
aan alle vrienden
en bekenden*

De Klaren, apr. '93

← Natuurlijk, gaat om twee
zeer verschillende gebewrte-
nissen, en toch ...
Alles verandert en alles
komt terug!

DINSDAG 25 MEI 1993

Sparreboom voorzitter

DORDRECHT — In verband met het toetreden van Karel Halbmeyer tot het sectiebestuur van de KNBB heeft hij zijn taak als voorzitter van het biljarddistrict Dordrecht noodgedwongen moeten neerleggen.

Joop Sparreboom is tot zijn opvolger benoemd, terwijl Ton Westdorp secretaris is geworden.

De heren Lodder, Haak en mevrouw Valk bleven op hun post.

IX m Beligje Sparreboom, geb. IJsselmonde 5-2-1880, tr. (1) IJsselmonde 25-5-1900 Gerrit van der Wilt, geb. Ridderkerk 25-12-1875, overl. IJsselmonde 10-4-1915, zn. van Aart van der Wilt en Annigje van Oossanen.

Uit dit huwelijk:

1. Leendert Joris, geb. IJsselmonde 2-12-1900, overl. IJsselmonde 4-1-1901.
2. Annigje, geb. IJsselmonde 25-3-1902.
3. Leendert Joris, geb. IJsselmonde 8-3-1903, overl. Rotterdam 22-11-1918.
4. Hendrik, geb. IJsselmonde 6-3-1904.
5. Maria, geb. IJsselmonde 20-2-1905.

Beligje Sparreboom tr. (2) IJsselmonde 28-10-1920 Henricus Christianus Bianchi, geb. Antwerpen ca. 1870, meubelmaker, zn. van Hendricus Bianchi en Maria Marnius.

Uit dit huwelijk:

1. Hendricus Christianus, geb./ged. IJsselmonde 10-2/24-9-1922.

IX n Leendert Joris Sparreboom, geb. IJsselmonde 13-7-1882, ijzerwerker, overl. Rotterdam 7-6-1948, tr. IJsselmonde 7-5-1908 Maria Nuis, geb. Barendrecht 8-11-1882, overl. 10-1-1967, dr. van Arie Leendert Nuis en Aartje van Zwol.

Uit dit huwelijk:

1. Arie Leendert, geb. IJsselmonde 8-11-1908, volgt X ab.
2. Maria Aartje, geb. IJsselmonde 23-11-1909, overl. IJsselmonde 10-1-1910.
3. Maria Aartje, geb. IJsselmonde 22-6-1911, overl. IJsselmonde 19-7-1911.
4. Maria Aartje, geb. IJsselmonde 30-9-1912, overl. IJsselmonde 29-11-1912.
5. Maria Aartje, geb. IJsselmonde 28-3-1914, volgt X ac.
6. Leendert Arie, geb. IJsselmonde 12-4-1916, overl. IJsselmonde 26-5-1916.
7. Aartje Maria, geb. IJsselmonde 17-3-1917, volgt X ad.

X ab Arie Leendert Sparreboom, geb. IJsselmonde 8-11-1908, koperslager, overl. Rotterdam 16-9-1983, tr. Ridderkerk 29-10-1937 Grietje Lodder, geb. Ridderkerk 10-10-1910.

Uit dit huwelijk:

1. Maria Maaïke, geb./ged. Rotterdam 20-10/23-11/1947, tr. H. Speksnijder.

X ac Maria Aartje Sparreboom, geb. IJsselmonde 28-3-1914, tr. Rotterdam 29-8-1945 Antonie Pieter Biest, geb. 15-8-1913, overl. Rotterdam 18-7-1991.

Uit dit huwelijk:

1. Hendrik, geb. Rotterdam 18-5-1947.
2. Leendert Joris, geb. Rotterdam 11-12-1953.

X ad Aartje Maria Sparreboom, geb. IJsselmonde 17-3-1917, tr. IJsselmonde 25-4-1940 Gijsbert de Kreek, overl. Rotterdam ca. 6-11-1981.

Uit dit huwelijk:

1. Jan, geb. Rotterdam 11-3-1941.
2. Maria, geb. Rotterdam 16-2-1944.
3. Leendert Joris, geb. Rotterdam 21-2-1949.
4. Gijsbert, geb. Rotterdam 20-2-1956.

VII k Trijntje Sparreboom, geb./ged. Ridderkerk 25/30-11-1796, overl. Ridderkerk 5-12-1878, tr. (1) Ridderkerk 27-5-1815 Pieter Nieuwenhof, ged. Ridderkerk 1-3-1789, overl. Ridderkerk 23-12-1830, zn. van Huibert Nieuwenhof en Geertje Zevenbergen.

Uit dit huwelijk:

1. Elizabeth, geb. Ridderkerk 2-9-1816, overl. Ridderkerk 2-4-1872.

Trijntje Sparreboom tr. (2) Ridderkerk 18-4-1838 Johannes van Oosten, ged. Ridderkerk 23-11-1797, overl. Ridderkerk 25-8-1837, zn. van Cornelis van Oosten en Heijltje Schop.

VI e Geertje Sparreboom, ged. IJsselmonde 23-4-1750, overl. IJsselmonde 10-5-1799, ondertr. IJsselmonde 6-1-1776 Pieter Pietersz. van Driel, ged. IJsselmonde 8-3-1750, overl. IJsselmonde 20-12-1799, zn. van Pieter Pietersz. van Driel en Maartje Ariensdr. Leeuwenburg.

Uit dit huwelijk:

1. Pieter, geb./ged. IJsselmonde 31-3/6-4-1777.
2. Trijntje, geb./ged. IJsselmonde 4/13-9-1778, overl. IJsselmonde 26-2-1789.
3. Arie, geb./ged. IJsselmonde 19-9/25-10-1780, volgt VII ar.
4. Cornelis, geb./ged. IJsselmonde 1/10-4-1785, tr. Johanna Ambachtsheer.
5. Adrianus, geb./ged. IJsselmonde 11/16-11-1788, overl. IJsselmonde 2-12-1788.
6. Adrianus, geb./ged. IJsselmonde 3/11-4-1790, overl. IJsselmonde 17-8-1791.
7. Adrianus, geb./ged. IJsselmonde 22/30-9-1792.

Hier begint bijlage 8.

VI f Maarten Sparreboom, ged. IJsselmonde 22-9-1753, overl. IJsselmonde 26-8-1810, ondertr./tr. IJsselmonde/Ridderkerk 19-3/5-4-1779 Diewertje Pijl, ged. Alblasserdam 10-1-1759, overl. IJsselmonde 6-2-1824, dr. van Cornelis Ariensz. Pijl en Neeltje Dirksdr. Leendvaar.

Uit dit huwelijk:

1. Pieter, ged. IJsselmonde 22-8-1779, overl. voor 24-8-1783.
2. Cornelis, ged. IJsselmonde 5-11-1780, volgt VII k.
3. Klaartje, ged. IJsselmonde 23-6-1782, volgt VII l.
4. Pieter, ged. IJsselmonde 24-8-1783, volgt VII m.
5. Ary, ged. IJsselmonde 20-3-1785, overl. voor 25-5-1788.
6. Neeltje, ged. IJsselmonde 27-8-1786, volgt VII n.
7. Ary, geb./ged. Ridderkerk IJsselmonde 25-5/1-6-1788, overl. Ridderkerk 14-12-1789
8. Marijgje, geb./ged. Ridderkerk/IJsselmonde 21/31-1-1790, overl. IJsselmonde 18-2-1790.
9. Maria, geb./ged. Ridderkerk/IJsselmonde 29-3/3-4-1791, volgt VII o.
10. Willempje, geb./ged. Ridderkerk/IJsselmonde 12/22-9-1793, volgt VII p.
11. Ary, geb./ged. Ridderkerk/IJsselmonde 10/16-6-1796.
12. Geertje, geb./ged. Ridderkerk/IJsselmonde 17/24-1-1799, overl. IJsselmonde 16-4-1801.
13. Geertje, geb./ged. Ridderkerk/IJsselmonde 8/13-7-1803, volgt VII q.

VII k Cornelis Sparreboom, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde NH 5-11-1780, overl. Ridderkerk 19-11-1829, ondertr./tr. IJsselmonde 16-3/2-4-1804 Martje van der Blom, ged. NH Numansdorp 27-2-1785, dr. van Jacob van der Blom en Adriaantje Mom.

Uit dit huwelijk:

1. Diewertje, geb./ged. Ridderkerk/IJsselmonde 13/17-6-1804, volgt VIII o.
2. Jacob, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 16-6-1805.
3. Adriana, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 13-7-1806, tr. Ridderkerk 16-5-1834 Karel Alkemade, geb./ged. Rijswijk 5/13-8-1809, schipper, zn. van Arie Alkemade en Elisabeth van Brederode.
4. Jacob, ged. Ridderkerk 8-4-1810.
5. Maarten, ged. Ridderkerk 6-10-1811.
6. Jacoba Maria, geb. Ridderkerk 19-8-1823, overl. Ridderkerk 4-9-1823.

VIII o Diewertje Sparreboom, geb./ged. Ridderkerk/IJsselmonde 13/17-6-1804, overl. Ridderkerk 16-2-1830, tr. IJsselmonde 7-11-1823 Japhet van Driel, geb./ged. IJsselmonde 6/14-6-1801, bouwman, zn. van Adrianus van Driel en Johanna Kooijman.

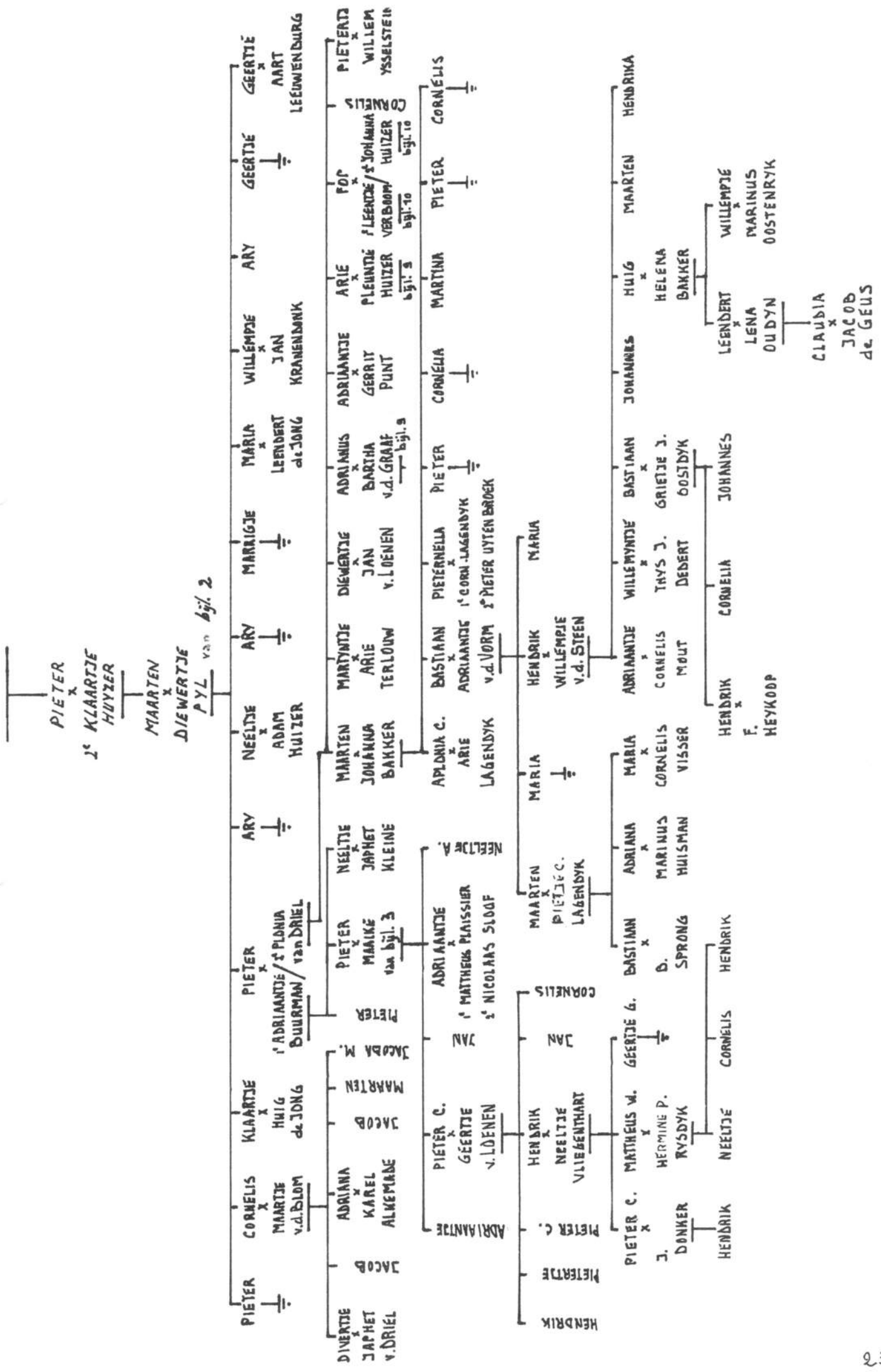
Uit dit huwelijk:

1. Adrianus, geb. Ridderkerk 28-4-1825.
2. Maartje, geb. Ridderkerk 19-6-1826, overl. Ridderkerk 1-9-1826.
3. Maartje, geb. Ridderkerk 3-7-1828.
4. Cornelis, geb. Ridderkerk 16-12-1829.

VII l Klaartje Sparreboom, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde 23-6-1782, overl. IJsselmonde 26-2-1858, ondertr./tr. IJsselmonde 3/26-4-1807 Huig de Jong, ged. Ridderkerk 4-4-1784, overl. IJsselmonde 28-3-1850, zn. van Hendrik Leendert de Jong en Susanna Cranenburg.

Uit dit huwelijk:

1. Hendrik, geb. Ridderkerk 21-8-1808, tr. (1) Geertje van Dijk, tr. (2) Trijntje Mastenbroek.
2. Dievertje, geb./ged. IJsselmonde 13/19-8-1810, tr. Hendrik Kooijman.
3. Suzanna, geb. IJsselmonde 10-8-1812, overl. IJsselmonde 15-11-1813.
4. Suzanna, geb. IJsselmonde 22-12-1814, tr. Adriaan Netten.
5. Maarten, geb. IJsselmonde 26-6-1817, overl. IJsselmonde 4-1-1819.
6. Maarten, geb. IJsselmonde 16-3-1820.

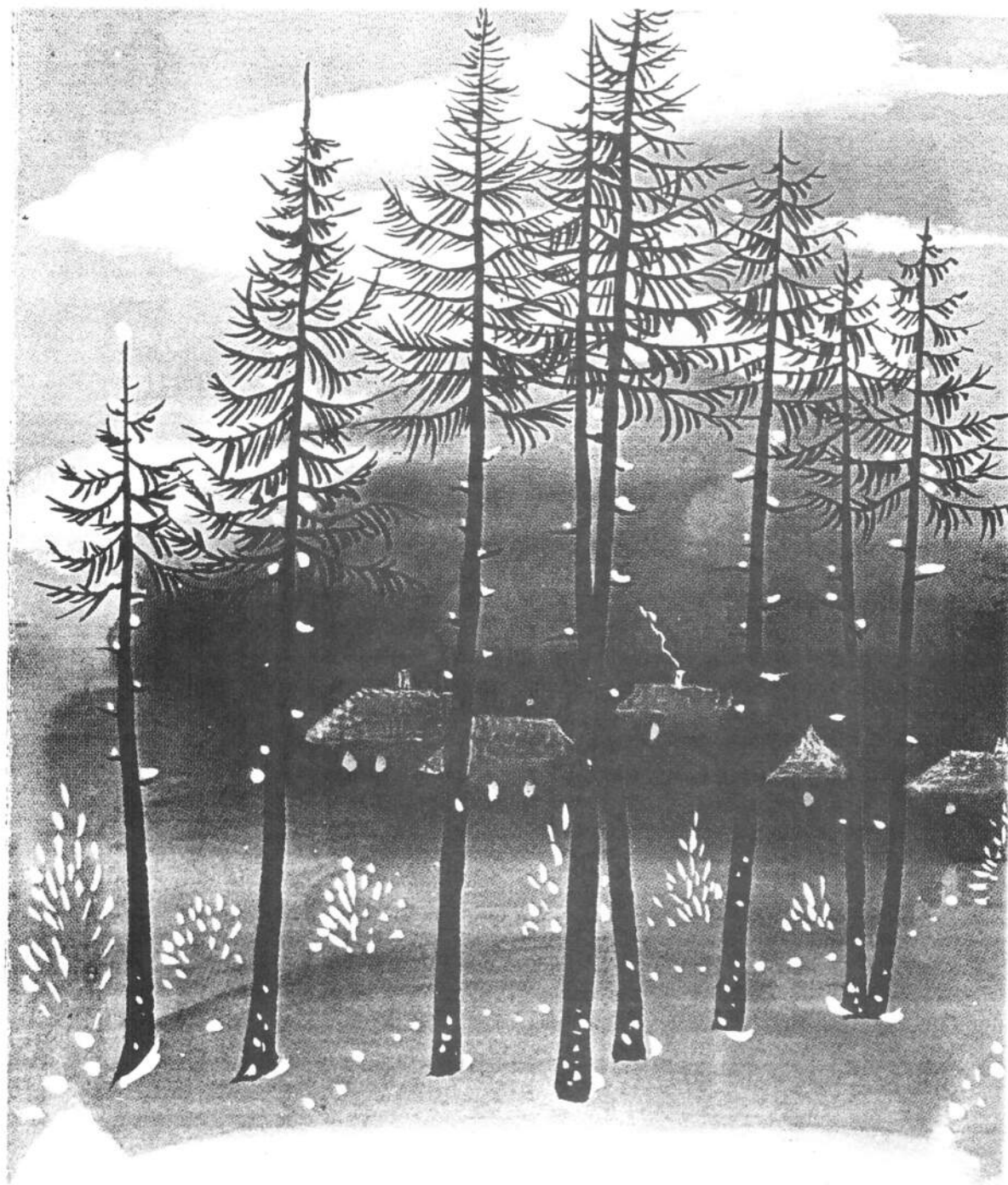
Familieblad

Sparreboom

jaargang 4, aflevering 3

december 1993

FAMILIESTICHTING SPARREBOOM (opgericht 26 januari 1990)

BESTUUR

Voorzitter: Gerrit Sparreboom

Secretaris: Mr. Carlo Sparreboom

Penningmeester: Jaap Sparreboom

Genealoog: Miep Sparreboom

Alle genealogische gegevens vallen onder verantwoording van de genealogen Miep en Jan Sparreboom, tenzij anders vermeld.

Leden: Trudy Schipper - Sparreboom

Wim Sparreboom

Redactie Familieblad: Frieda Sparreboom

Dit Familieblad is het orgaan van de Familiestichting Sparreboom en wordt gratis verstrekt aan de donateurs.

Nieuwe donateurs kunnen zich opgeven bij de secretaris en hun donatie overmaken op gironr. 2792447 t.n.v. Familiestichting Sparreboom (voor 1994 f 25,-) onder duidelijke vermelding van naam en adres.

De reeds verschenen nummers (met genealogieën en bijlagen) worden opgestuurd indien f 12,50 (porto inbegrepen) extra worden overgemaakt.

VAN DE VOORZITTER

Als u dit laatste nummer van jaargang 4 van ons familieblad onder ogen krijgt, loopt 1993 alweer ten einde. Tijd om het werk van het bijna voorbij jaar te overzien en na te denken over het resultaat en de zin ervan. Tijd van plussen en minnen en kijken of de weegschaal in evenwicht is. Ook voor het bestuur van Uw stichting. Uw stichting, want ze is niet de stichting van het bestuur, maar de organisatie van afstammelingen van die wat geheimzinnige Adriaen, van wie we weinig meer weten dan dat hij ca. 1540 werd geboren, trouwde en een zoon kreeg, van wie we opnieuw weinig meer weten dan dat hij trouwde met ene Haesge Pietersdr. en zo de stamvader werd van (bijna?) alle Sparrebomen.

Het bestuur heeft zich uitgebreid en daarover verheugen we ons. Een en andermaal is uitgesproken dat de gemiddelde leeftijd van het bestuur te hoog is en dat zulks de continuïteit kwetsbaar maakt. Met vreugde begroepen wij dan ook Trudy Schipper-Sparreboom uit Brielle en Wim Sparreboom uit Alblasserdam. Zij komen onze gelederen versterken. Hun start was veelbelovend. Een pluspunt dus! Minpunten waren er ook. Frieda liet onverhoeds weten na 1994 niet meer beschikbaar te zijn als redactrice van ons familieblad. De -bittere- pil werd wat verzacht door het feit dat zij nog een jaar - 1994 dus- aanblijft om haar opvolger/ster (wie wordt dat?) in te werken. In het bestuur is overigens nog steeds de functie van archivaris, eventueel iemand die zich de daarvoor benodigde kennis eigen wil maken, vacant.

Een pluspunt was zeker ook de reünie in Hillegersberg. Volstrekt anders dan het jaar daarvoor in Arnhem in het Openluchtmuseum. De zaalaccommodatie was beter, met uitzondering van de overdaad aan muziek. De gastspreker met zijn wandeling door Oud-Rotterdam was boeiend en zeer enthousiast, de vertoonde dia's waren van grote kwaliteit. Geleidelijk aan tracht het bestuur een zekere stijl en traditie te brengen in onze jaarlijkse reünie, temeer omdat het bij uitstek de plaats is om met elkaar te praten en ervaringen en familienieuwtjes uit te wisselen. Traditie is echter alleen dan op te bouwen als iedereen daaraan meewerkt: Uw komst is dus belangrijk. Maar niet alleen hierom, de reünie is ook de plaats waar het bestuur zich tegenover de aangesloten donateurs verantwoordt over het gevoerde beleid.

Onze "huisgenealogen" stallen er hun tabellen uit en vertellen over hun ontdekkingen. Die tabellen geven niet alleen aan hoeveel tijd er ligt tussen een bepaalde voorouder en ons. Die tabellen tonen ons ook de afstand aan tussen een generatie en haar voor- en nageslacht. Trouwens: tijd is maar een begrip. Wij hebben het, wanneer wij over ons voorgeslacht spreken of schrijven, niet over andere of vreemde wezens, maar over stukken van onszelf. Dan begrijpen we dat we slechts schakeltjes zijn in een lange keten die we geslacht noemen. Niet meer, maar ook niet minder: een brokje continuïteit in een lange rij van personen die overleden zijn en die nog na ons komen.

Namens ons gehele bestuur wens ik U en de Uwen goede Kerstdagen en een in ieder opzicht voorspoedig 1994 toe!

Gerrit Sparreboom.

VAN DE PENNINGMEESTER

BETALING DONATIES 1993

Dit jaar hebben we de nodige inspanning moeten leveren om de donaties binnen te krijgen. Tot op heden staan nog twee donaties open van donateurs die hun bijdrage nog niet hebben betaald, ondanks de toegezonden herhalingen. Deze zullen uit het bestand worden verwijderd. Het is jammer dat dit op deze wijze moet gebeuren.

BETALING DONATIES 1994

Voor het nieuwe jaar hebben we weer een accept-girokaart in dit familieblad toegevoegd met het verzoek uw bijdrage van minimaal f 25,- vóór 1 april 1994 aan ons over te maken.

Onze buitenlandse donateurs worden verzocht, voor zover hun donatie niet wordt voldaan door hun familieleden in Nederland, hun bijdrage over te maken per cheque.

Jaap Sparreboom.

DE VIERDE FAMILIEREÛNIE OP 2 OKTOBER 1993 IN RESTAURANT PLASWIJCK IN ROTTERDAM-HILLEGERSBERG.

We blijken elkaar op deze vierde familiedag (de zon scheen!) al aardig goed te kennen. Bij koffie en cake werd er al druk gepraat, zodat de voorzitter met stemverheffing om stilte moest verzoeken toen hij de bijeenkomst wilde openen!

Maar daarna kon hij iedereen hartelijk welkom heten en overgaan tot de huishoudelijke mededelingen, waaruit hier een keuze. Een aantal heeft bericht van verhindering gestuurd met nadrukkelijke spijtbetuiging en groeten voor de reünisten. Zeer verheugend was de mededeling dat mevrouw T. (Trudy) Schipper-Sparreboom uit Den Briel de gelederen van het bestuur komt versterken. Zij heeft al een vergadering bijgewoond. We hopen dat ze onze familievereniging even goed zal weten te promoten als ze dat haar woonstad doet, waar ze rondleidingen verzorgt. Voor de afwezigen hierbij haar foto.

En zo snel en onverwachts kan het leven soms zijn. Op de reünie werd mevrouw Selhorst-Sparreboom door de voorzitter en alle aanwezigen gefeliciteerd, omdat ze op deze dag haar 89-ste verjaardag vierde. Het glas met bloemetje deed haar plezier. Slechts vijf weken later overleed mevrouw Selhorst.

Zijn er onder onze vrouwelijke leden naaldkunstenaresen die een familievlag zouden kunnen maken? Deze vlag kan dan bij reünies en eventuele andere gelegenheden gepresenteerd worden. De materiaalkosten komen voor rekening van de stichtingskas. Voor het ontwerp van de vlag is overleg met het bestuur (in het bijzonder de genealogen) noodzakelijk, evenals voor de afmetingen en de materialen. Het zou toch wel erg mooi zijn als op onze vijfde reünie -het eerste lustrum!- de vlag met de kepers onze bijeenkomst kan opvrolijken (dit werkwoord lijkt misschien wat ongepast, maar ik wil vooral ieder "politiek" tintje afwijzen. F.J.S.) Heeft iemand zich al gemeld?

Dan volgt nu een teleurstellende mededeling. In een brief aan het bestuur heeft de redactrice, Frieda Sparreboom, laten weten dat ze besloten heeft eind 1994 haar taak neer te leggen, liever gezegd te willen overdragen. Om dit laatste mogelijk te maken, neemt zij nu het woord.

"Onlangs legde ik de tot nu toe verschenen afleveringen van ons Familieblad eens naast elkaar. Daar zat méér achter dan zomaar een spelletje patience, maar dat zal u dadelijk wel duidelijk worden. Hoe ben ik toch eigenlijk in die redactierol terecht gekomen? Er bestond nog niets, ik was opgebeld door een familielid: of ik óók een brief had ontvangen over een op te richten Familievereniging? Nee, maar ik wilde wel graag een adres noteren. De informatie kwam en daarin werd ook hulp gevraagd voor een in elkaar te zetten blad. Nu was ik al enige jaren in de VUT en wilde wel eens iets onder handen hebben waar wat meer pit in zit. Dit leek het en na een kennismaking met de voorzitter was de gehele redactie van het Familieblad op mijn schouders gezet. We noemen dat tegenwoordig een uitdaging, maar daar kun je toch knap benauwd van worden. Wat moest ik immers met mijn opdracht doen? Ik interesseerde mij weliswaar voor genealogie, maar op dat gebied hoefde ik niets te doen, Miep en Jan hadden al jaren speurwerk verricht. Goed, daar had ik dus al één poot van het meubel: de genealogieën met de bijlagen. De genealogen hadden tijdens hun speurtochten contacten gelegd: Sieb Sparreboom werd bereid gevonden over wat we nog steeds de Groningse tak noemen, te schrijven en zelf ging ik aan het zoeken op misschien aanvankelijk wat onverwachte terreinen: wat is onze naam Sparreboom taalkundig waard en wat is de sparreboom biologisch waard?

Het gekke is: als je je met een onderwerp bezighoudt, dan blijkt je daar opeens van alles over tegen te komen. En ja, daar kreeg ik juist een aflevering van een "natuurblad" in de bus, waarin over de Familievereniging Van der Kooy geschreven werd. Een briefje naar de schrijver van dat artikel, een pakketje verschillende familiebladen terug en dat leerde me dat je van een gestencild A4-tje tot een fraai geïllustreerd magazine kunt tegenkomen. Daar ergens tussenin dus? En dan komt de hamvraag: hoe krijg je je blad gedrukt? Dat is dan ook weer een kwestie van erop af gaan. Ieder krijgt wel post van verenigingen of instellingen in zijn bus: op sport, sociaal, cultureel of kerkelijk gebied. Informatie bij enkele redacties bracht me bij een drukker en waaratje, in september 1990 konden we tijdens de eerste familiereünie ons blad (nou ja, blaadje) aanbieden.

De titelpagina van ons tweede nummer ziet er al heel wat aantrekkelijker uit, er staan zelfs foto's van de reünies in het blad en het is wat dikker. In 1991 gaat Marian v.d. Hoofd, die al aan andere familiebladen meewerkt, artikelen inleveren en ik begin aan mijn eerste interview, met Miep en Jan. Medewerking van Sparrebomen begint op gang te komen, niet als een breed stromende rivier, meer een tussen rotsen doorsijpelend watertje. Maar wie ik om informatie vraag, staat dan zonder uitzondering klaar. En dat is misschien een Sparreboomtrekje: we kijken graag eerst even de zaak aan, maar dan helpen we. En dat is geruststellend: over de vulling van ons blad hoeven we ons geen zorgen te maken, ik niet (niet meer), maar ook wie mijn redactiewerk zal overnemen niet.

En nu komt het dus, we zijn nu aan de 4de jaargang bezig, aan het einde van de 5de jaargang, dus na Kerstmis 1994, hou ik ermee op. Ik ben niet met de moderne technische mogelijkheden meegegroeid, ik ben ook niet van plan me in die technieken te bekwamen. Er moeten echter beslist in onze familietakken mensen zijn die belangstelling hebben voor computeren en het redigeren van een familieblad. Ik kan u verzekeren dat het een onvermoede voldoening geeft. Denkt u er allemaal eens over na, een heel goed idee zou het ook zijn als enkelen die bij elkaar in de buurt wonen, er gezamenlijk aan gaan werken: een taakverdeling is heel goed mogelijk en dan kost het waarschijnlijk ook weinig tijd om 3 maal per jaar een aflevering te laten uitkomen; tijd die u vult met plezierig en dankbaar werk. Ik heb er nooit spijt van gehad!

Graag zullen we reacties ontvangen op het redactieadres, waar u ook recht kunt voor alle informatie."

Na deze oproep -voor iedereen bedoeld om er eens over na te denken- geeft de voorzitter weer graag het woord aan Jan genealoog. Jan heeft deze keer een verhaal op het weefgetouw gezet dat vol nadenkertjes zit. Een verhaal dus dat moeilijk van de cassetteband over te nemen is. Gelukkig was Jan meteen bereid zijn "family-story" zelf op schrift te stellen.

De vraag "weet u hoeveel voorouders u heeft", levert een rekenkundig probleem op, want een kind heeft over 10 generaties:

1 vader en 1 moeder	2 personen in de 10e generatie
2 grootvaders en 2 grootmoeders	4 personen in de 9e generatie
4 overgrootvaders en 4 overgrootmoeders	8 personen in de 8e generatie
8 betovergrootvaders en 8 betovergrootmoeders	16 personen in de 7e generatie
16 oudvaders en 16 oudmoeders	32 personen in de 6e generatie
32 oudgrootvaders en 32 oudgrootmoeders	64 personen in de 5e generatie
64 oudovergrootvaders en 64 oudovergrootmoeders	128 personen in de 4e generatie
128 oudbetovergrootvaders en 128 oudbetovergrootmoeders	256 personen in de 3e generatie
256 stamvaders en 256 stammoeders	512 personen in de 2e generatie
512 stamgrootvaders en 512 stamgrootmoeders	1024 personen in de 1e generatie

In 10 generaties dus

2046 personen

U ziet dat **het aantal personen** per generatie **verdubbelt**. Deze 2046 personen hebben natuurlijk niet allemaal verschillende namen. Als het kind waar we mee begonnen, Sparreboom heet, dan weten we dat in zijn stamboom per generatie 1 keer de naam Sparreboom voorkomt (vader naar vader naar vader enz.)

Stel nu dat er in de 10e generatie 100 echtparen zijn waarvan de man of de vrouw Sparreboom heet, dan moeten we de aantallen van ons voorbeeld met 100 vermenigvuldigen en dan komen we uit op 204.600 personen in 10 generaties, waarvan in theorie 1000 Sparreboom heten, want in iedere generatie komt deze naam 100 keer voor. Maar nu gaan we eens uit van de wetenschap dat er in de 1ste generatie één stamgrootvader is. De 100 Sparrebomen uit onze echtparen in de 10e generatie zijn zijn nakomelingen. Een lijst met **alleen de naam Sparreboom**, die de werkelijkheid beter benadert, zou er als volgt kunnen uitzien:

in de 10e generatie 100 x Sparreboom
in de 9e generatie 60 x
in de 8e generatie 30 x
in de 7e generatie 20 x
in de 6e generatie 15 x

in de 5e generatie	12 x
in de 4e generatie	9 x
in de 3e generatie	6 x
in de 2e generatie	3 x
in de 1e generatie	1 x

Totaal -----
256 x Sparreboom in plaats van 1000!

We gaan nu terug naar **het aantal personen**. Nemen we 1000 kinderen (geen broers of zusters) in de 10e generatie, dan zouden we volgens ons eerste voorbeeld in theorie op een totaal van 1000 keer 2046 personen = ruim 2 miljoen personen komen; de helft daarvan, dus ruim 1 miljoen, tellen we in de 1ste generatie. Wanneer we stellen dat er ongeveer 3 generaties per eeuw zijn en de 10de generatie leeft nú, dan komen we met de 1ste generatie uit op ca. 1665. De bevolking bestond toen uit ca. 2.500.000 mensen, waarvan dus reeds 1 miljoen voorouders zijn van die 1000 kinderen in bovenstaand voorbeeld. Hierop voortbordurend zou andersom 2½ miljoen mensen in 1665 heden slechts 2½ keer 1000 kinderen = 2500 kinderen voortgebracht hebben! Voor Sinterklaas zou dat mooi zijn, maar de Goedheiligman heeft pech: er zijn er veel, veel meer!

Wat is de verklaring voor deze rekenkronkel? In de tijd teruggaande zijn de verschillende families steeds meer met elkaar verweven en het is best mogelijk dat uw buurman dezelfde voorouder of voorouders heeft als u. Voor iedereen geldt dus het voorbeeld van onze naam: naar het verleden toe verdubbelen de aantallen personen, doch **het aantal namen wordt kleiner**. Onze stambomen grijpen in elkaar. Teruggaande in de tijd zijn we dus steeds meer familie van elkaar. Vergelijk het met een boompje: klein begonnen, maar uitgegroeid tot een boom met een brede kruin van takken!

Jan eindigt met nog eens alle inzenders van persoonlijk en/of familiemateriaal te bedanken en allen aan te sporen opletten te blijven voor aanvullend materiaal: de genealogen willen liefst alles te weten komen!

De voorzitter bedankt Jan en geeft de mogelijkheid tot vragenstellen. Zelf opent hij met de vraag hoe Jan nu eigenlijk aan zijn verhalen komt, in het algemeen. De oude archieven van rijk en gemeente omvatten langere perioden waarin soms boeiende verhalen beschreven werden. Wanneer een notariaat werd overgedragen, dan leverde de nieuwe notaris al het materiaal van zijn voorganger bij het rijk in. De notarisarchieven worden namelijk dikwijls uitgedroogd, tot ver in het verleden, bijv. in verband met (grote) erfenissen: de notaris moet vaststellen wie rechtmatige erfgenamen zijn. De stijl van de akten kan zeer verschillend zijn, maar er worden vaste ambtelijke woorden en uitdrukkingen gebruikt, moeilijke termen! Ook komen steeds synoniemen van bepaalde woorden voor: de notaris herhaalt eenzelfde uitspraak met andere woorden. Dit gebeurt om vergissingen of misverstanden uit te sluiten.

Naast de notarisboeken zijn er ook de boeken van de schout en de schepenen, dus de boeken van de rechtbank; ook zijn er de boeken van de weeskinderen en tenslotte ook de "gewone" kerkelijke boeken over huwelijken, geboorten, doop en overlijden.

Vraag: tot wanneer gaan die archieven terug?

Antwoord: dat is heel verschillend, afhankelijk van hoe zuinig men met de boeken omsprong; door brand ging veel verloren. In deze eeuw nog is er in Zeeland met de watersnoodramp in '53 heel veel verloren gegaan. Boeken hebben soms jaren in een kelder gelegen, zijn gedeeltelijk door muizen opgegeten. De inkt uit vroeger eeuwen was weliswaar van prima kwaliteit, maar de kwaliteit van het papier kan sterk verschillen: de inkt kan er volledig in uitgevloeid zijn. Ook het schrift verschilt tenslotte van periode tot periode, dat moet je eerst leren ontcijferen: moeilijkheden genoeg! **Samenvattend:** het is afhankelijk van de plaats tot hoever de stukken teruggaan.

Vraag: is men verplicht de archieven te bewaren?

Antwoord: ja, die verplichting staat ook in de wet, zowel voor de notaris enz., als voor het rijk. Dit heeft zelfs de verplichting er zorg voor te dragen dat de stukken leesbaar blijven. In het Rijksarchief in Den Haag bijv. zijn kostbare installaties aangebracht om de invloed van zure regen en luchtvervuiling tegen te gaan. En nog gaat het papier langzaam kapot, zeker dat van de laatste 150 jaar, waarvan de kwaliteit slechter is dan van papier van bijv. 300 jaar geleden.

Vraag: blijven rijks- en gemeentearchieven apart of bewaart uiteindelijk het rijk alles?

Antwoord: er zijn rijksarchieven, gemeentearchieven en ook streekarchieven. Die vallen alle onder de provinciale rijksarchieven. Een grote stad zal zijn archieven zelf bewaren. Zo heeft Den Haag een rijksarchief voor Zuid-Holland, maar Rotterdam heeft een eigen gemeentearchief. Ook Dordrecht heeft dat, Vlaardingen, Schiedam, enz. Wat in Rotterdam te vinden is, vind je dus niet in het rijksarchief in Den Haag. Daarom moet je vaak van archief naar archief zoeken en een sprong in het duister wordt het bijv. om iemand te achterhalen die telkens verhuisd is! Als iemand lid van een kerkgenootschap was, werd er wel eens in het lidmatenboek vermeld waarheen hij/zij verhuisd was en waarom. Sinds 1813 zijn er de volkstellingen, die zo af en toe gehouden werden en op de lijsten daarvan is wat meer informatie te vinden, d.w.z. als je op zoek bent naar iemand, dan moet je domweg de lijsten nagaan en dat kan dagen werk kosten: Miep Sparreboom weet daar alles van!

Vraag: is het gemeentearchief van Rotterdam heelhuids de oorlog doorgekomen?

Antwoord: ja, gelukkig wel. Er is in de oorlog natuurlijk elders genoeg teloorgegaan. Maar gelukkig worden nu over het algemeen de gegevens van de burgerlijke stand in tweevoud en op verschillende plaatsen bewaard. Dat was bijv. in Zeeland niet het geval, waardoor de watersnood zoveel gegevens in één klap vernietigde. Toen de kerk van IJsselmonde in 1675 afbrandde, gingen letterlijk alle boeken verloren.

Vraag: kan het zijn dat er hier of daar nog ineens een archief opduikt waarin ontbrekende schakels te vinden zijn?

Antwoord: ja, dat is nog mogelijk (hopen we!)

Vraag: heeft men vrij toegang tot al die archieven?

Antwoord: ja, iedereen heeft het recht alle stukken te zien. Dat gaat niet zomaar van een leien dakje; om beschadigingen, zelfs vernielingen van die oude documenten te voorkomen, is alles op microfilm opgenomen en u krijgt zo'n film of microfiches te zien. Tenzij een document in verregaande staat verkeert en daarom niet gefilmd kan worden. Het recht van inzage gaat overigens over een bepaalde tijd. De wet van openbaarheid verbiedt het bekend maken van gegevens van de huidige tijd. De geboorten kunnen ingezien worden tot en met 1902, de huwelijken tot 1922 en de overlijdens tot 1932.

In de pauze de bekende wirwar. Er komen kommen soep, broodjes, koffie enzovoorts, er wordt heen en weer gelopen tussen de tafels, tot wanhoop van de serveersters, maar ja, als je elkaar een heel jaar niet gezien hebt.... Er wordt weer een en ander van de reeds bekende artikelen gekocht, fotocamera's klikken en in een mum van tijd is de pauze voorbij. Velen hebben ook een praatje gemaakt met genealoge Miep, die kort voor deze dag ongelukkig ten val is gekomen, maar nu in een rolstoel en met één arm in het gips en de andere in het verband, toch laat zien dat ze niet gemist wil worden! Menigeen wenst haar een spoedig herstel. (Dat herstel gaat overigens zeer langzaam; misschien een aanleiding om Miep en Jan een kaartje te sturen met een extra goed-nieuwjaarswens?)

Het feest is nog lang niet voorbij, want nu komt de heer Van der Woel met zijn dia's en bijpassend commentaar.

En nu gaan we een wandeling maken door Oud-Rotterdam. We lopen straat in, straat uit en ik hoop dat u de structuur van de oude binnenstad gauw zult herkennen. We beginnen op het Hofplein; nu staat er een fontein met dierfiguren, het is een centraal punt van de nieuwe stad geworden. Vroeger was het meteen het eindpunt van de stad, eeuwenlang lag Rotterdam binnen de grenzen: Coolvest (-singel), Schiedamse singel (-dijk), Nieuwe Maas, Goudse Vest (-singel), Pompenburg. In dit kleine gebied gaan we rondlopen,

- A. in de landstad, het noordelijke deel: de Hoogstraat was een dijk, dam, die de Rotte afsloot (Rotterdam!)
- B. in de waterstad, het zuidelijke deel, een aangeslibd gebied: de havens zijn daar gegraven in de tweede helft van de 16de eeuw.

De Delftse Poort was vóór 1940 op het Hofplein een herinnering aan de oude stadsgrens. Ook vóór 1940 was het daar een druk kruispunt: Pompenburgsingel, Coolsingel, Diergaardelaan, Schiekade (aan weerszijden van de Schie; deze werd in de oorlogsjaren gedempt met het puin van mei '40, zie ook jg. 4, afl. 2, blz. 220), Stationsweg. Het luchtspoor dateert van rond 1870. Wat een protest toen

het er kwam, en nuwillen we het eigenlijk niet meer kwijt! De Delftse Poort werd dus een sta-in-de-weg en werd afgebroken. Een gedeelte van de Delftse Vaart werd gedempt en daar werd de Delftse Poort weer opgebouwd. Moeite voor niets, op 14 mei '40 - de poort was nog niet eens klaar- werd hij zwaar beschadigd en na nog een jaar werd de natuursteen van de poort verkocht en dat was zijn roemloos einde. Eén restant, de laatste leeuw, vinden we op de Coolsingel, Stadhuisplein, bij het paviljoen "De Delftse Leeuw".

Hofplein op de voorgrond, verder de Schie, gezien naar het noorden, met Schiekade (west) en Schiekade (oost)

Als we even richting Schiekade kijken, dan zien we bij het Slagveld de drukkerij van het Rotterdamsch Nieuwsblad. Als je 's avonds weer naar huis fietste, las je in het voorbijgaan de lichtkrant. En toen nog lang niet iedereen radio had, werd daar via luidsprekers geluisterd naar de voetbalverslagen van Han Hollander, terwijl op een groot groen bord met witte strepen een explicateur in razend tempo met een stok de posities van de bal aanwees!

Maar nu richten we onze aandacht op de Coolsingel en daar zien we heel wat! Daar had je het chique café-restaurant Pschorr, met levende muziek, Theo Uden Masman speelde er met zijn Ramblers; er lag een glazen dansvloer; in mei 1940 was Pschorr juist opgeknapt. Veel musici waren in de dertiger jaren werkloos en voor een appel en een ei verhuurden ze zich om in dansgelegenheden te spelen. Nog op het Hofplein had je café Loos, dat onderdeel uitmaakte van het Hofpleinstation. C.N.A. Loos had goed geboerd, in 1923 richtte hij het Plaswijckpark in, na de diertuin de andere recreatiemogelijkheid! De diergaarde lag oorspronkelijk aan de zuidkant van het Centraal Station (dat toen Station D.P. werd genoemd), was geopend in 1856; de ingang was aan de Kruiskade. Als je naar de diergaarde mocht, dan trok je je beste kleren aan, hoedje op, petje op, matrozenpakje aan en met een zakje olienootjes voor de apies nog in de hand maakte je een ritje op de olifant!

Terug naar de Coolsingel, waar je je 's avonds in Parijs, la ville lumière, kon wanen. Tivoli was de eerste vaste bioscoop in Nederland (voorheen werden filmpjes van drie minuten op de kermissen vertoond). Later kwamen er Lumière, Cineac, Asta en Thalia bij en Luxor, dat zijn langste tijd in deze vorm nu gehad heeft. Het stadhuis werd in 1920 in gebruik genomen; met het postkantoor behoort het tot de weinige gebouwen die zijn blijven staan na mei '40. Aan de Aert van Nesstraat mogen we de Grote Schouwburg niet overslaan, in 1887 ontworpen door de 26 jaar jonge architect Jan Verheul Dzn. De man is stokoud geworden en heeft de meeste van zijn bouwwerken overleefd, omdat die in vlammen waren opgegaan.

De na de oorlog gebouwde schouwburg is intussen ook al weer vervangen door de "kist van Quist".

Het Coolsingelziekenhuis op de hoek van de Van Oldenbarneveltstraat was een schepping van de stadsarchitect Rose, werd in 1851 in gebruik genomen en heeft gedeeltelijk nog tot na de oorlog dienst gedaan tot Dijkzigt klaar was. Op de Lijnbaan staat nog een poortje dat afkomstig is van een achtermuur van het ziekenhuis. Uit heel Europa kwamen deskundigen zich op de hoogte stellen van de vernieuwende technieken op medisch en verpleegkundig gebied. Het beeld dat vóór het ziekenhuis stond, staat nu aan de Veerhaven, het Calandmonument; Rotterdam sjouwt wat af met zijn "straatmeubilair"! Zo is Gijsbert Karel van Hogendorp, nu "monumentaal" gezeteld op de trappen van de Beurs, afkomstig van het plein achter het Schielandhuis, dat ooit Museum Boymans herbergde! (En een beurs had ook al eerder op twee andere plaatsten gestaan.)

Ooit was er de Passage, een overdekte winkelgalerij aan de Coolsingel, met chique winkels; je ging er naar de coiffeur en niet naar de kapper op de hoek van de straat tegenover de kroeg! Het gebouw De Unie, van Oud (Het Verdriet van Jan Verheul!) was er vlakbij. Dan kreeg je het Erasmiaans Gymnasium, de Academie voor Beeldende Kunsten, De Rijzende Hoop (ja, de fabriek van Van Nelle, die later naar de Spaanse Polder is gegaan). De Bijenkorf, toen ontworpen door Dudok, heeft er, hoewel beschadigd, tot in de 50-er jaren gestaan, maar kwam verkeerstechnisch moeilijk te liggen en werd daarom afgebroken. Het laatste gedeelte van de Coolsingel werd pas in 1919 gedempt, het diende tot dan om de bouwmaterialen voor het nieuwe stadhuis aan te voeren.

Een blik in de Hoogstraat doet ons beseffen hoe smal die vroeger was, maar gezellig! V en D was al vóór 1940 op de hoek van de Korte Hoogstraat gevestigd. In die straat had je ook Gerzon. Op de Schiedamse Dijk was het andere koek, daar lag de rosse buurt, waar de zeelui fish and chips konden eten en slapen in een boarding-house of logement. Aan de Leuvehaven bij de Blaak lag de zeevismarkt, die in het begin van de jaren dertig is afgebroken en op de nieuwe plek bij de Delftse Vaart geen succes had.

Zo komen we bij het Blaakstation, pardon, het Beursstation, want hier stond de beurs en hier parkeerden de "heren" hun auto's als ze naar de beurs gingen: de De Monchy's, Hudigs, Van Stolken en Van Rijckevorsels. Dáár vind je nu ook de Academie voor Beeldende Kunsten, in het gebouw van eertijds de bank Mees en Zoonen.

Toen wij onze wandeling begonnen, kwamen we bij het Hofplein weesmeisjes tegen uit het Gereformeerde Burgerweeshuis aan de Goudse Wagenstraat. Ze waren in uniform gekleed, rood, zwart en wit. In 1940 maakte het bombardement een einde aan hun tehuis. Zij zijn toen naar Moordrecht bij Gouda gegaan en met de uniformen was het gedaan. Hé, in een zijstraatje zien we een paar mensen "uit de muur" eten, dat kon in de dertiger jaren ook al: een kroketje, een broodje kaas. Gelukkig maar, want van al dat fietsen werd je hongerig! Endorstig! Geen nood, op iedere hoek van de straat was er wel een café of proeflokaal, vaak beheerd door oud-voetbalhelden. Geen wonder dat we overal de sleperswagens horen bolderen. Ze vervoeren de vaten bier van Heineken, ja, een brouwerij uit Rotterdam, evenals de Oranjeboombrouwerij! Met een laatste blik op de Sint-Laurenstoren en -kerk- gerestaureerd, maar hoe moet de kerk nu in stand gehouden worden? -sluiten we onze wandeling door de landstad af. En de waterstad, hoe moet het daar nu mee? De tijd is op! De voorzitter is verrukt over de prachtige dia's, die van oude foto's zijn gemaakt. In combinatie met het enthousiasme van de verteller, bijna een "sprookjesverteller", hebben we genoten van een bijzondere middag. We zullen graag nog eens meewandelen!

Tenslotte kan de voorzitter een bijzonder verheugende mededeling doen. Min of meer "spontaan" heeft Wim Sparreboom zich als nieuw bestuurslid aangemeld: applaus!

We kunnen weer met plezier en als bestuurders zelfs dankbaar terugzien op een geslaagde reünie!

Hoewel er nog ruimschoots gelegenheid blijft om na te praten en wat te drinken, gaan de meeste leden toch huiswaarts. Terwijl ik op de tram stond te wachten, die door een storing lang wegbleef, kwam ik aan de praat met twee dames Sparreboom, die me vertelden dat mevrouw Phaff-Sparreboom op de reünie was, onze in Spanje woonachtige donatrice.

Dat hadden we moeten weten, dan hadden we haar kunnen verwelkomen (zoals vorig jaar Gary uit Californië. Hij woont aan de zuidkant van Los Angeles; de grote bosbranden waren aan de noordkant als ik het juist heb, dus hopelijk heeft hij geen persoonlijke schade ondervonden.

F.J.S.

RIET SPARREBOOM, een zakenvrouw, een hartelijke vrouw.

Deze keer heb ik het wat verder uit de buurt gezocht, ik ben met trein en bus naar Amsterdam-Noord gereisd voor een gesprek met Riet Sparreboom. Toen we, zoals dat hoort, met enkele persoonlijke gegevens begonnen, bleek dat ze toch in Rotterdam was geboren, op 20 maart 1934. Haar grootouders waren Simon Sparreboom en Maria Schippers, van wie 9 kinderen de volwassen leeftijd bereikten. Over hun jongste zoon, Leen, hebt u al gelezen in jg. 2, afl. 2, blz. 57 e.v. Hun op een na jongste zoon was Hubertus, die huwde met Jacoba Erkelens. Riet (of Maria, genoemd naar haar grootmoeder, zoals alle oudste meisjes in de familie!) was hun eerste kind; na 16 maanden kwam er nog een zusje en 16 jaar later een broer. Hubertus was havenarbeider en het gezin woonde in de Walravenstraat "op Zuid". (Deze straat loopt parallel met het eerste gedeelte van de Groene Hilledijk) Riet zat op de mulo toen het derde kind werd geboren, wat zoveel extra kosten met zich meebracht, dat ze niet op school kon blijven. Vader Hubert is overleden, moeder Jacoba is nu 79 jaar en woont, nog zelfstandig, in Hoogvliet.

Dat Riet geen type is om bij tegenslag het hoofd te laten hangen, blijkt steeds in haar leven. Ze heeft haar mulo-opleiding weliswaar niet afgemaakt, maar via avondopleidingen kwam ze toch verder: typen, steno, Ned. handelscorrespondentie, boekhouden. Overdag werkte ze eerst bij de Rotterdamse Bank, daarna bij de Rotterdamse Gemeenschap: een semi-overheidsinstelling die de belangen behartigde van verenigingen, speeltuinen, de Ned. Amateur Toneel Unie. Toen deze instelling werd opgeheven, werkte ze nog enige tijd op het kantoor van een Noorse shipchandler.

Op vakantie met haar zusje in Apeldoorn leerde ze Martinus van Lingen kennen, een Amsterdammer, die in Apeldoorn als militair gelegerd was. Martin en Riet gingen in Amsterdam wonen, op 6 maart

1958 trouwden ze. Tot hun eerste geboren werd, een dochter, Yvonne, werkte Riet bij Purfina. Daarna kwam er nog een dochter, Ingrid. Twaalf jaar hebben ze op de Admiralengracht gewoond, een oude buurt in Amsterdam-West; nu woont Riet alweer 2 jaar in Amsterdam-Noord, aan de oostkant van Tuindorp-Oostzaan. Riet had daar de ruimte voor een kantoor aan huis, zodat ze thuis kon zijn als de kinderen uit school kwamen. Martin was, na een opleiding, in 1966 begonnen met een aannemingsbedrijf. Riet was boekhoudster en ze ging dus de administratie van haar mans bedrijf verzorgen. Na een aantal jaren leek het haar safer "iets voor zichzelf te hebben", want vooruitkijken is bij een zelfstandig bedrijf nodig: als haar man iets zou overkomen, dan zouden ook de inkomsten wegvallen. Eerst wilde ze graag makelaar in onroerend goed worden, maar daarvoor had ze twee jaar stage moeten lopen bij een makelaarskantoor en dat was niet mogelijk met haar gezin en werk. Een assurantie cursus kon wel en ze begon in assurantiën en beheer van onroerend goed: het administratieve gedeelte daarvan, niet de buitendienst.

In 1982 bleken haar voorzorgen niet overbodig geweest te zijn: Riet en Martin scheidden. Riet ging door met haar assuranties en onroerend-goedbeheer, nu ook voor de buitendienst: renovaties, onderhoud, e.d. Sinds een jaar of zeven werkt ze ook nog voor kleine bedrijven, waar ze loonadministraties t/m accountantsrapporten en belastingaangiften voor verzorgt: o.a. een bakkerij, een schoonmaakbedrijf, een garage. Soms zelfs stuurt de belastingdienst een bedrijf dat niet uit de papieren komt, naar haar toe.

Haar huizenbeheer gaat ook over enige panden in eigen bezit; ze regelt zelf alle lopende zaken: belt de loodgieter, de timmerman enz., firma's waarmee ze dankzij haar jarenlange werk achter het bureau van haar mans bedrijf goede contacten heeft. Vooral nu de woningen van haar panden gerenoveerd moesten worden, leverde het haar voordeel op en niet alleen financieel, dat ze in de bouwwereld haar relaties heeft. Ze voelt zich ook thuis in die materie, kan met kennis van zaken meebeslissen wat en hoe vernieuwd moet worden; daardoor wordt ze in deze toch mannelijke wereld volledig geaccepteerd. In het verlengde van deze bedrijvigheid beheert Riet woningen voor een onroerend-goedmij. die door het hele land winkels met bovenliggende woningen verhuurt. De tijd dat een winkelier de ruimte boven zijn winkel als opslagruimte nodig had, is voorbij: de voorraden worden opgeslagen in grote depots van waaruit alle winkels naar behoefte bevoorraad worden. Nu worden die ruimten weer opgeknapt tot aparte woningen. Ook bij deze verbouwingen kan Riet terzakekundige adviezen geven.

En dan is er dus ook nog de assurantie"poot". Riet is zelfstandig verzekeringsadviseur en als tussenpersoon aangesteld bij ong. 16 verzekeringsmaatschappijen. Uiteraard is de cliënt vrij het advies naast zich neer te leggen. Riet geeft de voorkeur aan een eerlijke methode boven de jacht op provisie. En zo houdt ze ook het ware plezier in al haar werk. Want dat is onloochenbaar: de werklust straalt van haar af, ze leeft als ze zich ergens voor moet inzetten. Maar zo heeft ze het ook vol kunnen houden en na jarenlange inspanning het vertrouwen van haar cliënten gewonnen en behouden! Riet heeft ook enkele bouwkundige bedrijven waarvoor ze de boekhouding verzorgt, maar die ze ook kan adviseren wat voor hen goede adressen zijn voor werkuitvoeringen. Dat zo'n bedrijf dan ook Riet kiest voor zijn verzekeringen, vloeit daar haast vanzelfsprekend uit voort. Haar bedrijf is voor Riet blijvend boeiend, maar voor een nieuwe medewerkster een wanhoop; het duurt wel "even" voor die ingewerkt is! Van tijd tot tijd is ook een computercursus nodig, zodat iedereen de ontwikkelingen op computergebied kan bijhouden. Haar beide medewerkers hebben uiteenlopende taken, maar voor alles ligt de verantwoordelijkheid toch bij Riet.

Op dit punt van het interview gekomen, begrijpen we dat elektronische apparatuur weinig geheimen heeft kunnen bewaren voor Riet. Waarschijnlijk was ze een van de eersten, toen ze een computer aanschafte. In 1979 waren er wat personeelsproblemen; ze kreeg een blad onder ogen waarin een computer en een programma besproken werden, die voor haar boekhouding belangrijk bleken. In die tijd waren computers zo'n 60.000 gulden waard, heel grote bakbeesten, die niet te tillen waren, maar Riet durfde het aan en na overleg met haar man had ze met een weekje zo'n ding in huis. Het paste zo goed bij haar werk, dat haar oorspronkelijke aversie was verdwenen. Het idee dat een computer een mens kan vervangen, gaat niet op, maar met een computer werkt een mens veel efficiënter, hij krijgt een beter overzicht en dus inzicht; we kunnen er echt niet meer buiten. Die bakbeestcomputer raakte al gauw uit de tijd, Riet was intussen op eigen benen komen staan, ze schafte een PC aan met een goed loonprogramma (een systeem waarin men zijn eigen loonadministraties kan invoeren) en een jaar later een salarisprogramma. De harde schijf deed zijn intrede, de prijzen zakten, de programma's breidden zich uit en computers zijn nu onmisbaar. De jongere garde is opgeleid met computers; Riet werkt soms nog wel eens een onderdeel handmatig uit, om een totaaloverzicht te kunnen krijgen. Belastinginspecteurs blijken zo'n overzicht heel plezierig te vinden!

Eind 1989 is ze met een netwerk begonnen. Dat betekent dat op iedere plaats waar een computer staat, deze middels een kabelaansluiting is aangesloten op het geheugen van de "server" (moedercomputer). Dat is ook ideaal als ze thuis wil werken; daar heeft ze een lap-top (een draagbare computer) staan. Het knapste op dit moment is voor haar het modem. Ze heeft een modemverbinding met haar computerprogrammaveerancier. Als er iets opgezet moet worden, of er is een storing, dan zet ze het modem aan. Aan de andere kant van de verbinding wordt contact gezocht met haar modem, dan wordt het contact verbroken, haar modem draait weer terug en dan zie je op het scherm dat men aan haar programma aan het werken is. Ze kan zelf ook meewerken; als ze b.v. merkt dat een gegeven niet bekend is, dan kan ze dat erbij invoeren. Zo werk je samen aan een bestand, al liggen er honderden kilometers tussen beider standplaats! Zo werkt ook het telebankieren voor wie aangesloten is op een centrale bankcomputer. 's Nachts worden die computers op de banken bijgewerkt en overdag voert de cliënt zijn opdrachten in. Nu wordt er weer geëxperimenteerd met de vervanging van het modem door satellietverbindingen. Het modem gaat via een aparte telefoonlijn; voor de fax is ook een aparte telefoonlijn nodig.

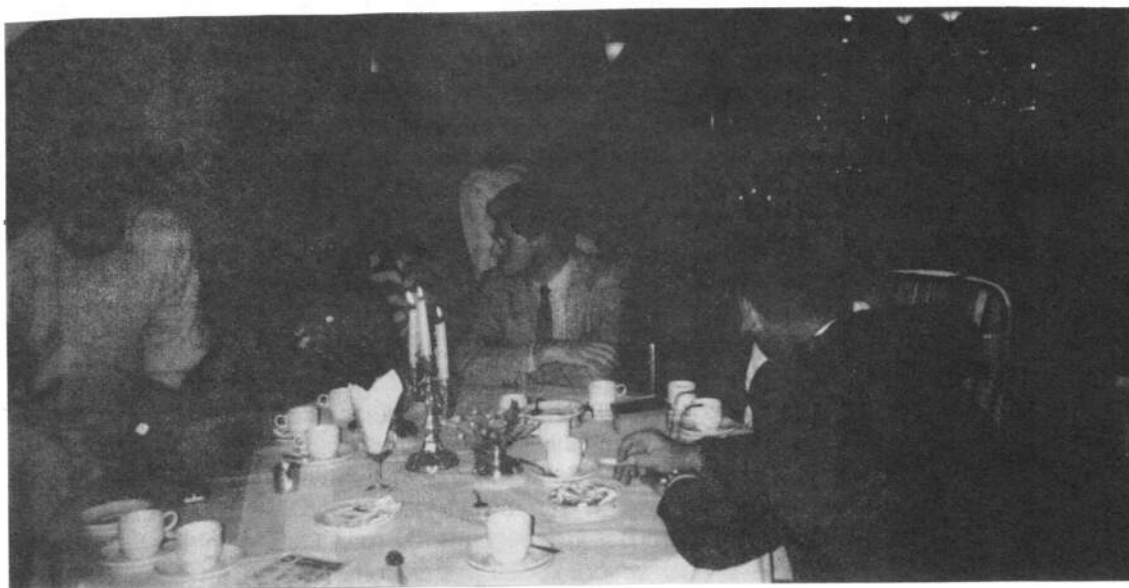
Zo, dat was voor uw redactrice een leerzaam bezoek. Ik heb mijn best gedaan de technische uitleg te begrijpen. Van haar kant nam Riet er de tijd voor mij in deze materie in te wijden; ze had er zelfs twee vrije weekenddagen voor over! De eerste keer n.l. ging ik op een stralende zondag naar haar toe, in die ene maand dat we zomerweer hadden, lang geleden dus! Toen ik na geruime tijd mijn cassettebandje wilde afluisteren, bleek de band dankzij een fabrieksfout vastgedraaid te zijn. Ik durfde het nauwelijks op te biechten, maar nee hoor, geen probleem, doen we het nog eens over. En dat gebeurde dan op een vrieszaterdag, toen het op de kalender nog herfst was! Een straf was het eigenlijk niet, want ik werd weer hartelijk ontvangen in haar fraai ingerichte huis, met tuin, aan de rand van onze voortjagende hoofdstad, daar waar Zaanse houten huizen langs een dijk ons even de rust van vroeger geven!

F.J.S.

Reünie 1993

Mevrouw Selhorst-
Sparreboom.

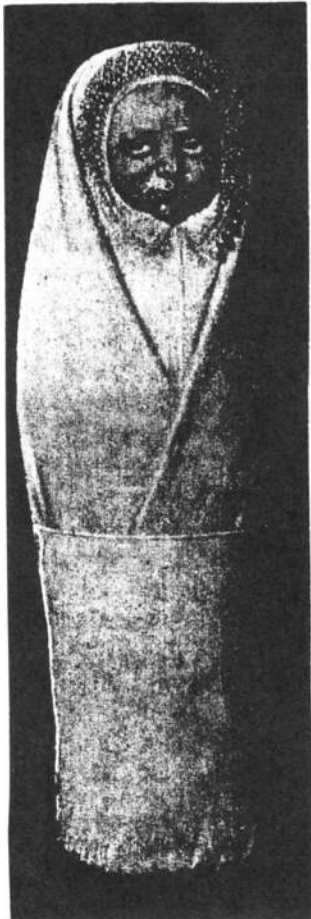
RONDE GEBOORTE IV. BAKERPRAATJES

Kun je aan het gezicht van de vrouw zien of ze een zoon of een dochter zal krijgen? Jacob Cats (1577-1660) dichtte:

Wie van een Soontjen swanger gaet
Heeft veel een schoon en blij gelaet;
Maer gaetse van een Meysjen swaer,
Soo is haer wesen niet te klaer.

Zelf hoorde ik de "wijsheid" dat veel bruine vlekken op het gezicht tijdens de zwangerschap op een jongetje duiden. Dat geloofde ik, tot ik een dochter kreeg; heeft Jacob Cats dus méér "gelijk"?!

Een zwangere vrouw moest ook heel voorzichtig leven. Schrok ze van een haas, dan kwam haar kind met een hazelip ter wereld (dat kun je dus ook omkeren: als je kind een hazelip had (een gespleten gehemelte en open bovenlip), dan was je ooit tijdens je zwangerschap van een haas geschrokken). Als je maar hard genoeg nadacht, kon je altijd wel zo'n gebeurtenis "bedenken". Zelf heb ik er nog "heilig" in geloofd dat de navelstreng om de nek van het kind ging zitten als de zwangere vrouw haar armen boven haar hoofd hief. Ik heb lichtelijk verbijsterd gelezen dat het bijgeloof is! De kraamvrouw (en ook een vrouw tijdens haar menstruatie) was onrein, zodat ze niet de stallen mocht betreden, de was doen, groente of jam inmaken (die bedierf dan; ook dit laatste heb ik nog voor "waar" gehouden). Ongeveer zes weken na de bevalling moest de moeder naar de kerk gaan, wat haar periode van onreinheid officieel beëindigde. Het kraambed zelf moest tenminste negen (drie maal drie, dus een zeer heilig getal) dagen duren; wie eerder opstond, ging toch de negende dag weer naar bed. Alweer: tot voor kort hield men zich aan die regel. Nu kan de moeder met haar pasgeboren kind zelfs op dezelfde dag van de kraamkliniek naar huis teruggaan. (Ik vraag me af of een week (bed)rust na een bevalling niet bijzonder "weldoend" kan zijn. Om dat te beseffen, hoef je echt niet te rade te gaan bij de (Oosterse) alternatieve wetenschap/wijsheid/bijgeloof?, die nu in ons Westen populair is). Als een zwangere vrouw in de laatste weken een drang krijgt om schoon te maken, gaat het kind gauw komen. Misschien verwijst dit nog naar het gebruik van het **deurzichten** (keuren). Vóór de geboorte ontvingen de kraamvrouw en haar schoonmoeder (die de luiermant had verzorgd) vrouwelijke familieleden en vriendinnen, die dan overal mochten rondneuzen in kasten en luiermant en hun oordeel erover uitspreken. Het hele huis werd voor die gelegenheid opgepoetst.

De **baker** waste het kind en legde het vervolgens "in de luren", het werd letterlijk van top tot teen gewikkeld, ingebakerd dus, in de hoop dat het kind niet zou scheefgroeien (helaas konden daardoor ook in vroeger tijden de gewrichtsziekten niet voorkomen worden). Was het kind verzorgd en ook de kraamvrouw, dan werd de vader geroepen, die door het kind in zijn armen te nemen, dit openlijk erkende. Vervolgens werd het kraamkloppertje (een kanten vierkantje) op de deur bevestigd en onmiddellijk stroomden buren en bekenden de kraamkamer binnen (heel vaak gewoon de woonkamer). Aan de benauwde lucht en het lawaai dat ze veroorzaakten, werd wel de dood van menige zwakke kraamvrouw geweten.

Het zogen van het kind gebeurde openlijk. Had de moeder niet voldoende voeding, dan sprong een bevriende buurvrouw in, in de meeste gezinnen was er wel terzelfder tijd een zuigeling. Ook kon een min voeden, een voor haar diensten betaalde jonge moeder, die aan huis kwam. In Nederland was het niet gebruikelijk dat de baby eenvoudigweg voor enkele jaren uitbesteed werd (zoals in Frankrijk).

Toen in de achttiende eeuw, maar vooral in de negentiende eeuw de verpreutsing optrad, kwam er een soort taboe op alles wat met de geboorte te maken had. Een vrouw was niet meer zwanger, maar "in verwachting". De kraamkamer kon (in de meerkamerwoningen) een apart vertrek, meestal de slaapkamer, zijn en kraamvisites werden geregeld, met inachtneming van rusttijden voor moeder en kind. Tegelijkertijd werd er meer aandacht besteed aan zuigelingenzorg en

kinderopvoeding. De pasgeborenen werden niet meer ingebakerd, natte luiers, die eerst ongewassen(!) bij de open haard gedroogd werden, werden nu eerst gewassen en daarna buiten te drogen gehangen.

Tenslotte: waar komen nou eigenlijk de kindertjes vandaan? Die worden door de ooievaar gebracht (door een verkeerde betekenisverklaring is het woord ooievaar: brenger van rijkdom gaan betekenen). De kool is een goede tweede, maar dan moeten de kindertjes wel gehaald worden. In het eerste geval spreekt de dankbaarheid van de ouders in eerste instantie; in het tweede geval kunnen de ouders hun kinderen voorhouden hoe dankbaar ze wel mogen zijn! Toch konden de ouders als het kind gebracht werd, op erkenning rekenen: de ooievaar prikte de moeder, met zijn onhandig lange snavel in haar buik of been, zodat ze het bed moest houden. Laten we er maar een glaasje kandeel op drinken! Doe een fles Rijnwijn en een fles witte wijn bij elkaar, voeg naar smaak suiker en pijpkaneeel toe, laat alles trekken tot het kokend heet is. Kluts intussen acht eierdooiers goed en roer ze er op het vuur voorzichtig bij. Eet er een beschuit-met-muisjes bij; de muisjes vervangen de muizekeuteltjes en muizen zijn op hun beurt symbolen van vruchtbaarheid!

F.J.S.

Opm. Nadat ik een 4e artikeltje ter afronding aan de serie over de geboorte, door Marian geschreven, had toegevoegd, ontving ik van haar een uitgebreide serie over geboortegebruiken. Ik heb besloten deze "in portefeuille" te houden; u houdt ze te goed, maar ik wil ter afwisseling een en ander over het huwelijk in de volgende aflevering(en) plaatsen.

F.J.S.

Sparreboom troeft 'cracks' af

DORDRECHT — De 20-jarige biljarter Wilfred Sparreboom gaf tijdens de districtfinale vierde klasse libre zijn veelal oudere concurrenten op knappe wijze het nakijken.

Het lid van Eickendonck klopte in de eindstrijd de op één na jongste deelnemer aan de titelstrijd, de 24-jarige Edwin de Groot van TOG, gedeceerd. Beide biljarters begonnen met 10 punten aan hun laatste partij.

Sparreboom maakte vooral indruk door in de zesde beurt een serie van 41 caramboles - in totaal moesten er 60 worden geproduceerd - te maken. Tevens tekende hij met 13 beurten voor de laatste partij.

Sparreboom en De Groot waren niet de enige jonge biljarters die opvielen. Ook Jan van Bokhorst (De Staart) maakte de nodige indruk.

Vernoemd trio promoveerde door de prestaties in het Dordtse café-restaurant Cheers naar de derde klasse.

Door zijn té hoge moyenne van 2.25 mag de kampioen, die na afloop door zijn vader Joop de kampioensmedaille kreeg omgehangen, het biljarddistrict Dordrecht niet vertegenwoordigen op de Gewestelijke titelstrijd. Edwin de Groot gaat nu in zijn plaats volgende maand naar Voorschoten.

De uitslag: 1. Sparreboom (Eickendonck) 12 punten, moyenne 2.25, hoogste serie 41; 2. De Groot (TOG) 10, 1.89, 20, 3. Van Bokhorst 8, 1.89, 19, 4. Admiraal (Kings Club) 8, 1.42, 14, 5. Groeneveld (Eickendonck) 6, 1.38, 12, 6. Poort (Carambole) 6, 1.26, 10, 7. Kool (Sterrenburg) 4, 1.37, 13, 8. Van Niel (Merwehof) 2, 1.33, 9.

DeDordtehaar,
16-11-'93

Tekort kerstbomen

Van onze Haagse redactie
DEN HAAG, dinsdag

Er is dit jaar een tekort aan (grotere) kerstbomen doordat begin jaren tachtig te weinig is aangeplant, zo meldt het ministerie van Landbouw.

Jaarlijks worden er ruim 4 miljoen kerstbomen verkocht. Bomen van een meter zijn er genoeg, maar die zijn te klein voor de verkoop. 5-10-93

Tuinenkeuren in Vreewijk 1993.

Beukendaal

131, Sparreboom-Schuurs, P. 1e

Kouterstraat

9, Sparreboom, J. 3e

Meiland

60, Sparreboom, P. 1e

Melkpad

23, Sparreboom, D. e.v.

Dit zijn de echte volhouders!
Weer gefeliciteerd!

HET LOT VAN EEN KERSTBOOM.

Een jonge groene denneboom
Stond op den heuvel bij den stroom,

De wind huult door het frische groen,
Maar 't boompje vindt daar niets te doen.

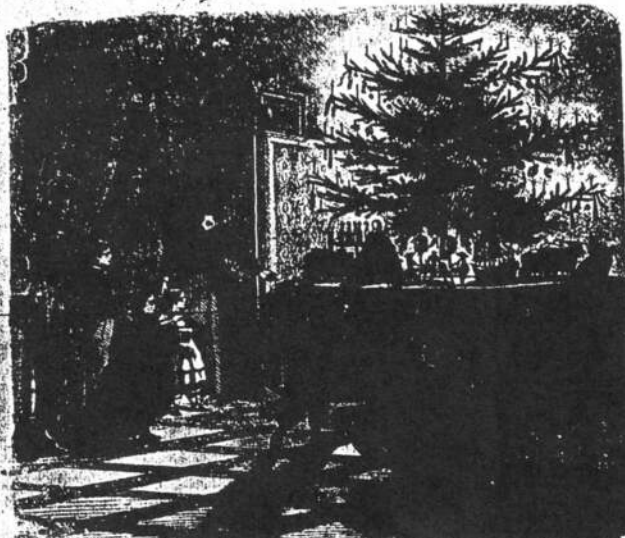
Tot dat op zek'ren kouden dag
De spar een man verschijnen zag.

Die zonder omalag, kort en goed
Hem omhakt en dus vallen doet.

Hij legt hem op een groote sled.
En voert aldus ter markt hem med.

Daar vindt hem een aanzienlijk heer,
En zegt "dat 's juist wat ik begeer."

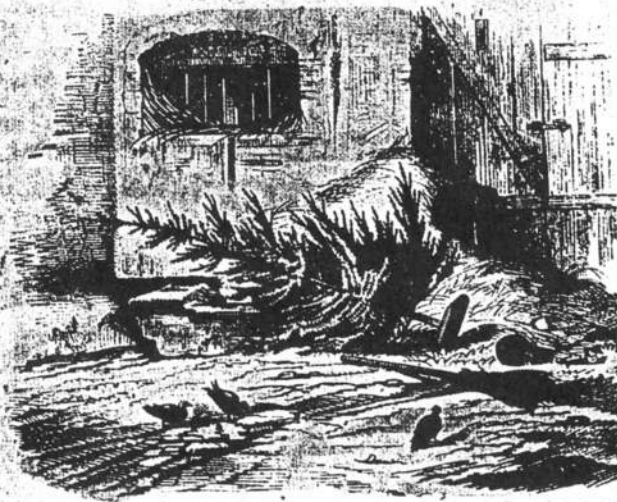
Hij maakt er nu een kerstboom van,
En siert hem op zooveel hij kan.

Met lichtjes en met suikergoed,
Gelijk men dit in Duitschland doet.

Nu 't suikergoed is opgebruimd
Wordt ook de boom weer weggeruimd,

Tot spijt van heel der kind'ren schaar.
Want Kerstmis komt maar eens in 't jaar.

Daar ligt nu 't boompje in den hof
Bij aach en vuilnis, zand en stof,

Door niemand wordt zijn lot benijd
- En weg is al zijn heerlijkheid.

STILTE (?) ROND DE KERSTBOOM

In ons vorige kerstnummer (jg.3,afl.3,blz. 161) lazen we dat de kerstboom pas in deze eeuw in Nederland populair is geworden. Thuis kerstmis vieren is trouwens van jonge datum. Wel is het waar dat de laatste en eerste dagen van het jaar al in de Germaanse tijd bijzondere dagen waren: dan was het joeltijd en moesten de goden en geesten, die wild door de lucht zwierden, terwijl de aarde sliep en hopelijk nieuwe krachten vergaarde, tevreden gesteld worden. Als je dan zelf veel en goed at (!), stelde je daarmee de goden tevreden (in de Middeleeuwen heette kerstavond "dikkevretsaavond"; over dat eten hebben we blijkbaar nooit moeilijk gedaan!) Met lawaai maken (joelen, dat kunnen we ook nog altijd goed!) werden de boze geesten verdreven en met het licht van vuur werd de zon teruggeroepen (oudtijd fakkels, nu geven kaarsjes "sfeer"). In de 4de eeuw zou met opzet de geboorte van Christus (oorspr.in maart) op 25 december geplaatst zijn, maar het christelijk gebeuren werd vooral een kerkelijk feest en door de Hervorming worden de laatste sporen van het joelfeest weggewist. In de volksalmanakken (de Enkhuizer was er één van) werden Sint Maarten (11 november), Sinterklaas, Oud en Nieuw, Driekoningen, Vastenavond, kermissen, Pasen en Pinksteren behandeld, maar niet Kerstmis.

De moderne maatschappij (sinds ca. 1800), waarin vooral de gegoede burgerij de toon aangeeft, heeft de stille viering geleidelijk veranderd. We weten al dat het verschijnsel kerstboom uit Duitsland is gekomen. De bij de tekst afgebeelde plaatjes kunnen van ongeveer het midden van de vorige eeuw zijn. Aan de betegelde kachel zou je zelfs kunnen afleiden dat het Duitse plaatjes zijn, waar een Nederlandse tekst bij gemaakt is. De populariteit van de kerstboom in deze eeuw heeft dus niets met een Germaans gebruik te maken (of het zou een omweg van eeuwen moeten zijn). Nee, het is een symbool van de nieuwe huiselijkheid, gezellig om de boom liedjes zingen, liedjes uit de negentiende eeuw! Het werd romantisch! Weken van te voren al plumpudding maken, met kerstkaarten elkaar alvast gezellige feestdagen toewensen, met sneeuw, want dan was het niet meer zomaar gezellig, dan werd het knus!

Die gezelligheid is een verschrikking geworden. "Wat doen we met moeder tijdens de feestdagen" heet een boek van Harriët Freezer. Het is een symptoom van de maatschappelijke situatie: van lieverlede zijn we de verplichtingen jegens familieleden als een last gaan ervaren: onze gecompliceerde samenleving doet de behoefte aan privacy toenemen, niet alleen in de grote steden, maar toch ook in de uiteenvallende plattelandsgemeenschappen. Eerst sluit de hele familie zich af van de gemeenschap en dan ieder gezin(netje) van de familie. De veroverde privacy toont echter als zijn zwakke kant: de eenzaamheid. In Dordrecht bestaan de kerst- en oudejaarsherbergen al een aantal jaren, hoewel de belangstelling achteruitgaat.

Blijkbaar is dat kerstviering in besloten huiselijke kring toch ook weer niet zo gezellig, het vereist in ieder geval voorbereiding en om het nu eens voor iedereen gemakkelijk te maken, raakt in korte tijd het kerstdiner in een restaurant populair (als we afgaan op de pagina's advertenties!) Welke trend zullen we na 2000 kunnen signaleren?!

F.J.S.

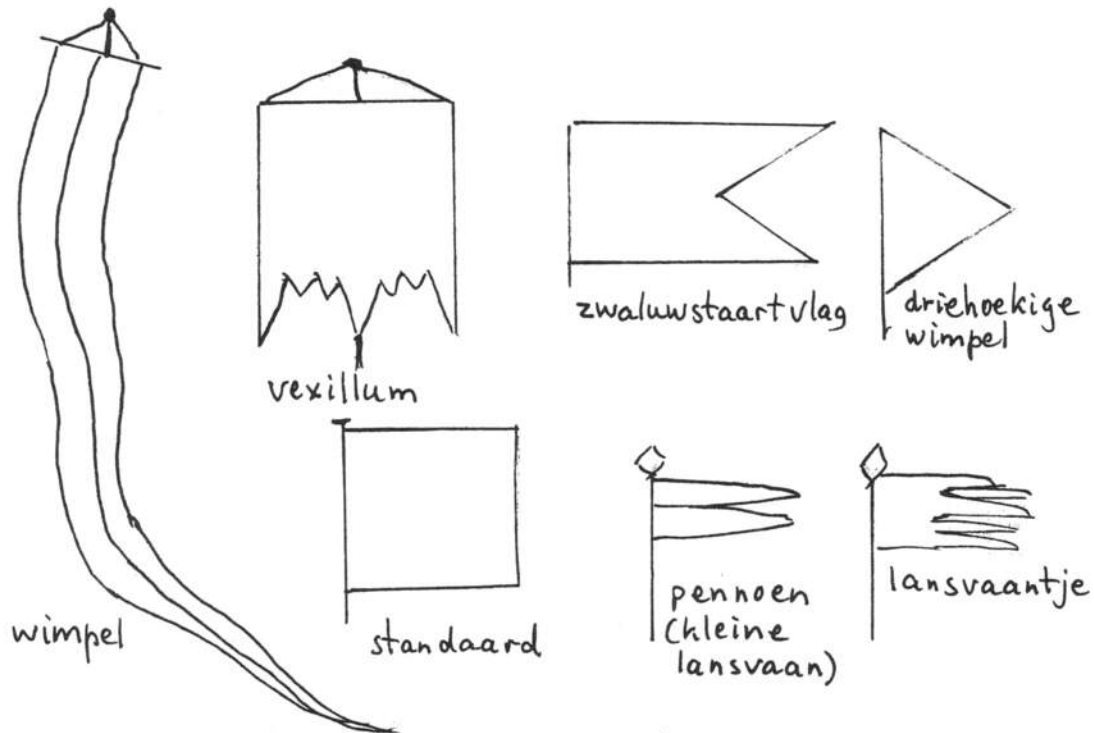
BANISTIEK I

Nu onze voorzitter het op de reünie aangedurfd heeft het onderwerp "familievlag" aan te roeren - we hebben nu al een wapen en een wapenspreuk- wordt het tijd ons na de heraldiek of wapenkunde, een beetje te verdiepen in de banistiek of vlaggenkunde.

Zoals we overal om ons heen oude en nieuwe vormen van wapens zien (zie jg.3,afl.2, blz. 130), zo leven we evenzo temidden van vlaggen: vlaggen aan rechtopstaande stokken, aan schuinstaande, aan horizontale, vlaggen aan lijnen op schepen; vlaggen van zijde, katoen, fluweel, linnen, wol en nu ook polyester; vlaggen met beschilderde (nu gedrukte) patronen; vierkante, rechthoekige, puntige vlaggen....

De voorloper van de vlag was een stok met houtsnijwerk aan het bovineinde, als blijk van trouw aan een leider, een land, of om te seinen. In Oud-Egypte werden dergelijke stokken gebruikt om delen van het rijk te onderscheiden. Dit gebruik verspreidde zich onder de Middellandse-Zeevolken, vooral de

Romeinen. Op zee is een stok als onderscheidingsteken natuurlijk niet bruikbaar en dus werd er een doek aan de stok bevestigd. Elk legeronderdeel kreeg zijn eigen banier, voor de riterij was dat het vexillum. Als teken van verdienste kon een legioen het adelaarsteken op de stok dragen. De ons vertrouwde vlaggevormen werden door Arabieren van China naar het Westen gebracht. Tijdens de kruistochten, toen de ridders met grote groepen opereerden en ook de wapenschilden en wapenkleuren van de uitrusting noodzakelijker werden ter onderscheiding en herkenning, raakten ook de vlaggen in zwang.

1066: slag bij Hastings, Willem de Veroveraar tegen Engeland (tapijt van Bayeux)

Wie een familievlag wil ontwerpen, is niet gebonden aan de strenge heraldieke regels voor het wapenschild (we denken nu niet aan officiële vlaggen, landsvlaggen of koninklijke vlaggen), maar kleuren en vormen kunnen toch wel degelijk betekenis hebben en daarom gekozen worden. Rood betekent moed, adeldom en macht; in Oost-Europa betekende deze kleur de macht van het volk. Wit en blauw zijn de kleuren van de vrede, de vlag van de Verenigde Naties voert deze kleuren. Groen staat voor natuur, jeugd, hoop. Voor landsvlaggen kunnen andere symbolen gebruikt worden dan we op wapenschilden aantreffen: hamer en sikkel, esdoornblad (Canada), olijftak (Ver. Naties)

Scheepsvlaggen spelen een grote rituele rol. Tijdens zeeoorlogen moeten/moesten de schepen de seinen van het admiraalsschip goed kunnen zien. Het beroemdste ritueel met seinvlaggen op schepen vond plaats in 1805, toen Nelson vóór de slag bij Trafalgar (bij Gibraltar) seinde: Engeland verwacht dat elke man zijn plicht zal doen. Als een schip een buitenlandse haven aandoet, voert het uit

beleefdheid de vlag van dat land in de voorste mast; de eigen landsvlag blijft altijd op het achterschip gehesen.

Nu de meeste post per vliegtuig vervoerd wordt, is de zgn. postvlag op mailboten, d.w.z. boten die (ook) post vervoeren, verdwenen. Deze schepen werden in de havens door de douane met voorrang afgehandeld.

Maar ook bij b.v. de spoorwegen spelen seinvlaggen een rol van levensbelang. Vroeger versierden we onze fietsen met vlaggetjes, van de voetbalclub, van de stad waar we woonden of waar we op vakantie waren. Vóór de haringvloot in het voorjaar uitvaart, liggen de schepen gepavoiseerd in de havens. De grenswachter zwaait met zijn vlaggetje als de voetbal buiten de lijn rolt en de autocoueurs letten gespannen op de zwart-witgeblokte vlag waarmee het startsein gegeven wordt. Met de witte vlag voorop hopen de overwonnenen op genade van de vijand. Op de Zuidpool werd in 1921 door de ontdekker ervan, Amundsen, de Noorse vlag gehesen. Wanneer werd de Amerikaanse vlag op de maan geplant? En hoeveel vlaggen staan er nu al op de Mount Everest? Wie nu nog niet ervan overtuigd is wat een grote rol "de Vlag" in ons leven speelt, bedenkt nog maar wat voorbeelden; ze zijn er te over!

In het leger kreeg de officier die de regimentsvlag droeg, de titel vaandrig (vaandeldrager; nu is het de benaming van een rang). Als deze vlag in een optocht wordt megedragen, dan heeft de drager handschoenen aan en steunt hij de vlaggestok in een draagriem (of bandelier). Staat de stoet stil, dan wordt de vlag aan de voet op de grond geplaatst. Er zijn strikte regels voor de presentatievolgorde van leger- en nationale vlaggen en voor het begroetingsceremonie door de autoriteiten. Let maar eens op bij het nieuws op TV. Weet u zo uit het hoofd welke vlag de koningin groet vóór ze op Prinsjesdag de Ridderzaal binnengaat? Staatshoofden hebben hun eigen vlag, b.v. als autostandaard, of op het paleis waar ze vertoeven.

De officiële Rode-Kruisvlag is een **vierkant** wit veld met vijf rode vierkanten (in kruisvorm); deze vlag is een internationaal erkend beschermend teken. Dat hopen we tenminste. Voor collectes wordt deze vorm uiteraard iets gewijzigd.

Vlaggen bij showbands zijn fantasievlaggen. In de shows treden tegenwoordig weer vaak vendelzwaaiers op, die wat handzamer vlaggen gebruiken. Deze show- en harmonievlaggen of vaandels (ze lijken soms op de Romeinse vexillums) zijn vergelijkbaar met de (kostbare, oude) gildevaandels.

F.J.S.

HOE HETEN ONZE OUDERS EN VOORoudERS. Het begin is bekend:

- 1 vader, moeder
- 2 grootvader, grootmoeder
- 3 overgrootvader, overgrootmoeder
- 4 betovergrootvader, betovergrootmoeder
- 5 oudvader en oudmoeder
- 6 oudgrootvader en -moeder
- 7 ouderovergrootvader en -moeder
- 8 oudbetovergrootvader en -moeder
- 9 stamvader en stammoeder
- 10 stamgrootvader en -moeder
- 11 stamovergrootvader en -moeder
- 12 stambetovergrootvader en -moeder
- 13 stamoudvader en stamoudmoeder
- 14 stamoudgrootvader en -moeder
- 15 stamoudovergrootvader en -moeder
- 16 stamoudbetovergrootvader en -moeder
- 17 edelvader en edelmoeder
- 18 edelgrootvader en -moeder
- 19 edelovergrootvader en -moeder
- 20 edelbetovergrootvader en -moeder
- 21 edeloudvader en -moeder
- 22 edeloudgrootvader en -moeder
- 23 edeloudovergrootvader en -moeder
- 24 edeloudbetovergrootvader en -moeder
- 25 edelstamvader en -moeder
- 26 edelstamgrootvader en -moeder
- 27 edelstamovergrootvader en -moeder
- 28 edelstambetovergrootvader en -moeder
- 29 edelstamoudvader en edelstamoudmoeder
- 30 edelstamoudgrootvader en -moeder
- 31 edelstamoudovergrootvader en -moeder
- 32 edelstamoudbetovergrootvader en -moeder
- 33 voorvader en voormoeder
- 34 voorgrootvader -moeder
- 35 voorovergrootvader en -moeder
- 36 voorbetovergrootvader en -moeder
- 37 vooroudvader en vooroudmoeder
- 38 vooroudgrootvader en -moeder
- 39 vooroudovergrootvader en -moeder
- 40 vooroudbetovergrootvader en -moeder
- 41 voorstamvader en voorstammoeder
- 42 voorstamgrootvader en -moeder
- 43 voorstamovergrootvader en -moeder
- 44 voorstambetovergrootvader en -moeder
- 45 voorstamoudvader en voorstamoudmoeder
- 46 voorstamoudergrootvader en -moeder
- 47 voorstamoudovergrootvader en -moeder
- 48 voorstamoudbetovergrootvader en -moeder
- 49 vooredelvader en vooredelmoeder
- 50 vooredelgrootvader en -moeder
- 51 vooredelovergrootvader en -moeder
- 52 vooredelbetovergrootvader en -moeder
- 53 vooredeloudvader en vooredeloudmoeder
- 54 vooredeloudgrootvader en -moeder
- 55 vooredeloudovergrootvader en -moeder
- 56 vooredeloudbetovergrootvader en -moeder
- 57 vooredelstamvader en vooredelstammoeder

- 58 vooredelstamgrootvader en -moeder
- 59 vooredelstamovergrootvader en -moeder
- 60 vooredelstambetovergrootvader en -moeder
- 61 vooredelstamoudvader en vooredelstamoudmoeder
- enz. enz.
- 512 hoogopperaartsvooredelstamoudbetovergrootvader en -moeder.

Jan genealoog Sparreboom.

Vernoemen naar familie is uit

Van een onzer
verslaggeefsters

UTRECHT — Vernoemen is uit. Steeds minder krijgen kinderen de naam van een opa of tante. Dat wil echter niet zeggen dat de traditionele naamgeving is uitgestorven. Nog altijd een kwart draagt de naam van een familielid. In de meeste gevallen wordt deze naam niet als roepnaam gebruikt of is de roepnaam een moderne variant. Catharina heet bijvoorbeeld geen Tiny meer, maar Karin en Koos, die eigenlijk Jacobus heet, gaat tegenwoordig door het leven als Jacco.

Drs. Th. (Doreen) Gerritzen, van de Katholieke Universiteit uit Nijmegen, lichtte zaterdag op het congres van Genootschap Onze Taal over 'namen' een tipje op van de sluier van haar komende proefschrift over voornamen.

In sommige gevallen krijgt het kind een roepnaam die totaal afwijkt van de officiële naam. „Op het geboortekaartje krijg je dan: geboren Maria Geertruida, we noemen haar Chantal.”

De meest creatieven onder de vernoemers voegen twee namen samen: Maria en Louise wordt Marlou en Marinel ontstaat uit Maria en Petronella.

Volgens de onderzoekster zijn mensen tegenwoordig veel bewuster met naamgeving bezig. „Vroeger stonden de namen van de kinderen al vast bij het huwelijk van de ouders.”

In de jaren zestig was er weinig variatie, ontelbare Nederlanders stonden ingeschreven als Maria, Johannes, Annie, Cornelis of Jacob. Tegenwoordig kunnen ouders kiezen uit een uitgebreid arsenaal aan namen. En zit de gewenste naam er niet bij, dan hebben ze de vrijheid om zelf een nieuwe in elkaar te draaien.

De gelijkvormigheid in de Nederlandse naamgeving is daarom ook passé. Hadden vroeger veel meisjes namen die eindigden op ie (Annie, Jopie, Willie) en moesten jongens het doen met namen van een lettergreep (Jan, Kees, Wim), tegenwoordig is er veel meer variatie tussen de namen. Dat is mede te danken aan het feit dat veel

meisjesnamen van over de grens komen. Blanca, Kim en Chantal zijn mateloos populair. Jongensnamen ontstaan vaker binnen de landsgrenzen. Namen als Jeroen, Martijn en Stefan beheersen het beeld.

De twaalf populairste vrouwennamen van 1961 vinden we tegenwoordig niet meer terug. Corrie, Bep en Mien zijn uit de gratie, terwijl mannennamen als Hans, Kees en Wim het zowel toen als nu niet mistaan.

Volgens Gerritzen is de individualisering er de oorzaak van dat kinderen minder vaak worden vernoemd en dat er zoveel verschillende namen zijn. „Ouders zien hun kind tegenwoordig als een individu, een uniek wezen en niet als een schakel tussen de generaties. Naamgeving is een middel om dat te onderstrepen.”

De onderzoekster gaat zich nu verder storten op de vraag waarom namen als Linda, Jeroen, Monique en Martijn zo lang meegaan, Stefanie en Manon zo snel opkomen en Tijs en Marcel hebben afgedaan.

ingevoerd door Marian Groot-van der Hoofd.

Dit artikeltje uit het Algemeen Dagblad van 15 november 1993 is het verslag van een lezing, gehouden op het congres van de Ver. Onze Taal (die de troonrede van de koningin op taalgebruik test!) Het congres ging over NAMEN; mogelijk kom ik op een of ander terug, als ik de teksten ontvangen heb. Wel noteerde ik een voor ons Sparrebomen leuke wetenswaardigheid: ieder kent de merknaam SPAR, maar weet u ook wat die naam betekent? Het lidwoord hoort erbij.

DE SPAR - Door Eendrachtig Samenwerken Profiteren Allen Regelmatig. Toen het concern zich ook in het buitenland ging presenteren, bleek de naam Spar in Duitsland (waar die boom Fichte heet) niet te werken. Men heeft er toen een andere draai aan gegeven: Kaufen bei Spar ist sparen beim Kauf. Deze draai werkt ook in de Scandinavische landen.

Overigens: der Sparren betekent in het Duits: dakspar, keper, dakdwarsbalk, balk (heraldiek). Hier horen een paar uitdrukkingen bij. Er hat seinen Sparren = hij heeft een hobby; Er hat einen Sparren zuviel = hij heeft een slag van de molen weg, hij is van lotje getikt; Jeder hat seinen Sparren = ieder heeft zijn stokpaardje.

FAMILIEBERICHTEN

Overleden

Jannigje Selhorst-Sparreboom, Rotterdam 9-11/1993, in de leeftijd van 89 jaar.

Opsporing verzocht

Geboorte-aangifte Rotterdam 2 september 1993 in het Rotterdams Dagblad: een dochter van J. Sparreboom-Romein. Gaarne informatie over deze familie aan Jan en Miep.

Wilfred Sparreboom, zie de vorige afl. blz. 210, is weer heelhuids teruggekeerd; hij was toch wel blij toen hij weer op vaderlandse bodem stond!

Deze nieuwe **genealogieën** doorlezende, krijg ik weer een paar gegevens in het oog.

VII m Pieter Sparreboom is net geen 48 jaar geworden, tweemaal getrouwd en heeft 12 kinderen verwekt. Als hij op 12-8-1831 overlijdt, blijft zijn vrouw Plonia met negen kinderen achter; het tiende kind wordt twee maanden later geboren. De oudste, Pieter (VIII p), is dan 20 jaar, maar zal nog wel thuis wonen, want hij trouwt pas in 1835 met Maaïke Sparreboom (bijlage 3, VIII d). Hun verwantschap ligt ver weg; beiden stammen af van Pieter (bijl. 2, V j), maar Maaïke hoort thuis in de tak van zijn eerste huwelijk, met Trijntje Visser, en Pieter in de tak van zijn tweede huwelijk, met Klaartje Huyzer.

Terug naar Pieter VII m, zijn ouders zijn Maarten en Dieuwertje (Pijl). In zijn eerste huwelijk is zijn zoon in ieder geval naar hemzelf genoemd. Neeltje is vernoemd naar haar grootmoeder, de moeder van Adriaantje. Tweede huwelijk: Maarten naar zijn grootvader van vaders zijde; Martijntje waarschijnlijk ook naar grootvader Maarten?; Dieuwertje naar grootmoeder van vaders zijde; Adrianus en Adriaantje? eerbewijs aan de gestorven Adriaantje (Buurman?); Arie naar oom Ary, de derde van die naam, maar die in leven bleef: Fop en Cornelis, die namen kan ik zo gauw niet verklaren, van moederszijde? (de naam Fop(pe) was mogelijk in de familie Van Driel bekend: een dochter van Maartens broer Hendrik (zie bijl. 2) was gehuwd met Pieter Foppe van Driel en dat was misschien familie van Plonia van Driel, zie vorige afl. blz. 213, 214); Pietertje tenslotte is naar haar vader vernoemd, wat ik begrijpen kan, zo kort na zijn dood.

De namen Adriaantje en Plonia komen weer in de generatie van de kleinkinderen te voorschijn. Ook Pieter, Neeltje, Cornelis, Martina herkennen we. Maar Bastiaan? Jawel, zo heet zijn grootvader, oftewel de vader van zijn moeder Johanna (VIII r en IX r). IX r verklaart ook dat tweemaal een dochter Maria genoemd wordt.

En dan zien we onderaan bijlage 8 ineens een Claudia verschijnen! (de generatie van nu)

De genealogiebladen in deze aflevering horen nog bij bijlage 8, jg.4, afl.2, blz. 230.

Liefdevol op Gods tijd
 gaf Hij ons jou,
 je was een verlangen,
 je bent het mooiste geschenk,
 ons kind.

Op 16 augustus 1993 om
 13.27 uur werd jij tot onze
 grote vreugde en dank aan
 God geboren,

Neeltje Judith

Wij noemen jou

Judith

Johan Pos en
 Yvonne Pos - Sparreboom

Moeder en kind rusten
 tussen 13.00 - 15.00 uur.

Neeltje Judith Pos, geb. Zeist 16-8-1993.
 dochter van:

Lucas Johannes Pos zoon van: Harmen Pos en Fenna Cornelia Westerhoff	en	Yvonne Sparreboom dochter van: Willem Sparreboom en Neeltje Dirkje Koorevaar zoon van:
Pieter Sparreboom (1908-) zoon van:	en	Johanna Berrevoets (1907-)
Willem Sparreboom (1870-1933) zoon van:	en	Lena Noordzij (1872-1956)
Pleun Sparreboom (1824-1874) zoon van:	en	Adriaantje Visser (1840-?)
Pieter Sparreboom (1792-1859) zoon van:	en	Geertruy Moog (1794-1857)
Leendert Sparreboom (1763-1821) zoon van:	en	Klazina van den Berg (1764-1852)
Pieter Sparreboom (1716-1789) zoon van:	en	Klaartje Huyzer (1727-1809)
Jan Pietersz. Sparreboom (ca.1662-1735) zoon van:	en	Geertruy van Mullum (1683-1770)
Pieter Jan Arentsz. (ca. 1602-?) zoon van:	en	Jannigje Roocke (?-1705)
Jan Adriaensz. (ca. 1570-) zoon van:	en	Haesge Pietersdr.(ca.1570-)
Adriaen (ca. 1540-)		

- VII m Pieter Sparreboom, geb. Ridderkerk, ged. IJsselmonde NH 24-8-1783, vlasboer, overl. Ridderkerk 12-8-1831, ondertr./tr. (1) IJsselmonde 13-10/5-11-1809 Adriaantje Buurman, ged. Charlois NH 25-8-1782, overl. Ridderkerk 8-1-1817, dr. van Pieter Buurman en Neeltje van Gameren.
Uit dit huwelijk:
1. Pieter, ged. Ridderkerk 29-7-1810, overl. Ridderkerk voor 22-9-1811.
 2. Pieter, ged. Ridderkerk 22-9-1811, volgt VIII p.
 3. Neeltje, geb. Ridderkerk 14-3-1813, volgt VIII q.
- Pieter Sparreboom, tr. (2) IJsselmonde 9-5-1818 Plonia van Driel, geb/ged. IJsselmonde NH 7/13-12-1789, overl. Ridderkerk 5-3-1864, dr. van Adrianus van Driel en Martijntje Roest.
Uit dit huwelijk:
1. Maarten, geb. Ridderkerk 29-12-1818, volgt VIII r.
 2. Martijntje, geb. Ridderkerk 7-6-1820, volgt VIII s.
 3. Diewertje, geb. Ridderkerk 14-11-1821, volgt VIII t.
 4. Adrianus, geb. Ridderkerk 1-10-1823, volgt VIII u.
 5. Adriaantje, geb. Ridderkerk 27-12-1824, volgt VIII v.
 6. Arie, geb. Ridderkerk 1-2-1827, volgt VIII w.
 7. Fop, geb. Ridderkerk 8-4-1828, volgt VIII x
 8. Cornelis, geb. Ridderkerk 12-5-1830, overl. Ridderkerk 5-11-1831.
 9. Pietertje, geb. Ridderkerk 12-10-1831, overl. Rotterdam 26-3-1900, tr. Ridderkerk 22-4-1864 Willem IJsselstein, geb. Ridderkerk 26-7-1828, arbeider, overl. Ridderkerk 14-12-1910, zn. van Hendrik IJsselstein en Neeltje de Kinder.
- VIII p Pieter Sparreboom, ged. NH Ridderkerk 22-9-1811, arbeider, tr. Ridderkerk 21-8-1835 Maaïke Sparreboom, geb. IJsselmonde 1-6-1814, overl. IJsselmonde 30-8-1846, dr. van Pieter Sparreboom (VII d) en Adriana de Haan.
Uit dit huwelijk:
1. Adriaantje, geb. Ridderkerk 11-8-1836, overl. Ridderkerk 2-2-1838.
 2. Pieter Cornelis, geb. Ridderkerk 7-11-1837, volgt IX o.
 3. Jan, geb. Ridderkerk 19-12-1839, overl. Ridderkerk 3-5-1860.
 4. Adriaantje, geb. Ridderkerk 20-8-1842, volgt IX p.
 5. Neeltje Anna, geb. Ridderkerk 8-10-1845, overl. IJsselmonde 5-11-1846.
- IX o Pieter Cornelis Sparreboom, geb. Ridderkerk 7-11-1837, sigarenmaker, overl. Ridderkerk 26-3-1930, tr. Ridderkerk 18-2-1876 Geertje van Loenen, geb. Ridderkerk 10-5-1849, overl. Ridderkerk 13-11-1917, dr. van Hendrik van Loenen en Pietertje Kok.
Uit dit huwelijk:
1. Hendrik, geb. Ridderkerk 12-3-1877, overl. Ridderkerk 28-3-1877.
 2. Pietertje, geb. Ridderkerk 12-3-1877, overl. Ridderkerk 22-4-1877.
 3. Pieter Cornelis, geb. 27-8-1878, smid, overl. Ridderkerk 3-10-1901.
 4. Hendrik, geb. Ridderkerk 26-9-1881, volgt X ae.
 5. Jan, geb. Ridderkerk 12-12-1884, koopman, overl. Nieuwveen 18-5-1945.
 6. Cornelis, geb. Ridderkerk 5-10-1887, overl. Ridderkerk 6-12-1887.
- X ae Hendrik Sparreboom, geb. Ridderkerk 26-9-1881, sigarenmaker-tuinder, overl. Delft 16-3-1956, tr. Ridderkerk 14-10-1904 Neeltje Vliegenthart, geb. Hendrik Ido Ambacht 24-3-1881, dr. van Willem Vliegenthart en Grietje van Drunen.
Uit dit huwelijk:
1. Pieter Cornelis, geb. Ridderkerk 6-2-1905, overl. Ridderkerk 29-4-1905.
 2. Pieter Cornelis, geb. Ridderkerk 19-6-1906, overl. Ridderkerk 5-10-1906.
 3. Pieter Cornelis, geb. Ridderkerk 23-7-1910, volgt XI ah.
 4. Mattheus Wijnand, geb. Ridderkerk 1-10-1914, volgt XI ai.
 5. Geertje Grietje, geb. Ridderkerk 3-1-1920, overl. Ridderkerk 24-5-1920.
- XI ah Pieter Cornelis Sparreboom, geb. Ridderkerk 23-7-1910, tr. IJsselmonde 6-4-1939 J. Donker.
Uit dit huwelijk:
1. Hendrik, geb. 29-9-1940.
- XI ai Mattheus Wijnand Sparreboom, geb. Ridderkerk 1-10-1914, tr. 24-3-1942 Hermine P. Rijsdijk.
Uit dit huwelijk:
1. Neeltje, geb. 23-7-1942.
 2. Cornelis, geb. 8-9-1943.
 3. Hendrik, geb. 12-5-1945.

- IX p Adriaantje Sparreboom, geb. Ridderkerk 20-8-1842, (1870 dienstbode), overl. Ridderkerk 28-11-1907, tr. (1) Ridderkerk 22-4-1870 Mattheus Plaissier, geb. Ridderkerk 28-10-1837, arbeider, overl. Ridderkerk 1-5-1875, zn. van Abraham Plaissier en Lena Driesprong.
Uit dit huwelijk:
1. Lena, geb. Ridderkerk 9-3-1871.
 2. Abraham, geb. Ridderkerk 24-2-1873, overl. Ridderkerk 1-3-1873.
 3. Maria, geb. Ridderkerk 21-6-1875, overl. Ridderkerk 16-9-1875.
- Adriaantje Sparreboom, tr. (2) Ridderkerk 10-3-1876 Nicolaas Slooff, geb. Ridderkerk 30-3-1831, scheepmaker, overl. Ridderkerk 2-8-1889, zn. van Gerrit Slooff en Krijntje Nolen.
Uit dit huwelijk:
1. Jannetje, geb. Ridderkerk 21-5-1878, overl. Ridderkerk 13-1-1880.
 2. Jannetje, geb. Ridderkerk 21-10-1880, overl. Ridderkerk 27-7-1884.
 3. Nicolaas, geb. Ridderkerk 17-12-1882, overl. Ridderkerk 7-1-1883.
 4. Jannetje, geb. Ridderkerk 29-4-1885.
- VIII q Neeltje Sparreboom, geb. Ridderkerk 14-3-1813, overl. Rotterdam 2-11-1846, tr. Charlois 21-12-1836 Japhet Kleine, geb./ged. Charlois 27-10/4-11-1804, arbeider, zn. van Cornelis Kleine en Neeltje van der Jagt.
Uit dit huwelijk:
1. Japhet, geb. 6-7-1842, overl. Rotterdam 17-9-1846.
- VIII r Maarten Sparreboom, geb. Ridderkerk 29-12-1818, bouw knecht, overl. Ridderkerk 14-1-1877, tr. Ridderkerk 26-4-1850 Johanna Bakker, geb. Ridderkerk 9-4-1828, dr. van Bastiaan Bakker en Cornelia de Hart.
Uit dit huwelijk:
1. Aplonia Cornelia, geb. Ridderkerk 4-11-1851, volgt IX q.
 2. Bastiaan, geb. Ridderkerk 11-10-1853, volgt IX r.
 3. Pieterella, geb. Ridderkerk 13-4-1856, volgt IX s.
 4. Pieter, geb. Ridderkerk 27-3-1858, overl. IJsselmonde 1-6-1858.
 5. Cornelia, geb. Ridderkerk 15-7-1859, overl. IJsselmonde 1-4-1878.
 6. Martina, geb. Ridderkerk 24-10-1861.
 7. Pieter, geb. Heerjansdam 27-2-1864, overl. Ridderkerk 5-6-1884.
 8. Cornelis, geb. Heerjansdam 5-7-1866, overl. Ridderkerk 27-8-1875.
- IX q Aplonia Cornelia Sparreboom, geb. Ridderkerk 4-11-1851, tr. Ridderkerk 6-11-1874 Arie Lagendijk, geb. Hendrik Ido Ambacht 7-5-1851, arbeider, zn. van Jan Lagendijk en Maria de Jong.
Uit dit huwelijk:
1. Johanna, geb. Ridderkerk 16-11-1875, overl. Ridderkerk 15-6-1876.
 2. Jan Cornelis, geb. Ridderkerk 13-12-1876, overl. Ridderkerk 7-5-1878.
 3. Jan Cornelis, geb. Ridderkerk 14-10-1878.
 4. Pieter Cornelis, geb. Ridderkerk 16-2-1884.
- IX r Bastiaan Sparreboom, geb. Ridderkerk 11-10-1853, suikerbakker, overl. Delfshaven 28-2-1884, tr. Ridderkerk 13-4-1877 Adriaantje van der Vorm, geb. Rijsoord 8-3-1853, dr. van Hendrik van der Vorm en Maria Visser.
Uit dit huwelijk:
1. Maarten, geb. Ridderkerk 13-4-1878, volgt X af.
 2. Maria, geb. Ridderkerk 25-5-1879, overl. Ridderkerk 23-10-1879.
 3. Hendrik, geb. Ridderkerk 1-9-1880, volgt X ag.
 4. Maria, geb. Ridderkerk 20-1-1882.
- X af Maarten Sparreboom, geb. Ridderkerk 13-4-1878, voorslaander, overl. Nieuw-Lekkerland 27-7-1958, tr. Hendrik Ido Ambacht 26-5-1904 Pietje Cornelia Lagendijk, geb. Hendrik Ido Ambacht 18-4-1885, dr. van Simon Lagendijk en Adriana Cornelia Schaap.
Uit dit huwelijk:
1. Bastiaan, geb. Hendrik Ido Ambacht 24-1-1906, tr. 4-12-1931 B. Sprong.
 2. Adriana, geb. Hendrik Ido Ambacht 2-1-1908, tr. 24-8-1938 Marinus Huisman, geb. 14-4-1906.
 3. Maria, geb. Nieuw-Lekkerland 18-8-1910, volgt XI aj.
- XI aj Maria Sparreboom, geb. Nieuw-Lekkerland 18-8-1910, overl. Rotterdam 22-10-1991, tr. Nieuw-Lekkerland 6-6-1928 Cornelis Visser, geb. Alblasserdam 6-2-1909, stoffeerder, overl. ca. 31-3-1993, zn. van Jacobus Johannes Visser en Geertje Borsje.

Uit dit huwelijk:

1. Pietertje, geb. Alblasserdam 27-8-1928, tr. Adrie van Dieren.
2. Cornelia Pietje, geb. Alblasserdam 24-6-1930.
3. Johanna, geb. Alblasserdam 25-7-1934.
4. Jan, geb. Alblasserdam 20-4-1936.
5. Maarten Cornelis, geb. Alblasserdam 21-12-1938.
6. Adriana, geb. Alblasserdam 6-1-1942.
7. Bastiaantje, geb. Alblasserdam 3-8-1943.
8. Cornelis, geb. Alblasserdam 14-9-1945.

X ag Hendrik Sparreboom, geb. Ridderkerk 1-9-1880, smid, overl. Ridderkerk 12-8-1960, tr. Ridderkerk 8-5-1903 Willempe van der Steen, geb. Ridderkerk 28-7-1884, dr. van Johannes van der Steen en Willemijntje Jongeruit.

Uit dit huwelijk:

1. Adriaantje, geb. Ridderkerk 15-11-1903, tr. Rotterdam 10-6-1925 Cornelis Mout, overl. Rotterdam 26-8-1982.
2. Willemijntje, geb. Ridderkerk 29-12-1904, overl. Rotterdam 31-5-1986, tr. Rotterdam 24-2-1932 Thijs Jacob Dedert, geb. Rockanje 8-8-1903.
3. Bastiaan, geb. Ridderkerk 11-8-1906, volgt XI ah.
4. Johannes, geb. Ridderkerk 28-8-1909.
5. Huig (Hugo), geb. Nieuw-Lekkerland 20-11-1911, volgt XI ai.
6. Maarten, geb. Nieuw-Lekkerland 25-1-1913, betonwerker, overl. Ridderkerk 19-7-1966.
7. Hendrika, geb. Nieuw-Lekkerland 26-1-1917.

XI ah Bastiaan Sparreboom, geb. Ridderkerk 11-8-1906, overl. Ridderkerk 9-8-1961, tr. Ridderkerk 23-5-1930 Grietje Johanna Oostdijk, geb. Ridderkerk 23-10-1909.

Uit dit huwelijk:

1. Hendrik, geb. Ridderkerk 7-4-1933, tr. Oud Alblas 22-1-1958 F. Heijkoop.
2. Cornelia, geb. Alblasserdam 28-6-1942.
3. Johannes, geb. Alblasserdam 31-8-1948.

XI ai Huig (Hugo) Sparreboom, geb. Nieuw-Lekkerland 20-11-1911, ijzerwerker-zandblazer, overl. Dordrecht 26-12-1962, tr. Ridderkerk 7-11-1941 Helena Bakker, geb. Ridderkerk 5-7-1915, dr. van Pieter Bakker en Annigje Gouw.

Uit dit huwelijk:

1. Leendert, geb. Ridderkerk 12-10-1942, volgt XII m.
2. Willempe, geb. Ridderkerk 16-10-1947, volgt XII n.

XII m Leendert Sparreboom, geb. Ridderkerk 12-10-1942, agent rivierpolitie, tr. Ridderkerk 23-10-1964 Lena Oudijn, geb. Ridderkerk 9-2-1945, dr. van Jan Oudijn en Maria Geertje de Haan.

Uit dit huwelijk:

1. Claudia, geb. Ridderkerk 29-4-1965, tr. Ridderkerk 26-8-1988 Jacob de Geus, geb. Rotterdam 3-5-1962, houtbewerker, zn. van Jacob de Geus en Nel Filipse.

XII n Willempe Sparreboom, geb. Ridderkerk 16-10-1947, tr. Ridderkerk 2-4-1965 Marinus Oostenrijk, geb. Ridderkerk 21-7-1946, lasser, zn. van Adriaan Oostenrijk en Maria Lagendijk.

Uit dit huwelijk:

1. Sylvia, geb. Ridderkerk 29-9-1964.

IX s Pieterella Sparreboom, geb. Ridderkerk 13-4-1856, overl. Rotterdam 29-12-1911, tr. (1) Hendrik Ido Ambacht 19-4-1877 Cornelis Lagendijk, geb. Hendrik Ido Ambacht 27-2-1854, suikerbakker, overl. Rotterdam 25-6-1884, zn. van Jan Lagendijk en Niesje Scheurwater.

Uit dit huwelijk:

1. Jan Maarten, geb. Hendrik Ido Ambacht 10-2-1878.
2. Maarten Jan, geb. Hendrik Ido Ambacht 19-2-1880.
3. Niesje, geb. Ridderkerk 21-6-1882.

Pieterella Sparreboom, tr. (2) Rotterdam 22-4-1885 Pieter Uijtenbroek, geb. Zegwaard 7-2-1842, stalknecht, overl. Rotterdam 9-5-1904, zn. van Johanna Uijtenbroek.